

БАЙМАҒАМБЕТОВ ЕРЛАН РУСЛАНҰЛЫ

**«Қазақстан тарихы» пәнінен
7 сынып оқушыларына арналған
Тест жинағы**

Атырау қ., 2021 ж.

7- сынып

Ү бөлім. Қазақстанның ХҮІІІ ғасырдағы әлеуметтік - экономикалық және саяси дамуы

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы

1-нұсқа

1.Жоңғар хандығы құрылды:

А.1637 жылы

В.1635 жылы

С.1638жылы

Д.1645 жылы

Е.1695 жылы

2.Жоңғар хандығының билеушісінің титулы:

А.Қонтайшы

В.Қаған

С.Хан

Д.Бек

Е.Ильхан.

3.Орта Азиялық деректерде жоңғарлар аталады:

А.Торғауыттар деп

В.Ойраттар деп

С.Қазақтар деп

Д.Моңғолдар деп

Е.Жоңғарлар деп

4.Мемлекетті басқаруда қонтайшы сүйенді:

А.Нояндар мен жайсаңдарға

В.Бектерге

С.Байлар мен батырларға

Д.Ақсақалдарға

Е.Абыздарға.

5.ХҮІІІ ғасырда Еділ бойына көшіп келген ойрат тайпаларын атады:

А. Қазақтар деп

В. Қалмақтар деп

С.Жоңғарлар деп

Д.Ойраттар деп

Е. Моңғолдар деп

6.ХҮІІ ғасырдың ортасында Батыр қонтайшы билікке елгенде Жоңғар мемлекетінің жағдайы:

А.Әлсіреді

В.Сыртқы саясаты тоқырауға ұшырады

С.Күш қуаты артты

Д.Мемлекет екіге бөлінді

Е.Бірқалыпты болды

**7.1635, 1643,1652 жылдары қазақтарға қарсы жорықты басқарған
қоңтайшы:**

А.Шона

В.Батыр

С.Қалдан Серен

Д.Амасанжы

Е.Цебан Рабдан

8. ХҮІІІ ғасырла Қазақ хандығына қауіп төндірген мемлекет:

А.Бұхара

В.Хиуа

С.Ресей

Д.Жоңғар

Е.Қоқан

**9. 1640 ж. жоңғарлар «Далалық жарғы» деген атпен шығарған заңдар
жинағы:**

А.Дала заңдары

В.Әлеуметтік заңдар

С.Дұрмыстық заңдар

Д. Әскери және азаматтық заңдар

Е.Экономикалық заңдар

10. ХҮІІ ғасырдың аяқ жағына қарай жоңғарлар үйренді:

А.Өздігінен жарылатын қаруды

В.Зеңбірек жасауды

С.Пулемет жасауды

Д. Үзеңгі жасауды

Е.Мылтық жасауды

11. Зеңбірек құюды жоңғарларға үйретті:

А.Қалдан Серен

В.Цебан рабдан

С. Қытай шеберлері

Д.Швед Иоган Густав Ренат

Е.Орыс тұтқыны

12. 1638 – 1652 жылдары хан тағына отырған Есім ханның баласы:

А.Жәңірг хан

В.Есім хан

С.Қасым хан
Д.Тәуекел хан
Е.Хақназар хан

13. 1643 жылы қазақ – жоңғар ұрысында қазақ әскерін басқарды:

А. Хақназар хан
В.Жәңгір хан
С. Қасым хан
Д. Тәуекел хан
Е.Есім хан

14. Ғажайып ерлігі үшін Жәңгірге халықтың берген аты:

А. Әз Жәңгір
В. Салқам Жәңгір
С. Хан Жәңгір
Д.Батыр Жәңгір
Е. Жәңгір

15. Жәңгір хан жоңғар феодалдарына тойтарыс беру үшін кімдермен одақтастық қатынас орнатып, күш біріктіруге ұмтылыс жасады:

А.Қырғыздармен, Ресей империясымен
В. Қоқан хандығымен, қырғыздармен
С.Ресеймен, Хиуа хандығымен
Д. Бұхар хандығымен, Жаркент хандығымен, қырғыздармен
Е. Хиуа хандығымен, Жаркент хандығымен

16. Жоңғар билеушілерінің көздеген мақсаты:

А. Жерді кеңейту, Сырдария бойындағы сауда орталықтарын басып алу
В. Қазақ халқының санын азайту
С. Тәуке ханмен бейбіт келісімге келу
Д.Қазақ хандарымен қыз алысу
Е.Қазақ жерін жаулап елу арқылы Орта Азиядағы алып империя құру

17. Жоңғарлардың қалың қолы қазақ жеріне баса көктеп кірді:

А. 1643 жылы.
В.1644 жылы
С. 1646 жылы
Д. 1645 жылы
Е. 1647 жылы

18. 1643 жылы болған шайқас:

А. Орбұлақ
В. Қатаған
С. Аңырақай
Д. Бұланты

Е. Баптақ

19. Орбұлақ шайқасында Жәңгір 600 сарбазымен, 50 мың әскермен қарсы тұрды:

А.Шонайға

В.Батырға

С. Қалдан Серенге

Д.Амасанжыға

Е. Цебан Рабданға

20. Алшын Жалаңтөс батыр жоңғарларды ту сыртынан шабуылдады:

А.20 мың қолымен

В. 30 мың қолымен

С. 40 мың қолымен

Д. 50 мың қолымен

Е. 60 мың қолымен

21. Жоңғарлар 50 мың әскерінің қаншасынан айырылды:

А. 10 мыңынан

В. 20 мыңынан

С. 30 мыңынан

Д. 5 мыңынан

Е. 40 мыңынан

22. Батыр қоңтайшының қайтыс болған жылы:

А. 1657 жылы

В. 1655 жылы

С.1653 жылы

Д. 1652 жылы

Е. 1659 жылы

23. Қалдан Бошоқты хан тағына отырды:

А. 1653 – 1671 жылдары

В. 1653 – 1670 жылдары

С. 1653 – 1669 жылдары

Д. 1656 – 1670 жылдары

Е. 1655 – 1672 жылдары

24. 1652 жылы жоңғарлар жақсы дайындықтан соң баса – көктеп кіреді:

А.Қазақ хандығының жеріне

В. Өзбек хандығының жеріне

С. Ресей патшалығының жеріне

Д. Қоқан хандығының жеріне

Е. Хиуа хандығының жеріне

25. Жоңғарлар шығыс Түркістанды, Шалышты, Ақсуды, Қашғарды басып алды:

- A. 1665 жылы
- B. 1667 жылы
- C. 1660 жылы
- D. 1663 жылы
- E. 1661 жылы

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы.2 нұсқа.

1.Жоңғарлар Жаркентті қаратып, Шағатай әулетінен шыққан Жолбарыс, Ысмайыл деген қуыршақ хандарға билетті:

- A. 1665 жылы
- B.1670 жылы
- C. 1652 жылы
- D. 1660 жылы
- E. 1643 жылы

2. Қалдан қонтайшы қазақ жеріне бірнеше рет шабуыл жасады:

- A. ХҮІІ ғасырдың 70 жылдары
- B. ХҮІІ ғасырдың 80 жылдары
- C. ХҮІ ғасырдың 70 жылдары
- D. ХҮІІІ ғасырдың 50 жылдары
- E. ХҮ ғасырдың 80 жылдары

3. 1680ж. жоңғарлар Оңтүстік Қазақстанға шабуылдаған кезде Түркістан қаласының ғана аман қалуы оны әскерімен қорғап тұрды:

- A. Есім хан
- B. Тәуке хан
- C. Тәуекел хан
- D. Шығай хан
- E. Қасым хан

4. 1681 – 1683 жылдары Жоңғар феодалдары Оңтүстік Қазақстанға бірнеше рет шабуыл жасап қиратқан қала:

- A. Сайрам
- B. Түркістан
- C. Сығанақ
- D. Тараз
- E. Самарқанд

5. 1680 – 1718 жылдары хан болған Жәңгірдің ұлы:

- A. Абылай хан

- В. Қасым хан
- С.Тәуекел хан
- Д.Тәуке хан
- Е. Есім хан

6. Тәуке хан тұсында билікті басқаруда рөлі артты:

- А. Жүздік кеңестің
- В. Билердің
- С. Хандық кеңестің
- Д. Ақсүйектердің
- Е.Қарапайым халықтың

7. Тәуке хан тұсында жазылған заң:

- А. «Жеті жарғы»
- В. «Яссы»
- С. «Жаңа жол»
- Д. «Ескі жол»
- Е. «Қасқа жол»

8. «Жарғы» деп аталатын құқықтық нормалар жиынтығының жасалған негізі:

- А.Халықтық
- В.Әділеттілік
- С. Ресми
- Д. Адалдық
- Е. Әдептілік

9. «Жеті жарғы» бойынша қылмыскерді айыптау үшін куәгерлердің саны қанша болуы шарт:

- А. 7-9
- В. 3-8
- С. 2-7
- Д. 1
- Е. 10

10. «Жеті жарғы» бойынша айыпкер сұлтанды немесе қожаны өлтірсе неше адамның құнын төлейді:

- А. 7
- В.8
- С. 9
- Д. 2
- Е. 3

11. Сұлтанды немесе қожаны соққыға жықса айыпкердің төлеуге тиіс құны:

А. 29 мал

В. 27 мал

С. 21 мал

Д. 20 мал

Е. 23 мал

12. Қылмыскердің ұрлық үшін төлейтін айыбының мөлшері:

А. Үш тоғыз (27) төлейді.

В. 10 жылқы төлейді.

С. 100 қой береді

Д. Үш жеті (21) төлейді

Е. 100 қой, 100 түйе береді.

13. Хан, сұлтандар, ру ақсақалдары халық істерін талқылау үшін жиналды:

А. Күзде

В. Қыста

С. Көктемде

Д. Жазда

Е. Наурыз мерекесінде

14. Тәуке хан тұсындағы астана:

А. Түркістан

В. Отырар

С. Сайрам

Д. Сығанақ

Е. Тараз

15. Тәуке хан жоңғарларға қарсы күреске одақтасты:

А. Өзбектермен

В. Қырғыздар мен қарақалпақтармен

С. Орыстар және қарақалпақтармен

Д. Қоқан және Хиуалықтармен

Е. Башқұрттармен

16. 1710 жылы жауды тойтару үшін қазақ жүздерінің өкілдері бас қосты:

А. Қарақұмда

В. Сайрамда

С. Күлтөбеде

Д. Сығанақта

Е. Түркістанда

17. 1711 – 1717жж. қазақтардың жеріне басып кірді:

А. Жоңғарлар

В. Орыстар

- С. Хиуалықтар
- Д. Қоқандар
- Е. Қытайлар

18. Тәуке хан қайтыс болады:

- А. 1712 жылы
- В. 1713 жылы
- С. 1716 жылы
- Д. 1718 жылы
- Е. 1717 жылы

19. Тәуке хан өлгеннен кейінгі елдегі жағдай:

- А. Ел тыныштығы бұзылды
- В. Қазақ елінің бірлігі әлсіреді
- С. Жоңғарлардың шабуылы жиіледі
- Д. Ресеймен байланыс орнады
- Е. Орта Азия елдерімен сауда – саттық дамыды

20. Қазақ хандығы Қасым, Хакназар, Тәуекел хандар кезіндегіден әлдеқайда қуатты болды:

- А. Есім хан кезінде
- В. Едіге кезінде
- С. Тәуке хан тұсында
- Д. Қайып хан тұсында
- Е. Сәмеке хан тұсында

21. ХҮІІІ ғасырдың І жартысында Қазақ жеріне қауіп төндірген ел:

- А. Ресей патшалығы
- В. Хиуа хандығы
- С. Орта Азия елі
- Д. Жоңғар хандығы
- Е. Қоқан хандығы

22. 1711 – 1717 жылғы қазақ жерінде орын алған оқиға:

- А. Жоңғар әскерінің қазақ жеріне шабуылы
- В. Қоқандардың басып кіруі
- С. Қазақ жеріндегі сауданың дамуы
- Д. Қасым хан билеген жылдар
- Е. Ресей патшасымен сауда саттық жасалды

23. 1713 жылы Жоңғар қоңтайшысы Себан Рабданның қазақ жеріне жорығы аяқталды:

- А. Жеңіспен аяқталды
- В. Түркістан жоңғарға қарады
- С. Сәтсіздікпен аяқталады

Д.Қасым ханның өлімімен

Е. Жетісу жерінің біраз қаласы жоңғарларға қарады.

24. Себан Рабдан (Цэван) билік басына келген жылы:

А. 1698 жылы

В. 1697 жылы

С. 1695 жылы

Д. 1694 жылы

Е. 1693 жылы

25. Себан (Цэван) Рабдан жоңғар хандығын басқарды:

А. 1725ж. дейін

В. 1721ж. дейін

С. 1727ж. дейін

Д. 1728ж. дейін

Е. 1729ж. дейін.

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы.3 нұсқа.

1.Тарихта қазақтарға қарсы жүргізген қатал да ауыр шапқыншылық жорығымен белгілі қонтайшы:

А.Қалдан СеренВ.

Қалдан Бошоқты

С. Себан (Цэван)

Рабдан

Д. Батыр қонтайшы

Е. Батый хан

2. 1716 жылы жоңғарлар әскерін Іле өзенінен қай жаққа қарай бағыттады?

А.Балқашқа қарайВ.

Сарайшыққа қарай

С. Зайсанға қарай

Д. Түркістанға қарай

Е. Аягөзге қарай бет алды

3. 1718 жылы көктемде аягөз маңында болған қантөгіс ұрыс созылды:

А. 5 күнгеВ. 1 күнге

С. 8 күнге

Д. 3 күнге

Е. 4 күнге

4. 1718 жылы аякөз өзені бойында қай батырлардың басшылығымен қазақ қолы алғашқы екі күнде басым болды?

А. Қаракерей Қабанбай мен Жауғашар батыр

В. Шапырашты Наурызбай мен Райымбек батыр

С. Жәнібек батыр мен Қаракерей Қабанбай

Д. Қанжығалы Бөгенбай мен Шапырашты Наурызбай

Е. Жауғашар батыр мен Қанжығалы Бөгенбай

5. Әбілқайыр мен Қайып сұлтандардың соғыс қимылдарын келісіп жүргізбеуінен 1718 жылы Аякөз өзені бойындағы қазақ – жоңғар соғысы аяқталды:

А. Жоңғарлар жеңілді

В. Қазақтар жеңілді

С. Түркістан жоңғарларға қарсы

Д. Сарайшық қазақтарға қалды

Е. Қайып хан қаза тапты

6. Жоңғар әскерлері Арыс өзені бойында жеңіске жетті:

А. 1719 жылы

В. 1718 жылы

С. 1715 жылы

Д. 1717 жылы

Е. 1716 жылы

7. Қытай билеушісі Канси өлгеннен кейін, Жоңғарлар қытайлармен қарым – қатынасты жақсарту арқылы мүмкіндік алды:

А. Түркістан қаласына шабуыл жасауға

В. Ресеймен қарым қатынас орнатты

С. Сарайшық қаласын басып алуға

Д. 1723 жылы қазақ жерін басып кіруге

Е. Орта Азия елдеріне шабуыл бастауға

8. Тәуке хан мұрагері Қайып сұлтан кезіндегі елдегі жағдай:

А. Билік күшейеді

В. Хандық әлсіреді

С. Ресеймен қарым – қатынас орнатылды

Д. Жоңғарларға шабуылы жиілейді

Е. Сауда саттық дамиды

9. Кіші жүзді Әбілқайыр, Орта жүзді Сәмеке, (Күшік), Ұлы жүзді Жолбарыс басқарған кезіндегі елдегі жағдай:

А. Жүз арасында жанжал күшейеді

- В. Хандық билік әлсірейді.
- С. Жүздердің билігі күшейеді
- Д. Билердің билігі әлсірейді
- Е. Жүздердің бірлігі әлсіреді

10. Жоңғар шапқыншылығынан қатты зардап шеккен аймақ:

- А. Ырғыз
- В. Оңтүстік
- С. Жетісу
- Д. Іле алқабы
- Е. Торғай өңірі

11. «Қазақтар ойрандалды, тоз – тоз болды, жұрдай болып жұтады» - деп жазды:

- А. А.Н.Татишев
- В. А.И.Тевкелев
- С. К.К.Василенко
- Д. Н.К.Неплюев
- Е. Г.В.Кузьмин

12. 1723 жылы жоңғарлардың бар күшін қазақ жеріне жұмсауға мүмкіндік алу себебі:

- А. Канси өлген соң Цин империясымен қарым – қатынасын ретке келтіруі
- В. Ресеймен байланыс орнатуы
- С. Қазақ жеріндегі хандық билікке таласуы
- Д. Цин империясы арасындағы келіспеушілік
- Е. Орта Азия елдерінен қолдау алғандығы

13. «Ақ мешін» жұты қазақ даласын шарпыды:

- А. 1723 жылы
- В. 1724 жылы
- С. 1725 жылы
- Д. 1726 жылы
- Е. 1727 жылы

14. 1723 жылы Шона Даба қазақ даласын тұтастай жайпап шабуылдау үшін берген жарлығы:

- А. Түркістан қаласын шабуылдауға
- В. Қытай елімен бірігіп шабуыл жасауға
- С. Жетісу өңірін талқандауға
- Д. 70 мың әскерін жеті шепке бөліп шабуылдауға
- Е. Орта Азия халықтарымен бірігіп шабуыл жасау

15. 1723 жылы - «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» оқиғасы болған кезде дүниеге келген ән:

- А. «Заман»
- В. «Ақторғай»
- С. «Елім ай»
- Д. «Зар заман»
- Е. «Бозторғай»

16. 1723 – 1727 жылдар тарихта қандай атпен белгілі?

- А. «Зарлы заман»
- В. «Ақтабан шұбырынды»
- С. «Қой үстінде бозторғай жұмыртқалаған заман»
- Д. «Ел басына қара күн туған заман»
- Е. «Басымыздан бақ – дәулет ұшқан заман»

17. Демограф М.Тәтімовтың болжамы бойынша, «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» кезінде қазақ елі айырылды:

- А. 2 млн. астам адамнан
- В. 3 млн. астам адамнан
- С. 1 млн. астам адамнан
- Д. 4 млн. астам адамнан
- Е. 5 млн. астам адамнан

18. Жоңғарлардан қашқан Орта жүз руларының көшкен жері:

- А. Түркістанға
- В. Сығанаққа
- С. Ферғанаға
- Д. Сарайшыққа
- Е. Самарқандқа

19. Кіші жүз рулары жоңғарлардан қашып ығысқан жерлері:

- А. Іле, Тобыл, Ырғыз, Ойыл
- В. Жайық, Іле, Ертіс, Сырдария
- С. Іле, Алакөл, Ойыл, Жем
- Д. Торғай, Жайық, Ырғыз, Ор өзендеріне
- Е. Тобыл, Торғай, Ор, Ойыл

20. 1723 – 1725 жылы - Жоңғарлар басып алған қалалар:

- А. Отырар, Тараз
- В. Сығанақ, Сауран
- С. Ташкент, Түркістан
- Д. Жент, Меркі
- Е. Испиджап, Афрасиаб

21. «Елім- ай» атты зарлы жырдың мәтіні мен әуен шығарған ақын әрі жауынгер деп кімді айтады:

- А. Ақтамберді жырауды

- В. Бұқар жырауды
- С. Үмбетей жырауды
- Д. Тәттіқара жырауды
- Е. Қожаберген жырауды

22. 1723 жылы қазақ жерінде болған күшті жұт қазақтар тарихында аталады:

- А. «Тыныштық жылы» деп
- В. «Бозторғай жұмыртқалаған жыл»деп
- С. «Қайың сауған ақ тышқан жылы» деп
- Д. «Тышқан жылы»деп
- Е. «Ел аңыраған жыл» деп

23. Қазақтар Бұланты өзенінің жағасында жоңғарлар әскеріне күйрете соққы берді:

- А. 1727 жылы
- В. 1726 жылы
- С. 1729 жылы
- Д. 1724 жылы
- Е. 1723 жылы

24. 1728 жылы Ордабасы тауының басында үш жүздің өкілдері бас қосу себебі:

- А. Ел саудасын дамыту үшін
- В. Жоңғарға қарсы күресу үшін
- С. Ресеймен қарым – қатынас орнату үшін
- Д. Орта Азия елдеріне қарсы күрес жүргізу үшін
- Е. Хан сайлау үшін

25. Ордабасы тауындағы жиынында әскери жасақтың бас қолбасшысы болып сайланды:

- А.Әбілқайыр хан
- В. Есім хан
- С. Тәуке хан
- Д. Абылай хан
- Е. Жәңгір хан

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы.4 нұсқа.

1.Ордабасы тауында әскери жасақтың бас сардарбегі болып бекітілді:

- А. Шалпырашты Наурызбай
- В. Қаракерей Қабанбай

С. Қанжығалы Бөгенбай

Д. Райымбек

Е. Бөлек

2. ХҮІІІ ғасырдың 70 жылдары жоңғар әскерінің Жетісу мен Оңтүстік Қазақстанға басып кіргенде, қосып алған қала саны:

А. Сегіз

В. Тоғыз

С. Жеті

Д. Он

Е. Екі

3. 1726 жылы Жоңғарларға қарсы Торғай даласындағы Сарысудың орта ағысындағы Бұланты өзенінің бойындағы шайқас:

А. «Бұланты шайқасы»

В. «Қалмақ қырылған»

С. «Ақтабан шұбырынды»

Д. «Аңырақай»

Е. «Аякөз шайқасы»

4. «Қалмақ қырылған» шайқасының кейін Қазақстанның азат етілген өңірі:

А. Оңтүстігі

В. Оңтүстік - шығысы

С. Оңтүстік - батысы

Д. Солтүстігі

Е. Батысы

5. 1726 жылы қазақ жасақтарының жоңғарларды талқандауының басы болған оқиға:

А. «Орбұлақ» шайқасы

В. «Аңырақай шайқасы»

С. «Қалмақ қырылған» шайқасы

Д. «Бұланты шайқасы»

Е. «Аякөз шайқасы»

6. 1726 жылғы «Қалмақ қырылған» шайқасының маңызы:

А. Үш жүздің басы қосылды

В. Жоңғар қоңтайшысы өлді

С. Қазақ ханы тұтқынға алынды

Д. Цин империясының Жоңғарларға шабуылы

Е. Қазақ халқын басқыншыларға қарсы күреске жұмылдырды.

7. 1730 жылы болған шайқас:

А. «Бұланты шайқасы»

В. «Ақтабан шұбырынды шайқасы»

С. «Аңырақай шайқасы»

Д. «Аягөз шайқасы»

Е. «Қалмақ қырылған шайқасы»

8. «Аңырақай» шайқасының маңызы:

А. Жоңғарлар Жетісуды басып ала алмады

В. Жоңғарлар Іле өзенін бойлап, еліне қарай шегінеді

С. Жоңғар қоңтайшысының өлімі

Д. Жоңғарлар Цин империясы мен одақтаса алмады

Е. Жоңғарлар оңтүстік аймақты тастап кетті

9. 1730 жылы қазақтар Балқаш көлінің оңтүстігінде қалмақтарға күрете соққы берді:

А. Бұланты жерінде

В. Ордабасы тауында

С. Аңырақай түбінде

Д. Жетісу жерінде

Е. Шыршық өзенінде

10. Аңырақай түбінде барлық жасақтарға қолбасшылық жасады:

А) Жәңгір хан

В) Есім хан

С) Тәуекел хан

Д) Тәуке хан

Е) Әбілхайыр хан

11. 1730ж. Балқаш көлінің маңындағы Аңырақай шайқасында жоңғарлардың 2-рет жеңілуінен азат етілген аймақтар:

А) Жетісудың көп бөлігі

В) Орта жүз бен Кіші жүздің көп бөлігі

С) Ұлы жүз бен Кіші жүздің көп бөлігі

Д) Кіші жүз бен Жетісудың көп бөлігі

Е) Оңтүстік аймақтың көп бөлігі

12. «Аңырақай» шайқасында толық күйреу қарсаңында тұрған жоңғар әскерін құтқарған жағдай:

А) Цинь империясының қысымы

В) Тәуке ханның өлімі

С) Кансидің өлімі

Д) Қазақ руларының арасындағы алауыздық

Е) Үш жүздің ыдырауы

13. «Аңырақай» шайқасында Әбілқайырдың қарсыластары болған сұлтандар:

- A) Барақ пен Сәмеке
- B) Абылай мен Барақ
- C) Әбілмәмбет пен Сәмеке
- D) Ералы мен Абылай
- E) Әбілмәмбет пен Барақ

14. Қазақ жауынгерлері жоңғарлармен соғысқанда қолданған қару – жарак түрі:

- A) Қылыш, садақ
- B) Найза, білтелі мылтық, қылыш
- C) Садақ пен жебе
- D) Найза мен садақ
- E) Қылыш, айбалта, найза

15. Райымбек батыр бастаған қазақ әскерлері жоңғарларға соққы берген жері:

- A) Ойрантөбе
- B) Қарақұм
- C) Күлтөбе
- D) Құйрықтөбе
- E) Қызылтөбе

16. Райымбек батыр жерленген қала:

- A) Отырар
- B) Алматы
- C) Түркістан
- D) Тараз
- E) Қызылорда

17. Қазақ – жоңғар соғысында ерлік көрсеткен қазақ батырлары туралы жазған «Қазақ шежіресі» атты еңбектің авторы:

- A) Абай Құнанбаев
- B) Мағжан Жұмабаев
- C) Сүйінбай Аронұлы
- D) Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы
- E) Дулат Байбатырұлы

18. Қабанбай батырдың азан шақырып қойған аты:

- A) Нұралы
- B) Нұрасыл
- C) Ерасыл
- D) Ералы
- E) Ерсұлтан

19. Жоңғарлармен соғыста көзге түскен батыр:

- A) Қаракерей Қабанбай
- B) Қанжығалы Бөгенбай
- C) Шапырашты Наурызбай
- D) Райымбек
- E) Әбілмансұр

20. Ұлы жүздің ханы Болат өлгеннен кейін аға хан тағына таласқандар:

- A) Абылай мен Әбілқайыр
- B) Қайып пен сәмеке
- C) Әбілқайыр мен Сәмеке
- D) Райымбек
- E) Әбілмансұр

21. Аға хан атағына таласудың салдары:

- A) Әбілқайыр хан қаза тапты
- B) Әбілқайыр Кіші жүздің әскерін – солтүстік батысқа, Сәмеке орта жүздің әскерін бөліп әкетті
- C) Сәмеке хан елді тастап кетті
- D) Сәмеке хан қаза тапты
- E) Қайып ханды өлтірді

22. Жоңғарларға тойтарыс бере алмаған жүз:

- A) Орта жүз
- B) Ұлы жүз
- C) Кіші жүз
- D) Қожа
- E) Төре

23. Қалдан – Сереннің (Галдан – Цэрэн) ХҮІІІ ғасырдың І ширегінде Қазақстандағы әскери тірек пунктерді жоюы қауіп төндірді:

- E) Егістік жерлерге
- B) Түркістан аймағына
- C) Тау – кен кәсіпорындарына
- D) Оңтүстік өлкеге
- E) Алтай өңіріне

24. Қабанбай батырдың жоңғарларға қарсы күресте алған атағы:

- A) «Тархан»
- B) «Қас батыр»
- C) «Салқам батыр»
- D) «Хан батыр»
- E) «Ержігіт»

25. 1741 -1742 жылы Қалдан – Серен (Галдан – Цэрэн) Орта, Кіші жүздерге ұйымдастырған шапқыншылығы кем түспеді:

- A) «Аңырақай шайқасында»
- B) «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұламадан»
- C) «Бұланты шайқасынан»
- D) «Аякөз шайқасынан»
- E) «Батпақ шайқасынан»

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы. 5 нұсқа.

1.1740 жылы кіші жүздің шекарасына қауіп төндірді:

- A) Ресей патшалығы
- B) Парсы әміршісі Нәдір шах
- C) Цинь императоры Канси
- D) Орта Азия хандықтары
- E) Жоңғарлар

2. 1742 жылы 20 мамыр күні Ресей Сенатының қабылдаған шешімі:

- A) Шекарадан асып ктпеу туралы
- B) Жайық өзенінен өтпеу туралы
- C) Қазақтарды және шекаралық өңірдегі бекіністерді қорғау жөнінде
- D) Ресейдің меншігі болып қалуы туралы
- E) Бекіністерді бұзу туралы

3. 1742 жылы 2 қыркүйеекте И.Н.Неплюев Қалдан – Серенге (Галдан – Цэрэн) жолдаған хатында :

- A) Ресейдің қарамағына өту туралы
- B) Цинь империясына бағыну туралы
- C) Қазақ жеріне шабуыл жасау туралы
- D) Қазақтарға қысымды тоқтату туралы
- E) Ресеймен байланыс орнату

4. 1750 жылы Аяқ жеріндегі шайқастан кейін жасалған келісімде айтылады:

- A) Цин империясымен байланыс орнату
- B) қазақ орыс байланысын дамыту
- C) сауда саттықты дамыту
- D) Қазақ – жоңғарлар бір – біріне тиіспеу жөнінде
- E) Жоңғарлар жаңа шабуыл жасамау

5. 1745 жылы қайтыс болған жоңғар қоңтайшысы:

- A) Қалдан Бошок
- B) Қалдан – Серен

С) Цебан – Рабдан

Д) Батыр

Е) Аюке

6. Қалдан – Серен (Галдан – Цэрэн) өлгеннен кейін елдегі орын алған жағдай:

А) Қазақ елінің шабуылы жиіледі

В) Цинь империясы шабуыл жасады

С) Жоңғар шапқыншылығының тоқтатылуына және жоңғарлардың өз ішінде билік үшін таласын күшейтеді.

Д) Цинь империясына бағынды

Е) Ресей патшалығы жорықтар ұйымдастырды

7. Жоңғар тағының мұрагері Әмірсана Қытайлармен шайқаста жеңіліс тапқаннан кейін көмек сұрады:

А) Абылайдан

В) Цянь – Луннан

С) Цинь империясынан

Д) Патшалық ресейден

Е) Нәдір шахтан

8. 1757 жылы Қытай қолбасшылары Фу Дэ, Чжао Хой басып кірген жері:

А) Жоңғар жеріне

В) Қазақ еліне

С) Патшалық ресейге

Д) Қазақ жеріне

Е) Иран жеріне

9. 1757 жылы Қытайлар қауіп төндірді:

а) Түркістан жеріне

В) Сырдария қалаларына

С) Қазақ жерінің солтүстігіне

Д) Алтай кен өндіру ісіне

Е) Оңтүстік өңірге

10. 1757 – 1760 жылдары Қытай билігін мойындаған хан:

А) Тұрсын хан

В) Абылай хан

С) Есім хан

Д) Тәуке хан

Е) Тәуекел хан

11. 1756 – 1758 жылы Жоңғарияны түбегейлі талқандауға кірісті:

А) Қазақ елі

- в) Цинь империясы
- С) Ресей патшасы
- д) Орта Азия елі
- Е) Иран халқы

12. Император Цянь – Лун Әмірсананы қолдап, ірі әскери топты Жоңғарияға аттандырды:

- А) 1753 жылы жазда
- В) 1754 жылы жазда
- С) 1755 жылы көктемде
- Д) 1756 жылы күзде
- Е) 1758 жылы көктемде

13. 1758 жылы тарих сахнасынан ел ретінде жойылды:

- а) Жоңғария
- В) Цинь империясы
- С) Бұқар хандығы
- Д) Орта Азияның біраз мемлекеттері
- Е) Иран елі

14. Жоңғар шапқыншылығының Қазақтанға тигізген зардаптары:

- А) Елдің экономикасын жаңа сатыға көтерді
- В) Ресеймен байланыс орнатуға мүмкіндік берді
- С) Көпенділердің шаруашылық және мәдени байланыстары әлсіреді.
- Д) Цинь империясымен сауда – саттық байланысы дамыды
- Е) Хандық билік жойылды

15. 1761 жылы Жоңғария Цин империясының құрамына енді:

- А) Шыңжаң әкімшілік бірлестігі болып
- В) Жоңғар әкімшілік бірлестігі болып
- С) Пхеньян әкімшілік орталық болып
- Д) Чжинь Чжоу әкімшілік орталық болып
- Е) Каньсу әкімшілік орталық болып

16. Қытай - Жоңғар соғысы басталды:

- А) 1747 жылы
- В) 1755 жылы
- С) 1756 жылы
- Д) 1758 жылы
- Е) 1761 жылы

17. 1761ж. Қытайдың Жоңғариядағы билігін нығайту үшін құрған аймағы:

- А) Жаркент
- В) Шыңжаң

- С) Ысмайыл
- Д) Жолбарыс
- Е) Қашқа

18. Аңырақай түбінде қазақ жасақтарын басқару жүктелді:

- А) Тәуке ханға
- В) Әбілқайыр ханға
- С) Абылай ханға
- Д) Нұралы ханға
- Е) Батыр сұлтанға

19. Абылай ханның Цин әулетімен жүргізген келіссөз нәтижесінде қайтарылды:

- А) Балқаш көлі
- В) Жетісу жері
- С) Семей өңірі
- Д) Тарбағатай өңірі
- Е) Жаркент жері

20. Жоңғар шапқыншылығы кезінде есімі аңызға айналған қазақ батырлары:

- А) Наурызбай, Малайсары
- В) Тойшыбек, Амангелді
- С) Байсейіт, Абылай
- Д) Сұраншы, Тілекұлы
- Е) Жауғашар, Сыпатай

21. Сібірден Омбыға дейінгі бекіністер аталады:

- А) Ертіс шебі деп
- В) Колыван шебі деп
- С) Пресногорьковск шебі
- Д) Горькая шебі деп
- Е) Семей округ деп

22. Омбы бекінісінен Ертістің оң жағасын қамти отырып Кіші Нарын бекінісіне дейінгі жер аталады:

- А) Колыван шебі деп
- В) Горькая шебі деп
- С) Ертіс шебі деп
- Д) Пресногорьковск шебі
- Е) Звериноголовск шебі деп

23. Қаракерей Қабанбай туралы «Дарабоз» диологиясын жазған жазушы:

- А) Ш.Мұртаза

- В) Ә.Нұрпейісов
- С) Қ.Жұмаділов
- Д) М.Мағауин
- Е) Ә.Кекілбаев

24. «Қалқаман – Мамыр» дастанында қазақ – жоңғар шапқыншылығы туралы айтқан ақын:

- А) Абай
- В) Шәкәрім
- С) Сәкен
- Д) Мағжан
- Е) Ілияс

25. Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының қазақ батырлары туралы айтқан шығармасының аты:

- А) «Қазақ батырлары»
- В) «Қазақ шежіресі»
- С) «Ел тірегі»
- Д) «Қазақ намысы»
- Е) «Қайран елім»

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы.6 нұсқа

1.ХҮІІІ ғасырдың басында Қазақстан жерінде болған оқиға:

- А) Жоңғар әскерлері келе бастады
- В) Шекаралық бекініс қамалдар салынды
- С) Хандық орнады
- Д) Қытай әскері шабуыл жасады
- Е) Башқұрттар көтерілісі етек алды

2. Көшім хандығы ыдырағаннан кейін орыс елінің басып алған жерлері:

- А) Астрахан хандығы
- В) Қытай елі
- С) Иран, Жоңғария елі
- Д) Сібір, Қазан, Астрахан хандығының жері
- Е) Қазақ елінің жері

3.Ресей мемлекеті Қазақстанның солтүстік – шығысында Тара әскери бақылау қаласын салды:

- А) 1594 жылы
- В) 1562 жылы
- С) 1587 жылы

Д) 1556 жылы

Е) 1585 жылы

4. 1716ж. Тәуке хан қалмақтарға қарсы күресте қолдау көрсетуін өтінді:

А) Анна Иоанновнаға

В) Сыртқы істер коллегиясының елшісі Тевкелевтен

С) Сібір губернаторы князь М.П. Гагаринге

Д) Нәдір шахтан

Е) И.Неплюевтен

5. Түмен әскери – бақылау қонысы салынды:

А) 1586 жылы

В) 1604 жылы

С) 1587 жылы

Д) 1585 жылы

Е) 1594 жылы

6. Ертіс өзенінің жоғарғы жағына тұрғызылған бекіністер:

А) Гурьев, Железинск, Өскемен, Петропавловск

В) Жәміш, Омбы, Колбасинская, Железинск

С) Павлодар, Өскемен, Семипалатинск

Д) Петропавл, Семипалатинск

Е) Орынбор, Торғай, Ор, Жәміш

7. Ресейдің Батыс Қазақстан аумағын отарлаудың стратегиялық орталығы болған бекініс:

А) Жәміш бекінісі

В) Омбы бекінісі

С) Петропавл бекінісі

Д) Жайық бекінісі

Е) Өскемен бекінісі

8. 1716 жылы салынған бекініс:

А) Петропавл

В) Павлодар, Өскемен

С) Жәміш, Омбы

Д) Железинская, Колбасинская

Е) Семипалатинск

9. 1717 жылы салынған бекіністің аты:

А) Семипалатинск

В) Железинская, Колбасинская

С) павлодар, Өскемен

Д) Жәміш, Омбы

Е) Петропавл

10. Семипалатинск бекінісінің салынған жылы:

А) 1728ж

В) 1718ж.

С) 1714ж

Д) 1735ж

Е) 1719ж.

11. 1720жылы салынған бекіністің аты:

А) Железинская, Колбасинская

В) Жәміш, Омбы

С) Павлодар, Өскемен

Д) Железинская, Колбасинская

Е) Семипалатинск

12. 1752жылы салынған бекіністің аты:

А) Семипалатинск

В) Жәміш, Омбы

С) Железинская, Колбасинская

Д) Павлодар, Өскемен

Е) Петропавл

13. 1680 – 1748 жылдары Кіші жүздің ханы болды:

А) Барак

В) Әбілқайыр

С) Батыр

Д) Әбілмәмбет

Е) Әбілмансұр

14. Әбілқайыр ханның бірінші елшілігінің сәтсіздігінің себебі:

А) Әбілқайырдың ұсыныстарына сенімсіздік білдірді.

В) Орыс үкіметі елшіліктің өкілеттілігіне күмән келтірді.

С) Елшіліктің нақты ұсыныстары болмады.

Д) Ресейге ешқандай пайда әкелмеді.

Е) Елшіліктің кепілдігі болмады.

15. Ресейге Әбілқайыр ханның екінші елшілігі барды:

А) 1731 жылы, 16 тамызда

В) 1732 жылы, 5 қазанда

С) 1733 жылы, 10 ақпанда

Д) 1730 жылы, 10 қазанда

Е) 1734 жылы, 5 сәуірде

16. Кіші жүзді Ресейге қосу туралы грамотаға қол қойған патша:

А) Петр I

- В) Екатерина II
- С) Анна Иоанновна
- Д) Екатерина I
- Е) Александр II

17. Қазақтардан ант алуға Ресейдің елшілігін басқарып келді:

- А) Татищев
- В) Тевкелев
- С) Кириллов
- Д) Қоштайұлы
- Е) Зоркин

18. ХҮІІІ ғасырдың I жартысында Ресей үшін Қазақстанның маңызы:

- А) Басты сауда орталығы болды
- В) Қытаймен байланыс жасайтын ел
- С) Пайдалы қазбалар мекені
- Д) Теңізге өтетін көпір
- Е) Азияға кіретін «қақпа мен кілт»

19. Қазақ жерін Азияға кіретін «қақпа мен кілт» деп айтқан патша:

- А) Тевкелев
- В) I Петр
- С) Әбілқайыр
- Д) Анна Иоанновна
- Е) II Екатерина

20. Кіші жүздің Ресейге қосылуына қарсы болған сұлтан:

- А) Батыр
- В) Барак
- С) Әбілқайыр
- Д) Абылай
- Е) Әбілмәмбет

21. 1716 жылы қалмақтарға қарсы күресуде Ресейден қолдау көрсетуді өтінген хан:

- А) Әбілқайыр
- В) Тәуке
- С) Жәңгір
- Д) Есім
- Е) Қасым

22. 1730 жылы Кіші жүздегі билер мәжілісінің шешімі:

- А) Ресеймен одақ құру
- В) Ресейдің қол астына кіру
- С) Ресеймен сауда байланысын жасау

Д) Қытаймен сауда байланысын дамыту

Е) Жоңғарлармен келісімге келу

23. 1731 жылы 19 ақпанда Ресейге қосылу туралы келісім жүргізген елшілер:

А) Тевкелев, Сейітқұл Қойдағұлұлы

В) Сейітқұл Қойдағұлұлы, Құтлымбет Қоштайұлы

С) Татищев, Гагарин

Д) Кириллов

Е) Барақ сұлтан, Тәуке хан

24. ХҮІІІ ғасырдың І жартысында қазақтардың Ресейге қосылуын ұйымдастырды:

А) Абылай хан

В) Әбілқайыр хан

С) Барақ сұлтан

Д) Батыр сұлтан

Е) Әбілмәмбет

25. 1734 жылы жабдықталған И.К.Кирилов экспедициясының мақсаты:

А) Сырдария бойына қала, өзен флотилиясын ұйымдастыру

В) Табиғат байлықтарын игеру.

С) Орта Азия хандықтарымен керуен саудасын жасау

Д) Ор өзеніне бекініс тұрғызу

Е) Барлық жауап дұрыс.

1-тарау. ХҮІІІ ғасырдың бірінші ширегіндегі қазақ хандығының ішкі және сыртқы жағдайы.7 нұсқа.

1.1735 жылы Ор өзені бойында салынған бекіністің аты:

А) Орск

В) Ертіс

С) Ор

Д) Өскемен

Е) Семей

2. Орск қалашығы жаңа жерге көшірілді:

А) 1742жылы

В) 1743 жылы

С) 1744 жылы

Д) 1745 жылы

Е) 1747 жылы

3. 1743 жылы Орск жаңа жерге көшірілгеннен кейін бұл қоныс аталды:

- A) Жайық
- B) Орал
- C) Орынбор
- D) Жем
- E) Астрахань

4. Қазақтармен орыстардың саяси – сауда байланысында маңызды болған қала:

- A) Орынбор
- B) Астрахань
- C) Жем
- D) Орал
- E) Жайық

5. Ресей 1735 – 1737 жылдары башқұрт көтерілісін басуда пайдаланды:

- A) Кіші жүз жасақтарын
- B) Батыр мен Нұралы арасындағы алауыздығын
- C) Парсы әмірінің шабуылын
- D) Жоңғарлардың кезекті шабуылын
- E) Шаруалар көтерілісін

6. 1738 жылы қазақ сұлтандарының съезі өткен қаланың аты:

- A) Қазан
- B) Орскі
- C) Орынбор
- D) Семей
- E) Өскемен

7. 1738 жылы Орынборда қазақ сұлтандарының съезін шақырған Орынбор комиссиясының басшысының аты:

- A) Татищев
- B) Тевкелев
- C) Кириллов
- D) Қойдағұлұлы
- E) Абылай

8. 1738 жылы қазақ сұлтандарының съезіне қатысты:

- A) Әбілқайыр хан, ұлдары Ералы, Нұралы, Кіші, Орта жүздің 60 жуық старшындары.
- B) Барлық қазақ жасақтары
- C) Абылай хан мен ханның кеңесшілері

Д) Әйтеке би, Төле би, Қазыбек би

Е) Әбілмәмбет пен оның жасақтары

9. Патша үкіметі қазақтарды қысып ұстауға тырысуының себебі:

А) 1740 жылы Екінші Башқұрт көтерілісі

В) Қазақтардың Қытайдан көмек сұрауы

С) Шаруалар көтерілісі

Д) 1758ж. Қазақ – жоңғар шайқасының уақытша тоқтауы

Е) Үш жүздің бірігуі

10. Орта жүздің ханы Әбілмәмбет пен Абылай сұлтан Ресей империясының билігін мойындады:

А) 1741 жыл

В) 1740 жыл

С) 1742 жыл

Д) 1743 жыл

Е) 1744 жыл

11. Қазақ жерін жоңғарлардан босататын күш тек қазақтардың өздері болатынын түсінді:

А) Барақ сұлтан мен Ералы

В) Ералы мен Нұралы

С) Тәуке мен Әбілқайыр

Д) Әбілқайыр мен Райымбек

Е) Әбілмәмбет хан мен Абылай сұлтан

12. Әбілқайырдың Ресеймен байланысын одан әрі нығайтуға мүдделі болуының себебі:

А) 1740 жылы Екінші Башқұрт көтерілісі

В) Қазақ – жоңғар қарым – қатынасының шиеленісуі

С) Батыр мен Нұралы арасындағы алауыздық

Д) Парсы әмірінің шабуылы

Е) Шаруалар көтерілісі

13. 1747 жылы Нәдір шах өлгеннен кейін Хиуа тағына отырды:

А) Қайып

В) Батыр сұлтан

С) Барақ

Д) Тәуке

Е) Жәңгір

14. Орынбор қаласы салынды:

А) 1742 жыл

В) 1743 жыл

С) 1741 жыл

Д) 1745 жыл

Е) 1744 жыл

15. Петропавл бекінісі салынды:

А) 1753 жылы

В) 1752 жылы

С) 1754 жылы

Д) 1751 жылы

Е) 1756 жылы

16. ХҮІІ ғасырдың 50- жылдарында салынған ең ірі бекініс:

А) Семипалатинск

В) Жәміш, Омбы

С) Железинская, Колбинская

Д) Павлодар, Өскемен

Е) Петропавл бекінісі

17. 1748 жылы Барақ сұлтанның қолынан қаза тапты:

А) Әбілқайыр хан

В) Батыр сұлтан

С) Абылай хан

Д) Нәдір шах

Е) Әбілмәмбет

18. Әбілқайыр мен Кіші жүздің 29 старшыны Ресейдің қоластына кіруге ант берді:

А) 1732 жылы тамызда

В) 1731 жылы қазанда

С) 1734 жылы маусымда

Д) 1729 жылы сәуірде

Е) 1735 жылы мамырда

19. 1731 жылы 10 қазанда Әбілқайыр хан, 13 рудан тұрған ірі билер мен батырлар сұлтандар Ресей империясының қол астына өту туралы ант қабылдады:

А) Орынбор қаласында

В) Ордабасы тауында

С) Ертіс бойындағы Семей бекінісінде

Д) Ұлытаудағы Бұланты өзенінің бойында

Е) Ырғыз бен Тобыл өзендерінің арасындағы Майтөбе шатқалында

20. 1714 – 1720 жылдары Жәміш, Омбы, Колбасинск, Семей, Өскемен бекіністері салынды:

А) Тобыл бойында

В) Жайық бойында

- С) Ертіс бойында
- Д) Сырдария бойында
- Е) Ырғыз бойында

21. 1738 жылы Орынборда өткен қазақ сұлтандарының съезінде Ресейге адалдығын қуаттап ант берген Кіші жүзбен Орта жүз старшындарының саны :

- А) 20 жуық
- В) 45 жуық
- С) 60 жуық
- Д) 75 жуық
- Е) 50 жуық

22. 1731 жылы Кіші жүздің қазақтарын Ресейдің қол астына алу туралы грамотаға қол қойды:

- А) Анна Иоанновна
- В) А. Тевкелев
- С) І Петр
- Д) С. Қойдағұлұлы
- Е) В. Татищев

23. Ертіс пен Обь өзеннің аралығында салынған шеб:

- А) Семей – Өскемен
- В) Түмен –Тобыл
- С) Обск
- Д) Жәміш - Омбы
- Е) Колыван – Кузнецк

24. Әбілқайыр хан Ресейдің қол астына өту туралы өтініш білдіріп, елшілікке Қойбағарды жіберді:

- А) 1730 жылы
- В) 1729 жылы
- С) 1728 жылы
- Д) 1726 жылы
- Е) 1731 жылы

25. 1731 жылы Анна Иоанновна Қазақстанға арнайы жіберген елшілігін басқарды

- А) М. Гагарин
- В) И. Кирилов
- С) И.Тевкелев
- Д) Н.Неплюев
- Е) І Петр

1.3.Қазақстан ХҮІІІ ғасырдың орта кезіндегі саяси және экономикалық жағдайы8 нұсқа

1.Әбілқайырдан кейін хан тағына отырды:

- A) Ералы
- B) Досалы
- C) Нұралы
- D) Қайып
- E) Батыр

2. Әбілқайырдың басты тірегі болған ру:

- A) Беріш
- B) Шекті
- C) Текелі
- D) Жаппас
- E) Қатаған

3. Кіші жүзде Әбілқайыр өлгеннен кейінгі елдегі жағдай:

- A) Шекаралық бекініс қамалдар салынды
- B) Ішкі талас – тартыс басталды
- C) 2 хандық орнады
- D) Ералы хан тағына келді
- E) Тақ үшін талас басталды

4. Кіші жүздің Оңтүстік – Шығысында ықпал еткен сұлтан:

- A) Барақ сұлтан
- B) Батыр сұлтан
- C) Әбілқайыр
- D) Досалы
- E) Ералы

5. Кіші жүздің Солтүстік – Батысыны ақпал еткен хан:

- A) Ералы
- B) Нұралы
- C) Досалы
- D) Батыр
- E) Барақ

6. Башқұрстанда патша үкіметінің отарлау саясатына қарсы азаттық күрес болды:

- A) 1735ж
- B) 1725ж.
- C) 1736ж
- D) 1726ж
- E) 1754ж

7. Бақұрстаннан Қазақстанға қашқандар саны:

- A) 50000
- B) 60000
- C) 70000
- D) 80000
- E) 3000

8. Орынбор губернаторы И.И.Неплюев үндеуінде қазақ феодалдарына айтты:

- A) Жоңғарлармен күресте көмек көрсететіндерін айтты
- B) Башқұрттарды талан – таражға салуға рұқсат берді.
- C) Қазақ шаруаларының көтерілісін басудың жолдарын айтты
- D) Жайық бойына мал жаюға рұқсат берді
- E) Ор өзенінің жағасына қоныстануға рұқсат берді

9. 1747 жылы Алтай тау-кен кәсіпорны туралы императрица Елизаветаның шешімі жариялады:

- A) Орыс патшалары отбасыларының меншігі
- B) Қытай елінің меншігі
- C) Басты пайда көзі ретінде пайдалану
- D) Сауда байланысын дамытуда басты шикізат көзі
- E) Қазақ жеріндегі басты кен орын

10. Жоңғар хандығының иелігі Маньжур - Цинь өкіметінің меншігі деп жариялады:

- A) 1754 жылы
- B) 1755 жылы
- C) 1756 жылы
- D) 1757 жылы
- E) 1758 жылы

11. Жоңғарияда билікке таласушы Әмірсананы қолдады:

- A) Цебан Рабдан
- B) Цянь – Лун
- C) Абылай хан
- D) Қалдан Серен
- E) Батыр қоңтайшы

12. Император Цянь – Лун қолдауымен Жоңғарияға аттанды:

- A) Әбілмәмбет
- B) Әмірсана
- C) Әбілқайыр
- D) Әбілмансұр
- E) Абылай

13. Цянь – Лун жарлығымен Жоңғарияның иелігі Цин меншігі деп жарияланды:

- A) 1755 жылы 19 шілдеде
- B) 1756 жылы 21 тамызда
- C) 1758 жылы 25 маусымда
- D) 1759 жылы 30 сәуірде
- E) 1800 жылы 1 желтоқсанда

14. Әмірсана арқа сүйеген Орта жүздің беделді сұлтандары:

- A) Батыр мен Барақ
- B) Әбілмәмбет пен Абылай
- C) Абылай мен Әбілпайызға
- D) Әбілқайыр мен Барақ
- E) Досалы мен Ералы

15. 1756 жылы қыркүйекте шығарған патша шешімі:

- A) Жайық жағасына қазақтардың мал жаюына шек қойды
- B) Алтай кен орнын патша отбасыларының меншігі деп жариялады
- C) Ертіс бойына мал жаюға шек қойды
- D) Ор өзенінің жағасына қоныстануға тыйым салды
- E) Қазақ елінде хандық билік жойылды

16. 1756 жылы наурызда маньчжур – қытай әскері жетті:

- A) Ресей жеріне
- B) Іле өзенін бойлай Қазақстан шекарасына жетті
- C) Иран жеріне
- D) Қазақстан шекарасынан асып Ресейге бет алды.
- E) Қырғыз жеріне

17. Сібір редутынан Омбыға дейінгі бекіністің аты:

- A) Ертіс шебі
- B) Горькая шебі
- C) Орынбор шебі
- D) Ор
- E) Колыван шебі

18. Горькая шебінің ұзындығы:

- A) 532 верст
- B) 553 верст
- C) 554 верст
- D) 525 верст
- E) 575 верст

19. Омбы бекінісінен Ертістің оң жағасын, Кіші Нарынға дейін қамтитын бекіністер аталады:

- A) Жеменей шеб
- B) Зайсан шебі
- C) Ертіс шебі
- D) Алтай шебі
- E) Тарбағатай шебі

20. Ертіс шебінің ұзындығы:

- A) 1633 верст
- B) 1684 верст
- C) 1622 верст
- D) 1134 верст
- E) 1657 верст

21. Өскемен бекінісінен бастап, Алтай тауларының батысын, Колыван зауытын өтіп, Кузнецк шебімен жалғасқан шеп:

- A) Колыван шебі
- B) Орынбор
- C) Петропавловск
- D) Ертіс шебі
- E) Горькая шеб

22. Колыван шебінің ұзындығы:

- A) 722 верст
- B) 725 верст
- C) 723 верст
- D) 721 верст
- E) 728 верст

23. Бекіністердің ең ірісі:

- A) Семипалатинск
- B) Петропавл қамалы
- C) Орынбор
- D) Ор
- E) Гурьев

24. Бұқтарма бекінісі салынды:

- A) 1733 жылы
- B) 1731 жылы
- C) 1761 жылы
- D) 1721 жылы
- E) 1741 жылы

25. 1745 – 1759 жылдары Орынборға жеткізген мал басының жалпы құны:

- A) 5 млн сом

- В) 4 млн сом
- С) 3 млн сом
- Д) 1 млн сом
- Е) 2 млн сом

1.3.Қазақстан ХҮІІІ ғасырдың орта кезіндегі саяси және экономикалық жағдайы⁹ нұсқа.

1.ХҮІІІ ғасырдың ІІ жартысында қазақ – орыс саудасының белгілі орталықтары:

- А) Жәміш, Ор, Петропавловск, Павлодар
- В) Жәміш, Железинск, Омбы, Семей, Өскемен, Бұқтарма.
- С) Семипалатинск, Аягөз, Гурьев, Ертіс
- Д) Железинск, Қостанай, Петропавловск, Ор
- Е) Бұқтарма, Қарағанды, Семей, Орынбор, Омбы.

2. Қазақ – орыс сауда байланысының кеңейген кезі:

- А) ХҮІІ ғасырдың 60 жылдары
- В) ХҮІ ғасырдың 60 жылдары
- С) ХҮІІІ ғасырдың 60 жылдары
- Д) ХҮІІІ ғасырдың 50 жылдары
- Е) ХҮІІІ ғасырдың 30 жылдары

3. 1766 жылы ІІ Екатерина патшадан Түркістан арқылы өтетін ірі керуенді Семей, Жәміш бекіністерінде шек қоймай қабылдауға рұқсат алған хан:

- А) Әбілпайыз
- В) Әбілмәмбет
- С) Әбілмансұр
- Д) Абылай
- Е) Барак

4. 1766 жылы ІІ Екатеринаға Әбілмәмбет ханның хат жолдау себебі:

- А) Сауда байланысын орнату
- В) Қарсыластарынан озып шығып, жоңғарларға тойтарыс беру
- С) Қазақ еліндегі барлық билікті өз қолына алу
- Д) Ресейге қосылу, ойраттарға қарсы күресу, өзінің қарсыластарын әлсірету
- Е) Түркістан арқылы өтетін керуендерді Семей, Жәміш бекіністерінде шек қоймай қабылдауға рұқсат алу.

5. Патша үкіметі шекаралық аймақтарда тұратын халықтың санын көбейту мақсатымен 1760 жылы өлкеге қоныстандырды:

- A) Башкұрттарды
- B) Қазақтарды
- C) Қыпшақтарды
- D) Қазақтарды
- E) Половшыларды

6. Ташкент, Бұхар, Қоқан, Қашқар көпестері жиі келетін сауда орталығын:

- A) Орынбор
- B) Павлодар
- C) Қызылжар
- D) Жәміш
- E) Өскемен

7. Патша өкіметі Каспий теңізі мен Жайық өңіріндегі шұрайлы жерлерді отарлауда тиімді пайдаланды:

- A) Кириллов экспедициясын
- B) Парсы әмірінің шабуылын
- C) Батыр сұлтан мен Нұралы хан арасындағы алауыздығын.
- D) Кіші жүз жасақтарын пайдаланды.
- E) Қазақ жеріндегі шаруалар көтерілісін

8. 1771 жылы Әбілмәмбет қайтыс болғаннан кейін хан тағына отыруға тиіс мұрагер:

- A) Әбілқайыр
- B) Батыр
- C) Әбілпайыз
- D) Барак
- E) Абылай

9. 1799 жылы қарашада Ертістің оң жағасына Орта жүз қазақтарын қайта қоныс аударуға рұқсат еткен император:

- A) I Петр
- B) I Павел
- C) Екатерина II
- D) Анна Йоановна
- E) Александр I

10. 1757 – 1758жж. Жайық бойында қазақтардың мал жаюына шек қойған үкімет талабы орынсыз екенін түсініп кейін оң жағасына өтуіне рұқсат бергендер:

- A) Князь Юсупов, граф Безбородко
- B) П.Рычков пен А.Тевкелев
- C) Екатерина II

Д) I Павел

Е) I Александр

11. Ресей әкімшілігі Ертістің оң жағына Орта жүз қазақтарын бекініске неше шақырым жерге жақындауға рұқсат етпеді:

А) 30 шақырымға

В) 250 шақырымға

С) 15 шақырымға

Д) 2000 шақырымға

Е) 10 шақырымға

12. Әбілқайырдың Ресей құрамына кірудегі ең басты мақсаты:

А) Қарсыластарының сағын сындыру

В) Мал шаруашылығын дамыту

С) Ресеймен сенімді байланыс орнатып, бар күшті қалмақтарға жұмылдыру

Д) Сауда жолдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету

Е) Егін шаруашылығын дамыту

13. Патша әкімшілігі Кіші Жүз қазақтарына Жайық жағалауына мал жаюға ресми шек қойған жылы:

А) 1759 жылы қазанда

В) 1756 жылы қыркүйекте

С) 1758 жылы тамызда

Д) 1759 жылы қыркүйекте

Е) 1766 жылы қарашада

14. 1799ж. қарашада Орта жүз қазақтарын Ертістің оң жағасына қайта қоныс аударуға рұқсат еткен император:

А) II Екатерина

В) I Павел

С) II Петр

Д) I Александр

Е) I Никол

15. 1766 жылы Әбілмәмбетке Түркістан арқылы өтетін ірі керуенді Семей, Жәміш бекіністерінде қабылдауға рұқсат берген патша:

А) I Петр

В) I Павел

С) II Екатерина

Д) I Александр

Е) I Николай

16. Патша үкіметі шекаралық аймақтарда тұратын халықтың санын көбейту мақсатымен казактарды өлкеге қоныстандырды:

- A) 1799 жылы
- B) 1755 жылы
- C) 1760 жылы
- D) 1756 жылы
- E) 1757 жылы

17. I Павел Орта жүз қазақтарын Ертістің оң жағасына қайта қоныс аударуға рұқсат етті:

- A) 1760 жылы қыркүйекте
- B) 1799 жылы қарашада
- C) 1758 жылы тамызда
- D) 1759 жылы қыркүйекте
- E) 1766 жылы қарашада

18. 1714 – 1720 жылы патша өкіметінің Ертіс бойына әскери бекіністер салудағы басты мақсаты:

- A) Жоңғар шабуылына тосқауыл қою
- B) Қазақ жерін Қытайдан қорғау
- C) Қазақ өлкесін біртіндеп жаулап алу
- D) Қазақ өлкесінде қала мәдениетін дамыту
- E) Орта Азия шапқыншылығынан қорғау

19. Әбілқайырдың Ресей құрамына кірудегі ең басты мақсаты:

- A) Қарсыластарының сағын сындыру
- B) Мал шаруашылығын дамыту
- C) Ресеймен сенімді байланыс орнатып, бар күшті қалмақтарға жұмылдыру
- D) Сауда жолдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету
- E) Отырықшылықты дамыту

20. Керекудің маңайында Қалқаман, Қарасу тұзды көлдері сапалы тұздарымен қамтамасыз етіп отырған жерлері:

- A) Батыс Сібір, Қытай елін
- B) Қырғыстан, Иран елін
- D) Ертіс және Колыван шебі жерлерін
- E) Батыс Сібірді, Орта Азия хандықтарын

21. Ертіс пен Жайық жағасына мал жаю үшін қазақ феодалдары орыс әкімшілігіне тапсыруға міндетті болды:

- A) Азық – түлік
- B) Алтын әшекейлер
- C) Аманат
- D) Ақша
- E) Жасақ

22. 1735ж. патша үкіметінің отарлау саясатына қарсы азаттық күресті бастаған елі:

- A) Башқұрттар
- B) Қазақтар
- C) Татарлар
- D) Қырғыздар
- E) Дүнгендер

23. 723 верст ұзындықты қамтитын шебі:

- A) Бұқтырма
- B) Ертіс
- C) Колыван
- D) Жәміш
- E) Горькая

24. ХҮІІІ ғасырдың бас кезінде Жәмішев, Омбы, Железинка, Семей, Колбасинская бекіністері салынған өзеннің аты:

- A) Ертіс
- B) Жайық
- C) Еділ
- D) Лепсі
- E) Сырдария

25. Жәмішев бекінісінің іргесі қаланды:

- A) 1714 жылы
- B) 1716 жылы
- C) 1718 жылы
- D) 1715 жылы
- E) 1720 жылы

1.4. Абылай хандығы10 нұсқа

1.ХҮІІІ ғасырда қазақ жерлерін қалпына келтіріп, билік жүргізген хан:

- A) Әбілмәмбет
- B) Абылай
- C) Әбілқайыр
- D) Уәли
- E) Сәмеке

2. Абылай тұсында хан билігіне енгізілген өзгеріс:

- A) Хан билігін шектеулі етті
- B) Хан билігі шексіз
- C) Хан би кезеңі шешімімен келісетін болды

Д) Билер кеңесі енгізілді

Е) Құрылтай жиналысын шақырды

3. Абылайдың атасы «Қанішер» Абылай билік құрды:

А) Сығанақ қаласына

В) Тараз қаласына

С) Ташкент қаласына

Д) Созақ қаласына

Е) Түркістан қаласына

4. Абылай ханның өмір сүрген жылдары:

А) 1711 – 1781 жылдар

В) 1712 – 1781 жылдар

С) 1713 – 1781 жылдар

Д) 1715 – 1781 жылдар

Е) 1716 – 1781 жылдар

5. Орта жүздің сұлтаны Уәлидің баласы:

А) Қасым

В) абылай

С) Әбілмәмбет

Д) Сәмеке

Е) Әбілпайыз

6. Абылай Қытайдың билігін мойындады:

А) 1740 – 1745 жылдары

В) 1731 – 1734 жылдар

С) 1745 – 1748 жылы

Д) 1757 – 1760 жылдары

Е) 1763 – 1768 жылы

7. Абылай ханның ішкі және сыртқы саясатына әсер еткен ақын:

А) Бұқар

В) Жанак

С) Доспамбет

Д) Тәтіқара

Е) Үмбетай

8. Абылайдың бала кезіндегі лақап аты:

А) «Әбілмансұр»

В) «Алапай»

С) «Сабалақ»

Д) «Қожалақ»

Е) «Дарабоз»

9. 1741 – 1743 жылдары Абылай сұлтан тұтқында болған ел:

- A) Қытай
- B) Қоқан
- C) Жоңғария
- D) Ресей
- E) Хиуа

10. Абылайды жоңғарлар тұтқынынан босатқан:

- A) Н.Кириллев
- B) И.Миллер
- C) А.Тевкелев
- D) В.Зернов
- E) В.Степанов

11. Жекпе – жекте Абылай өлтірген Қалданның ұлы:

- A) Шарыш
- B) Цеван –Рабдан
- C) Цеван - Доржы
- D) Доваци
- E) Әмірсана

12. «Қалдан менің ұлымды неге өлтірдің дегенде : «Оны өлтірген халық. Сенің ұлың Шарышты өлтіргенде мен халықтың еркін орындадым», - деп айтты:

- A) Сәмеке
- B) Абылай
- C) Әмірсана
- D) Тәуке
- E) Әбірқайыр

13. Абылайдан пана сұраған жоңғар билеушісі:

- A) Шарыш
- B) Қалдан
- C) Әмірсана
- D) Цеван – Рабдан
- E) Доваци

14. Абылай жоңғар шапқыншылығына қарсы күресте белсене ат салысты:

- A) 15 жасынан
- B) 13 жасынан
- C) 16 жасынан
- D) 12 жасынан
- E) 16 жасынан

15. 1740 жылы Орта жүздің ханы Әбілмәмбет пен Абылай Ресей империясының билігін мойындады:

- A) Хиуаға келіп
- B) Орынборға келіп
- C) Орскіге келіп
- D) Бұхараға келіп
- E) самарқанға келіп

16. Қазақстанға Цин империясының басып кіру себебі:

- A) Салықты төлемеді
- B) Қазақ жері әлсіреді
- C) Абылай Әмірсананы ұстап беруден бас тартуы
- D) Жоңғарлар басып алған жерді бермеді
- E) Қазақ – Қытай шарты орындамады

17. Абылай Әмірсананы жоңғар билеушісі Лама Доржының қолына ұстап бермеуге көндірді:

- A) Ұлытаудағы құрылтайға жиналған қазақ шонжарлары
- B) Қазақ билерін
- C) Ордабасыдағы құрылтайға жиналған қазақ батырларын
- D) Цин императоры Кансиді
- E) Жоңғар билеушісі Шарышты

18. Қалмақтар Орта жүзге басып кірді:

- A) 1752 жылы
- B) 1751 жылы
- C) 1755 жылы
- D) 1758 жылы
- E) 1753 жылы

19. Абылай хан Цянь – Лун патшаға Шағыр және Өміртай бастаған 11 кісілік елшілігін аттандырды:

- A) 1755 жылы
- B) 1756 жылы
- C) 1757 жылы
- D) 1752 жылы
- E) 1758 жылы

20. ХҮІІІ ғ. 70 жылдардың басында Түркістан, Сайран, Шымкент, Созақ қалаларын күшпен қайтарып қазақтардың билігіне қаратты:

- A) Әбілмансұр
- B) Тәуке
- C) Нұралы
- D) Абылай

Е) Тәуекел

21. ХҮІІ ғасырда қазақ шекарасын қалпына келтірді:

А) Тәуке хан

В) Абылай хан

С) Әбілқайыр хан

Д) Әбілмәмбет хан

Е) Батыр

22. 1759 жылы 1 қаңтарда Абылайдың сауда миссиясы қабылданды:

А) Ресейде

В) Үрімшіде

С) Алмалықта

Д) Самарқандта

Е) Бұхарада

23. Жоңғария тарих сахнасынан жойылды:

А) 1759 жылы

В) 1752 жылы

С) 1758 жылы

Д) 1754 жылы

Е) 1756 жылы

24. 1761 жылы Абылайдың II Екатеринаға жолдаған хатынды:

А) Жайық өзенінің бойында мал жаюға рұқсат сұрады

В) Үй тұрғызу үшін ұста және 200 – 300 пұт астық жіберуді сұраған

С) Бекіністер мен шекараларды қорғауды

Д) Орта жүз жерлеріне қорғаныс бекіністерін салуды

Е) Бекіністер тұрғызу үшін құрылыс материалды сұрады

25. Әбілмәмбеттің мұрагері:

А) Әбілпейіз

В) Әбілмансұр

С) Сәмеке

Д) Әбілқайыр

Е) Уәли

1.4. Абылай хандығы11 нұсқа

1.Абылай хан Орта жүздің ханы болып сайланды:

А) 1771 жылы

В) 1781 жылы

С) 1770 жылы

Д) 1780 жылы

Е) 1782 жылы

2. Абылайды Орта жүз ханы етіп бекіту туралы грамотаға II Екатерина қол қойды:

А) 1778 жылы 24 мамырда

В) 1771 жылы 21 мамырда

С) 1781 жылы 24 мамырда

Д) 1780 жылы 23 мамырда

Е) 1711 жылы 22 мамырда

3. «Жеті жарғы» заңындағы хан билігіне қойылған шектеулерді мойындамады:

А) Әбілқайыр хан

В) Абылай хан

С) Әбілпайыз хан

Д) Тәуке хан

Е) Тәуекел хан

4. Абылайдың қыстақтары орналасты:

А) Жайық өңірінде

В) Есіл өңірінде

С) Орал өңірінде

Д) Іле өңірінде

Е) ертіс өңірінде

5. Абылайдың дамытуды қолдаған шаруашылық саласы:

А) Сауда

В) Өнеркәсіп

С) Мал шаруашылығы

Д) Орман шаруашылығы

Е) Егін шаруашылығы

6. Абылай хан ірі ұлыстарды билеуге тағайындады:

А) Билерді

В) Төрелерді

С) Сұлтандарды

Д) Болыстарды

Е) Ауыл старшынын

7. Абылайдың егін шаруашылығын дамытуды қолдаған өңірлері:

А) Жайық, Ертіс бойында Көкшетау, Қаратау

В) Ертіс, Есіл бойында Көкшетау, Тарбағатай

С) Есіл, Орал, Іле бойында Алтай, Сарыарқа

Д) Іле, Ертіс бойында Қаратау, Тарбағатай

Е) Ертіс, Есіл бойында Алтай, Тарбағатай

8. Абылай ханның атынан Қазақстандағы шұрайлы, құнарлы жерді бақылады:

А) Сардарбек

В) Төлеңгіттер

С) Болыстар

Д) Билер

Е) Сұлтандар

9. Абылай ханның мирасқоры:

А) Әбілмәмбет

В) Сәмеке

С) Уәли

Д) Қасым

Е) Кенесары

10. Абылайдың өте бір ұнатқан ақыны:

А) Бұқар

В) Жанак

С) Үмбетай

Д) Доспамбет

Е) Тәттіқара

11. Абылай ханға жақын болған, халық поэзиясы тарихындағы ең ірі тұлға:

А) Үмбетей

В) Бұқар

С) Жанак

Д) Доспамбет

Е) Тәттіқара

12. Абылайдан қалған ұрпақ:

А) 30 ұл, 42 қыз

В) 30 ұл, 40 қыз

С) 20 ұл, 40 қыз

Д) 30 ұл, 49 қыз

Е) 10 ұл, 10 қыз.

13. ХҮІІІ ғасырдың 70 жылдары Абылай салық төлеуге мәжбүр еткен қала:

А) Түркістан

В) Үрімші

С) Ташкент

- Д) Сайрам
- Е) Шымкент

14. 1771 жылы Абылай билігіне көшкен қалалар:

- А) Түркістан, Ташкент, Жент, Бұхара қалалары
- В) Түркістан, Сайрам, Шымкент, Созақ қалалары
- С) Тараз, Ташкент, Самарқан, Созақ қалалары
- Д) Түркістан, Ташкент, Ақбешім, Суяб қалалары
- Е) Тараз, Сығанақ, Созақ, Испиджаб қалалары

15. Абылай хан ерлігін өте жоғары бағалап, «Жалаңаш жолбарыс» деп атаған батыр:

- А) Жауғаш
- В) Жәнібек
- С) Саурық
- Д) Есет
- Е) Қабанбай

16. Абылай білген тілдер:

- А) Араб, парсы, қытай
- В) Қалмақ, орыс, араб
- С) Қыпшақ, араб, шағатай
- Д) Қалмақ, қытай, қытайша оқи да жаза да білген.
- Е) Араб, қыпшақ, қыпшақша оқи да жаза да білген.

17. Абылай хан «Адақ» деген құрметті атақты берді:

- А) Жәнібек батырға
- В) Еспенбет батырға
- С) Қабанбай батырға
- Д) Есет батырға
- Е) Жауғаш батырға

18. Абылай хан билік құрды:

- А) 47 жыл
- В) 48 жыл
- С) 45 жыл
- Д) 44 жыл
- Е) 42 жыл

19. Абылай хан кімнің ұрпағы?

- А) Үгедей
- В) Жошы
- С) Шағатай
- Д) Толы
- Е) Керей

20. Абылай ханның ұрпақтары:

- A) Хан Кене, Уәли хан, Шоқан Уәлиханов, Ә.Бөкейханов
- B) Уәли хан, Шоқан Уәлиханов, А.Әбілғазыұлы
- C) Хан Кене, Қасым хан, Шоқан Уәлиханов, Е.Бекмаханов
- D) Хан Кене, Қасым хан, Ә.Бөкейханов, С.Қасымұлы
- E) Уәли хан, Шоқан Уәлиханов, А.Әбілғазыұлы, С.Қасымұлы

21. Абылай ханға алғаш мұражай салынды:

- A) Бурабайда
- B) Түркістанда
- C) алматыда
- D) Отырарда
- E) Ташкентте

22. Абылай ханды Жоңғарларға қарсы күресте қолдаған батырлар:

- A) Есет, Ералы, Естай, Қайып, Баян, Наурызбай
- B) Бөгенбай, Қабанбай, Баян, Есет, Ералы, Досалы, Наурызбай, Малайсары
- C) Есет, Ералы, Досалы, Естай, Қайып, Баян, Наурызбай
- D) Есет, Ералы, Малайсары, Жәнібек, Райымбек
- E) Қабанбай, Бөгенбай, Малайсары, Жәнібек, Баян, Райымбек, Наурызбай

23. 1781 жылы Абылай дүние салғаннан кейін жерленді:

- A) Ахмет Йасауи кесенесіне
- B) Алаша хан кесенесіне
- C) Арыстан баб кесенесіне
- D) Көккесенеге
- E) Дәуітбек кесенесіне

24. Абылайды Орта жүздің ханы етіп сайлады:

- A) I Павел
- B) II Екатерина
- C) А.Тевкелев
- D) А.Иоанновна
- E) II Паве

25. Абылай хан кімдердің қызметіне шек қойды?

- A) Болыстардың
- B) Сұлтандардың
- C) Билердің
- D) Сардарлардың
- E) Төрелердің

2- тарау. Қазақстанның Ресейге қосылу кезеңіндегі ұлт – азаттық қозғалыстар

2.1. 1773 – 1775 жылдардағы Е.И.Пугачев бастаған шаруалар соғысы¹² нұсқа.

1.1773 – 1775 жылдардағы соғысқа қатысқандар:

- A) Орыстар, татарлар, қазақтар
- B) Еділ, Жайық, башқұрт, татар, қазақтар
- C) Орал, Ертіс, Башқұрт, орыс, қазақтар
- D) Еділ, Ертіс, башқұрт, татар, орыстар
- E) Еділ, Орал, орыс, татар, қазақтар

2. 1773 – 1775 жылдары соғысқа белсене қатысқан рулар:

- A) Ұлы жүз, әсіресе Кіші жүз
- B) Ұлы жүз, әсіресе Орта жүз
- C) Орта жүз, әсіресе Кіші жүз
- D) Ұлы жүз
- E) Орта жүз

3. 1773 – 1775 жылдары шаруалар соғысын басқарды:

- A) С.Датұлы
- B) Е.Пугачев
- C) Абылай
- D) Жанқожа
- E) Есет

4. Патша үкіметі Жайық бойына тірек ретінде салды:

- A) Қалалар
- B) Бекіністер
- C) Ауылдар
- D) Шептер
- E) Жәрменкелер

5. 1742 жылы Жайық өзенінің бойына патша үкіметі қазақтарға тиым салды:

- A) Егіншілікпен айналысуға
- B) Қоныстануға
- C) Мал жаюға
- D) Көшіп – қонуға
- E) Саудамен айналысуға

6. Е.Петровна 1756 жылы қазақтардың башқұрт көтерілісін басуға көмектескені үшін рұқсат берді:

- A) Жайықтың оң жағына мал жаюға
- B) ертістің бойына мал жаюға
- C) Ертістің сол жағына мал жаюға

Д) Жайықтың сол жағына мал жаюға

Е) Ертістің оң жағына мал жаюға

7. Кіші жүз қазақтарының шаруалар соғысына қатысуы неше кезеңнен тұрды?

А) II кезеңнен тұрды

В) IV кезеңнен тұрды

С) III кезеңнен тұрды

Д) VI кезеңнен тұрды

Е) V кезеңнен тұрды

8. Кіші жүз қазақтары қатысқан 1773 – 1775 жылдардағы шаруалар соғысының 1 – кезеңінің өткен жылдары:

А) 1772 ж. қараша - 1773ж. мамыр айлары

В) 1773ж. қыркүйек - 1774ж. наурыз айлары

С) 1773ж. қараша – 1774ж. мамыр айлары

Д) 1772ж. қыркүйек – 1773ж. сәуір айлары

Е) 1772ж. қараша – 1773ж. наурыз айлары

9. Кіші жүз қазақтары қатысқан 1773 – 1775 жылдардағы шаруалар соғысының 2 – кезеңінің өткен жылдары:

А) 1773 жылдың мамырынан – күз айлары

В) 1774 жылдың наурызынан – күз айлары

С) 1774 жылдың сәуірінен – күз айлары

Д) 1772 жылдың сәуірінен – күз айлары

Е) 1773 жылдың наурызынан – күз айлары

10. Кіші жүз қазақтары қатысқан 1773 – 1775 жылдардағы шаруалар соғысының 3 – кезеңінің өткен жылдары:

А) 1774 жылдың қараша айынан 1776 жылдың ақпан айы

В) 1775 жылдың қыркүйек айынан 1776 жылдың қаңтар айы

С) 1775 жылдың қыркүйек айынан 1776 жылдың ақпан айы

Д) 1774 жылдың қараша айынан 1776 жылдың қаңтар айы

Е) 1774 жылдың қыркүйек айынан 1776 жылдың қаңтар айы

11. Қазақтардың 1773 – 1775 жылдардағы соғысқа қатысуының себебі:

А) Су мәселесі

В) Жер мәселесі

С) Тұрмыс тіршіліктің төмендеуінен

Д) Әлеуметтік мәселелер

Е) Діни мәселелер

12. Е.Пугачев бастаған шаруалар көтерілісін қолдаған сұлтандар:

А) Нұралы, Қаратай, Айшуақ, Сейдалы

В) Ералы, Қайып, Барақ, Сейдалы

- С) Ералы, Досалы, Айшуақ, Сейдалы
- Д) Қайып, Қаратай, Барақ, Сейдалы
- Е) Нұралы, Досалы, Қайып, Сейдалы

13. Пугачевтің үндеуін қолдаған Орта жүздің биі:

- А) Дәуітбай
- В) Әйтеке
- С) Сегізбай
- Д) Базарбай
- Е) Қазыбек

14. Е.Пугачевті қолдап, қарулы топ жіберген Кіші жүз сұлтаны:

- А) Нұралы
- В) Ералы
- С) Сейдалы
- Д) Досалы
- Е) Айшуақ

15. Шаруалар соғысы кезінде Кіші жүз қазақтары қатысқан ұрыстар:

- А) Троицк бекінісін алуға
- В) Жайықты қоршауға, Кулагинді алуға
- С) Гагарьевскіні қоршауға, Орынборды алуға
- Д) Звериноголовск бекінісін алуға
- Е) Пресногорьковскіні алуға

16. Е.Пугачев көтерілісіне қатысқан Кіші жүздегі көтеріліс басшысы, байбақты руының батыры:

- А) Сырым Датұлы
- В) Исатай Тайманұлы
- С) Батыр Қайыпұлы
- Д) Бөгенбай Ақшаұлы
- Е) Қаратай Нұралыұлы

17. Пугачев көтерілісі кезінде Орта жүз қазақтарының 1773 жылы қазан айында шабуыл жасау үшін жиналған бекінісі:

- А) Кулагин
- В) Звериноголовск
- С) Гагарьевск
- Д) Троицк
- Е) Пресногорьковск

18. Е.Пугачев көтерілісі кезінде Кулагин бекінісін алуда құралған басты күш:

- А) Орыстардан

- В) Казактардан
- С) Башкұрттардан
- Д) Қоқандардан
- Е) Қазақтардан

19. 1773 жылы 17-18 қарашада Усиха өзені бойында Пугачевке жолыққан Нұралы ханның арнайы өкілі:

- А) Айшуақ
- В) Ералы
- С) Нұралы
- Д) Зәбір молда
- Е) Сейдалы

20. Нұралы хан патша үкіметінің алдында Кіші жүз қазақтарының қатысуын түсіндірді:

- А) Өзінің қартайғанын сылтау етті
- В) Пугачевтің қазақтар арасында беделі өсіп кетті
- С) Қазақтар Пугачевтың алдауына түсіп қалды
- Д) Маған бағынбай кетті деп ақталды
- Е) Нұралы хан ешқандай түсініктеме берген емес

21. II Екатерина қазақ ханы Нұралыға жіберген «грамотасында» талап етті:

- А) Жайықтың оң жағына қоныстанбауды
- В) Жайықтың сол жағына мал жаймауды
- С) Азық бермеуді
- Д) Қазақ ханы қазақтардың жібермеуді
- Е) Пугачевті өзіне жақындатпауы

22. Е.Пугачев көтерілісі кезінде Орынборды қоршауға қатысқан қазақтар саны:

- А) 200 – ге жуық
- В) 300 – ге жуық
- С) 400 – ге жуық
- Д) 500 – ге жуық
- Е) 100 – ге жуық

23. Пугачев көмекке Досалы сұлтан өзінің баласын жіберді:

- А) Ералыны
- В) Сейдалыны
- С) Нұралыны
- Д) Айшуақты
- Е) Сәмекен

24. 1773 жылы 20 қыркүйекте Е.Пугачев Нұралыға үндеу жолдады:

- А) Жер мен су, астық пен тұз, өзен мен шөп берілмейді
- В) Жер мен суды, астық пен тұзды, өзен мен шөпті беруге аянбаймын
- С) Жер мен суды, астық пен тұзды, өзен мен беруге тиым салынады
- Д) Жер мен суға, астық пен тұзға, өзен мен шөпке рұқсат алу қажет
- Е) Жер мен суды, астық пен тұзды, өзен мен шөпті қолдануға салық салынады

25. Е.Пугачев көтерілісінің басты орталықтарын талқандаған орыс қолбасшысы:

- А) Суворов
- В) Сыртанов
- С) Хлудов
- Д) Столыпин
- Е) Мейер

Сырым Датұлы басқарған 1783 – 1797 жылдардағы Кіші жүз қазақтарының көтерілісі

13 нұсқа

1.Кіші жүздегі Сырым Датұлы бастаған шаруалар көтерілісі болды:

- А) 1780 – 1790жж.
- В) 1783 – 1797жж.
- С) 1782 – 1797жж
- Д) 1787 – 1797 жж.
- Е) 1783 – 1793жж.

2. Сырым Датұлы старшын болған ру:

- А) Беріш
- В) Байбақты
- С) Ноғай
- Д) Табын
- Е) Кердері

3. С.Датұлы қатысқан 1773 – 1775 жылғы көтеріліс:

- А) Есет көтерілісі
- В) Е.Пугачевтің шаруалар соғысы
- С) Кенесары көтерілісі
- Д) Бөкей ордасындағы көтеріліс
- Е) Ақбұлақ көтерілісі

4. 1775 жылы Пугачев әскерінде қазақ жасағын басқарды:

- А) М.Өтемісұлы
- В) С.Датұлы
- С) И.Тайманұлы

Д) Нұралы хан

Е) Абылай сұлтан

5. С.Датұлы бастаған көтерілісшілердің мақсаты:

А) Сырымды хан етіп сайлау

В) Реформаны тоқтату

С) Нұралыны хандықтан тайдыру

Д) Хандық билікті жою

Е) Ғасырлар бойы қалыптасқан жерді қалпына келтіру

6.С.Датұлы бастаған көтеріліс қамтыған аумақ:

А) Каспий теңізі

В) Еділ, Арал теңізі

С) Сырдария өзені жағалауы

Д) Ордабасы

Е) Қаратауда

7. Көтерілістің басты қозғаушы күші:

А) Болыстар, орыс шаруалары, қазақ жасағы

В) Қарапайым көшпенділер, билер, старшындар, батырлар

С) Шаруалар, аға сұлтандар, жатақтар

Д) Жұмысшылар, орыс шаруалары, батырлар

Е) Қазақ, орыс, башқұрт шаруалары

8. Сырым балалары Орал казактарымен қақтығыста қайтыс болды:

А) 1778 жылы

В) 1776 жылы

С) 1783 жылы

Д) 1784 жылы

Е) 1785 жылы

9. С.Датұлының Орал казак әскерлерімен алғашқы ашық қақтығысы:

А) 1779 жазда болды

В) 1791 қыста болды

С) 1785 күзде болды

Д) 1784 көктемде болды

Е) 1783 жылы күзде болды

10. Сырымды Оралдық казактар тұтқындады:

А) 1784 жылы желтоқсанда

В) 1783 жылы желтоқсанда

С) 1785 жылы сәуірде

Д) 1786 жылы қазанда

Е) 1789 жылы ақпанда

11. 1784 жылы көктемде Сырымды тұтқыннан босатты:

- A) О.Игельстром
- B) Батыр сұлтан
- C) Нұралы хан
- D) Айшуақ
- E) I Павел

12. Сырымның Орал казак әскерімен кескілескен күресі болды:

- A) 1783 жылы мамыр
- B) 1785 жылы маусым
- C) 1784 жылы маусым
- D) 1788 жылы шілде
- E) 1784 жылы наурыз

13. 1784 жылдың қарашасында Сағыз өзенінің бойында Сырым тобында топтасқан адамдардың саны:

- A) 1600 жуық
- B) 1000 адам
- C) 2000 адам
- D) 1800 жуық
- E) 3000 жуық

14. 1785 жылы Жем өзені бойында шоғырланған көтерілісшілер саны жетті:

- A) 5 мыңға
- B) 7 мыңға
- C) 4 мыңға
- D) 12 мыңға
- E) 9 мыңға

15. 1784 жылы қазақ жасақтары шайқасты:

- A) Хиуада
- B) Қоқан хандығында
- C) Жайық шебі мен Ор бекінісінде
- D) Жем, Ойыл бойында
- E) Мұғалжар тауларында

16. 1785 жылы 17 ақпанда патша өкіметі көтерілісті басуға жіберді:

- A) Барон Игельстромды
- B) Столыпинды
- C) Генерал – майор Смирновты
- D) Атаман Донсковты
- E) Казак Романовты

17. 1787 жылы наурызда көтерілісшілерді басуға аттанды:

- А) 1250 казак тобымен Обручев
- В) 1250 казак тобымен Ж.Тіленшіұлы
- С) 1200 казак тобымен Лебедев
- Д) 1300 казак тобымен сұлтан Айшуақ
- Е) 1000 мыңнан астам казак тобымен старшина Колпаков, Пономарев.

18. 1785 жылы наурызда Назаровтың басқаруымен Орал казактары шабуылдады:

- А) Байбақты руын
- В) Табын руын
- С) Кердері руын
- Д) Алшын руын
- Е) Керей руын

19. 1785 жылы наурызда сахарная бекінісіне шабуыл кезінде тұтқынға түскен сұлтан:

- А) Айшуақ
- В) Нұралы
- С) Ералы
- Д) С.Датұлы
- Е) Қаратай

20. 1785 жылы Кіші жүз старшындарының съезінде қабылдаған шешім:

- А) Ералыны хандықтан тайдыру
- В) Айшуақты хандыққа отырғызу
- С) Нұралыны хандықтан тайдыру
- Д) Хандық билікті жою
- Е) Билер кеңесін құру

21. Нұралы ханды тақтан тайдыру туралы шешімді қолдаған Кіші жүз руларының саны:

- А) 15 – жуық
- В) 35- ке тарта
- С) 29- ға жуық
- Д) 20- ға жуық
- Е) 7- ге тарта

22. Кіші жүздегі хандық билікті жойып, отарлауды күшейту туралы реформаның жобасын дайындады:

- А) Генерал Суворов
- В) Назаров
- С) Смирнов
- Д) Столыпин

Е) Барон Игельстром

23. Игельстром жоспары бойынша Кіші жүздегі билік берілді:

А) Шекаралық сотқа

В) Билерге

С) Генерал губернаторға

Д) Сұлтандарға

Е) Округтік басқармаға

24. Кіші жүзде патша үкіметінің хандық кеңесті құру себебі:

А) Сырымды өзіне жақындатуға тырысты

В) Сырымды талқандауға тырысты

С) Махамбетті өзіне тартқысы келді

Д) Кіші жүздің жерін алып кеткісі келді

Е) Хандық билікті бүкіл Қазақстанға орнату

25. Патша үкіметі Сырымды қандай мақсатпен өзіне жақындатуға тырысты:

А) Орта жүзде хандық кеңес құру үшін

В) Кіші жүзде хандық билікті жою үшін

С) Кіші жүзде хандық кеңес құру үшін

Д) Ондай жағдай болмады

Е) Өзінің күшін ұлғайту үшін

Сырым Датұлы басқарған 1783 – 1797 жылдардағы Кіші жүз қазақтарының көтерілісі

14 нұсқа

1. Орынбор әкімшілігінің Сырымды өзіне тарту үшін жасаған әрекеті:

А) Хан етіп сайлады

В) Кіші жүзде хандық билікті орнатты

С) Кіші жүзден хандық билікті жою

Д) Отбасын тұтқындады

Е) Сібір әкімшілігімен одақтасты

2. 1797 жылы Игельстромның ұсынысы бойынша патша үкіметі бекіткен хан:

А) Нұралы

В) Айшуақ

С) Ералы

Д) Назар

Е) Қаратай

3. Орынборда шекаралық комиссия құрылған жыл:

- A) 1786 жылы
- B) 1779 жылы
- C) 1776 жылы
- D) 1785 жылы
- E) 1789 жылы

4. 1790 жылы төртқара руының өкілдері шағым түсірді:

- A) Генерал Пеутлингке
- B) Генерал Суворовқа
- C) Смирновке
- D) Безбородкаға, атаман Донсковқа
- E) Полковник Скворкинге

5. 1790ж. 1500 солдаттымен қазақ ауылдарын ойрандап, ондаған адамды тұтқындап, малын айдап тыныштығын алды:

- A) Граф Безбородка
- B) Генерал Пеутлинг
- C) Атаман Донсков
- D) Генерал Пеутлингке
- E) Генерал- майор Смирновқа

6. 1791ж. наурызда Сырым әскери жазалаудан сақтау үшін ауылдарды көшірді:

- A) Жайық жағалауына көшірді
- B) Оралға қарай көшірді
- C) Жайықтың оңтүстігіне қарай көшті
- D) Ертіске қарай көшірді
- E) Табын мен кердері руларын шығысқа, Мұлғажар тауларына қарай ойыстырды

7. Сырымның алдында екі жол тұрды: біріншісі – патша үкіметімен күресті тоқтату, Жайық бойындағы шұрайлы жерді казак әскерлеріне қалдыру. Екінші таңдаған жолы:

- A) Ресей империясына қашу
- B) Күресті тоқтату
- C) Хиуа хандығынан көмек сұрау
- D) Қоқан хандығынан көмек сұрау
- E) Қазақ руларын біріктіріп, күресті жалғастыру

8. Сырымды табанды түрде қолдағандар:

- A) Айшуақ, Нұралы, Қаратай
- B) Есім хан, Қаражан, Назаров
- C) Қаратай, О.Игельстром
- D) Жантөре, Ералы, Жикас, Тотбай

Е) Бөкей сұлтан, Ералы

9. Сырым көтеріліске байланысты мәселені шешу үшін қазақ старшындарының съезін шақырды:

А) 1792ж. сәуірде

В) 1793ж. мамырда

С) 1791ж. маусымда

Д) 1790ж. маусымда

Е) 1794ж. тамызда

10. 1791 жылы Сырымның Елек қонысы мен Красногорск бекінісіне шабуылының нәтижесі:

А) Жеңіспен аяқталды

В) Сәтсіздікке ұшырады

С) Хиуадан көмек сұрады

Д) Тұтқындалды

Е) Келісімге келді

11. О.Игельстром Шекаралық комиссияға берген нұсқауында халық сайлауды тоқтатып, жүзді басқаруды ұсынды:

А) Ауылдық басқаруға

В) Шекаралық сотқа

С) Болыстық басқаруға

Д) Ауылдық буынға

Е) Хандық кеңеске

12. 1790жылы Уфаға жер аударылып, сонда қайтыс болған хан:

А) Айшуақ хан

В) Нұралы хан

С) Ералы хан

Д) Қаратай хан

Е) Есім хан

13. Нұралының өлімінен кейін 1791 – 1794 жылдары Кіші жүздің ханы болып сайланды:

А) Нұралы

В) Ералы

С) Қаратай

Д) С.Датұлы

Е) Кенесары

14. 1795 – 1797 жылы Кіші жүздің ханы болып сайланды:

А) Нұралы

В) Айшуақ

- С) Есім хан
- Д) Ералы
- Е) Досалы

15. 1796 – 1797 жылдардағы көтерілістің жандануына түрткі болған жағдай:

- А) Солдаттардың жұқпалы аурумен ауырып қалуы
- В) Қысқы жұт, ханның салықты көбейтуі
- С) Билікке Есім ханның отырғаны
- Д) Айшуақ сұлтанның тұтқындалуы
- Е) Қаратайдың хан болуы

16. 1797 жылы 17 наурызда С.Датұлы хан сарайына шабуыл кезінде өлтірді:

- А) Айшуақты
- В) Нұралыны
- С) Ералыны
- Д) Қаратайды
- Е) Есімді

17. 1797 жылы күзде сырымды қудалай бастады:

- А) Генерал Пеутлинг
- В) Айшуақ
- С) Есім хан
- Д) Полковник Скворник
- Е) Атаман Донсков

18. 1797 жылы С.Датұлы Қаратайдың қуғынынан құтылу үшін кетті:

- А) Қоқан хандығына
- В) Мұғалжар тауларына
- С) Хиуа хандығына
- Д) Еділ жағалауына
- Е) Жем, Ор жағалауына

19. С.Датұлы көтерілісінің жеңілу себебі:

- А) Сырымның қашып кетуі
- В) Бірліктің болмауы
- С) Тәжірибенің аздығы
- Д) Хиуа хандығы көмектеспегендіктен
- Е) Ру ақсүйектерінің патша жағына өтіп кетуі және соған байланысты Сырымның көтерілісінің әр кезеңінде мақсаттарын өзгертуі

20. 1797 жылы Сырым Датұлын қудалаған Кіші жүз билеушісі:

- А) Айшуақ
- В) Қаратай

- С) Нұралы
- Д) Есім
- Е) Досалы

21. Кіші жүзде хандық билік қайтадан қалпына келтірілді:

- А) 1798 жылы
- В) 1793 жылы
- С) 1797 жылы
- Д) 1799 жылы
- Е) 1796 жылы

22. Игельстром ұсынысы бойынша 1797 жылы қазаннан 1805 жылға дейін хан болып бекітілді:

- А) Айшуақ
- В) Досалы
- С) Ералы
- Д) Қаратай
- Е) Есім

23. 14 жылға созылған көтерілістің басшысы:

- А) Кенесары Қасымұлы
- В) Сырым Датұлы
- С) Жанқожа Нұрмұхамедұлы
- Д) Исатай Тайманұлы
- Е) Жоламан Тіленшіұл

24. 1802 жылы С.Датұлы қайтыс болған жер:

- А) Хиуада
- В) Хан сарайында
- С) Қоқан хандығында
- Д) Өз үйінде
- Е) Жайық жағалауында

25. С.Датұлы көтерілісінің нәтижесі:

- А) Салықтың мөлшері азайды
- В) Шекаралық сот жойылды
- С) Хандық билік жойылды
- Д) Хандық кеңес құрылды
- Е) 1801 жыл 11 наурызда қазақтарға Жайықтың оң жағынан өтуге, мал жаюға рұқсат етілді.

ХҮІІІ ғасырдағы Қазақстан мәдениеті.15 нұсқа

1.Қазақстанда алғашқы зерттеу жұмыстарын жүргізді:

- А) Ғалым картографтар, географтар, минерологтар, тарихшылар

- В) Ботаниктер, сәулетшілер, географтар
- С) Географтар, дәрігерлер, саяхатшылар
- Д) Минерологтар, гидрогеолоктар
- Е) Тарихшылар, гидрофизиктер, минерологтар

2.Князь Александр Бекович – Черкасскийдің экспедициясының мақсаты:

- А) Солтүстік Қазақстанды зерттеу
- В) Ғылыми жағынан Батыс Қазақстан аумағын игеру
- С) Ресей аумағын зерттеу
- Д) Өскемен картасын жасау
- Е) Семей, Ақмола аудандарын зерттеді

3. Швед картографы И.Г.Ренаттың еңбегі:

- А) «Қырғыз поэмасы»
- В) «Манас»
- С) «Жоңғария картасы»
- Д) «Батыс сібірді сипаттау»
- Е) «Бөкей мен Мәулен»

4. XIX ғасырдың 80 жылдары В.В.Веселовский «Жоңғария картасын» алғаш рет жариялады:

- А) Қазақ газетінде
- В) Облыстық газетке
- С) Қазақ география жазбаларында
- Д) Орыс география қоғамы жазбаларында
- Е) Жоңғарияның географиясы кітабында

5. Қазақстан туралы картографиялық мағлұматтар бергендер:

- А) Генерал Смирнов
- В) Капитан В.Урусов, майор И.М.Лихарев
- С) Долгов пен Герн
- Д) Орынбор генерал губернаторы Эссен
- Е) Коровков

6. Сібір тарихын зерттеген еңбегі үшін «Сібір тарихының атасы» атанған ғалым:

- А) Г.Ф.Миллер
- В) А.Н.Добромислов
- С) Т.Г.Шевченко
- Д) В.Веьяминов – Зернов
- Е) Ш.Уалиханов

7. Абылай сұлтанды жоңғарларда тұтқында болғанда босатты:

- А) Ш.Уалиханов

- В) Г.Ф.Миллер
- С) Генерал Гасфорт
- Д) Генерал Черняев
- Е) Т.Г.Шевченко

8. Орта жүз туралы жазған бүгінгі күнге дейін мәнін жоғалтпаған Г.Ф.Миллер еңбегі:

- А) «Торғай облысы тарихи очерк»
- В) «Бағұстар»
- С) «Сібір тарихы»
- Д) «Кіші жүз тарихы»
- Е) «Қырғыз өлкесі»

9. «Орынбор өлкесінің топографиясы», «Орынбор тарихы» атты еңбектің авторы:

- А) А.Н.Добромыслов
- В) Т.Г.Шевченко
- С) П.И.Рычков
- Д) В.Вельяминов-Зернов
- Е) Ш.Уалиханов.

10. Қазақстан туралы еңбегі үшін Ресей ғылым академиясының бірінші корреспондент мүшесі болды:

- А) А.Н.Добромыслов
- В) Т.Г.Шевченко
- С) П.И.Рычков
- Д) В.Вельяминов-Зернов
- Е) Ш.Уалиханов.

11. П.И.Рычковтың Орынборда әскери қызметте жүріп, 1771 жылы қалдырған еңбегі:

- А) «Торғай облысы, тарихи очерк»
- В) «Кіші жүз тарихы»
- С) «Байғұстар»
- Д) «Қырғыз өлкесі»
- Е) «Қырғыз – қайсақ даласы туралы күнделік жазбалары»

12. Қазақстан тарихының топографиясында сирек кездесетін мәлімет қалдырған Әбілқайыр ханның бейітін суреттеп жазған ғалым:

- А) Г.Ф.Миллер
- В) Н.П.Рычков
- С) Т.Г.Шевченко
- Д) Д.В.Зернов
- Е) Ш.Уалиханов

13. Орта жүз туралы жазған еңбектері мәліметтерінің дәлдігімен, мазмұндылығымен ерекшеленген ғалым:

- А) Карелин
- В) И.Г.Андреев, Я.Гавердовский
- С) Старков, П.рычков
- Д) Вольховский
- Е) А.П.Баласогло

14. Қазақ халқының күнделікті өмірі, тарихы туралы нақты мәлімет қалдырғандар:

- А) Карелин, Старков
- В) И.Муравин, Д.Гладышев, Я.Гуляев
- С) Сүйінбай Аронұлы
- Д) Ф.Достаевский
- Е) Левшин

15. Неміс ғалымы П.С.Палластың халықтың жағдайы, әскери бекіністердің салынуы туралы суреттеген еңбегі:

- А) «Россия мемлекетінің әртүрлі аймақтарына саяхат»
- В) «Бөкей мен Мәулен»
- С) «Жылнамалар жинағы»
- Д) «Орынбор тарихы»
- Е) Іле бекінісіне саяхат

16. ХҮІІІ ғасырдағы халық ауыз әдебиеті шығармашылығының көрнекті өкілі, шығармаларын Қабанбай мен Қанжығалы Бөгенбай батырларға арнаған жырау:

- А) Ақтамберді
- В) Үмбетей
- С) Бұқар
- Д) Тәттімбет
- Е) Қашаған

17. Ақтамберді жырау жерленген өңір:

- А) Шығыс Қазақстан облысында Абай ауданында
- В) Бөкей ордасында
- С) Жетісуда
- Д) Қаракәстек жерінде
- Е) Торғай облысында

18. Қолбасшы, батыр, қоғам қайраткері Ақтамберді Сарыұлының бізге жеткен туындыларының саны:

- А) 40
- В) 26

С) 15

Д) 60

Е) 35

19. Шығармалары елді ерлікке, қаһармандыққа, батырлыққа үндеуге шақырған жырау:

А) Бұқар

В) Үмбетей

С) Тәтіқара

Д) Көтеш

Е) Ақтамберді

20. Соңғы шығармалары Абай кезіндегі қазақ қоғамының ішкі өмірі туралы маңызды мәліметті берген жырау:

А) Ақтамберді

В) Үмбетей

С) Бұқар

Д) Шал

Е) Тәтіқара

21. Халық арасында «Көмекей әулие» атанған жырау:

А) Бұқар Қалқаманұлы

В) Үмбетей

С) Ақтамберді

Д) Тәттімбет

Е) Қашаған

22. Көшпелі өмірді, батырлар ерлігін, Жауғашар батырға жыр арнаған жырау:

А) Дәулеткерей

В) Бұқар

С) Үмбетей

Д) Құрманғазы

Е) Ақтамберді

23. Бөгенбай өлімін Абылай ханға естірткен жырау:

А) Ақтамберді

В) Үмбетей

С) Бұқар

Д) Тәттімбет

Е) Қашаған

24. Бұхар жырау кеңесші болды:

А) Абылайдың

В) Тәукенің

- С) Қасымның
- Д) Кенесарының
- Е) Жәңгірдің

25. Абылайдың керемет қасиеттерін жырлап, Орта жүздегі оқиғаларға белсене қатысқан, шығармаларына батырлар ерлігіне арқау еткен ақын:

- А) Ақтамберді
- В) Тәттіқара
- С) Абай
- Д) Дәулеткерей
- Е) С.Аронұлы

ХҮІІІ ғасырдағы Қазақстан мәдениеті.16 нұсқа

1.«Қозы Көрпеш – Баян сұлу» поэмасының ерекше бір нұсқасын қалдырған ақын:

- А) Жанак
- В) Ақан сері
- С) Жаяу Мұса
- Д) Шөже
- Е) С.Аронұлы

2. Шақшақ руының Жәнібегіне, дуалт руынан Бөкей, Сағыр, Дәрбісәлі, Баян, Бегенбайға жыр арнаған ақын:

- А) Тәтіқара
- В) Үмбетей
- С) Дәулеткерей
- Д) Абай
- Е) С.Аронұлы

3. Тәтіқара жырау дүниеге келген өңір:

- А) Көкшетау облысының Қызылту ауданында
- В) Жамбыл ауданы Қаракәстек ауылы
- С) Бөкей ордасында
- Д) Құсмұрын бекінісінде
- Е) Баянауылдағы Жасыбай көлінің жағасында

4. Цин империясына қарсы соғысқа қатысқан ақын:

- А) Бұқар
- В) Тәттіқара
- С) Дәулеткерей
- Д) Жаяу Мұса
- Е) Ақан сері

5. Тілеуке Күлекеұлы халық арасында аталып кетті:

- A) Шал ақын
- B) Сал
- C) Сері
- D) Тіке ақын
- E) Шебер

6. Жанақ ақынның біздің заманымызға дейін жеткен айтысы:

- A) Ақан серімен
- B) Орынбаймен
- C) Біржанмен
- D) Сарамен
- E) Шөжемен

7. Жанақ ақынның дүниеге келген жері

- A) Шығыс Қазақстан облысы, бұрынғы Абыралы ауданында
- B) Бөкей ордасында
- C) Жамбыл ауданы Шиен ауылында
- D) Құсмұрын бекінісінде
- E) Көкшетау облысының Қызылту ауданында

8. Керей руынан шыққан дәулескер домбырашы Байжігіттің күйі:

- A) «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама»
- B) «Балбырауын»
- C) «Келіншек»
- D) «Саржайлау»
- E) «Толғау»

9. 13 жасынан бастап қобыз тарта бастаған Тілеп Аспантайұлының күйлері:

- A) «Толғау» , «Аллам жар»
- B) «Қайын сауған сауған»
- C) «Балбырауын»
- D) «Көш»
- E) «Бестөре»

10. II Екатерина тұсында ашылған зайырлы сипаттаға білім ордасы:

- A) Медреселер
- B) Кадеттер
- C) Мешіттер
- D) Қыздар гимназиясы
- E) Мектептер

11. Империяның отаршыл аппараттары үшін мектептерде дайындаған маман:

- А) аудармашылар
- В) Географтар
- С) Тілмаштар
- Д) Дін уағыздаушылар
- Е) Әскерилер

12. 1756ж. Орынборда, Петропавлда, Жәміште ашылған оқу орны:

- А) Зерттеу мектебі
- В) Кадет корпусы
- С) Лицей интернат
- Д) Мектептер
- Е) Медресе

13. 1786ж. Омбыда ашылған мектеп арналды:

- А) Орыстарға
- В) азиялықтарға
- С) Дін таратушыларға
- Д) Казактарға
- Е) Кедейлерге

14. 1789ж. Орынбордағы айырбас сарайы жанынан ашылды:

- А) Горнизондық мектептер
- В) Мешіттер
- С) Үкіметтік мектептер
- Д) Жеке мектептер
- Е) Кітапхана

15. Омбыда азиялықтарға арналған мектеп ашылды:

- А) 1789 жылы
- В) 1765 жылы
- С) 1790 жылы
- Д) 1787 жылы
- Е) 1786 жылы

16. Қазақтың билер сотына жоғары баға берген ғалым:

- А) И. Ренат
- В) Г. Миллер
- С) П.Рычков
- Д) Ш.Уалиханов
- Е) Е. В.Урусов

17. Орта жүз қазақтарының тарихы мен шекарасы туралы мәлімет қалдырды.

- А) П.рычков
- В) Г.Миллер

- С) Ренат
- Д) В.Урусов
- Е) И.Андреев

18. И.Андреевтің Орта жүз қазақтарының тарихы мен шекарасы туралы мәлімет қалдырған еңбегі:

- А) «Орынбор губерниясы»
- В) «Қазақ заңдары»
- С) «Жоңғария картасы»
- Д) «Қырғыз – қайсақтардың Орта жүзінің сипаттамасы»
- Е) «Орынбор тарихы»

19. «Сібір патшалығының тарихы» атты еңбегінде Сібір мен Қазақстан халықтарының тарихы мен этнографиясы сипаттама берген тарихшы.

- А) И.Ренат
- В) Г.Миллер
- С) П.Рычков
- Д) В.Урусов
- Е) Г.Миллер

20. ХҮІІІ ғасырда қазақ халқының тілі мен мәдениетін терең белген, қазақ фольклорының көптеген үлгілерін жинастырған ғалым:

- А) В.Урусов
- В) Г.Миллер
- С) П.Рычков
- Д) И.Ренат
- Е) И.Андреев

21. ХҮІІІ ғасырда Қазақстанды кешенді зерттеудің алғашқы әрекеттері кімнің есімімен байланысты:

- А) П.Палластың
- В) В.Урусов
- С) Рычков
- Д) М.Ломоносовтың
- Е) И.Ренат

22. Өскемен бекінісінде қызмет атқарған орыс офицері алғашқылардың бірі болып бірегей орыс – қазақ сөздігін жазып қалдырған:

- А) Рычков
- В) В.Урусов
- С) П.Палластың
- Д) П.Рычков

Е) А.Скалон

23. «Қазақ тарихының Геродоты» атағына ие болған ғалым:

А) И.Левшин

В) П.Паллас

С) Рычков

Д) В.Урусов

Е) И.Андреев

24. П.П.Семенов – Тяньшансийдің зерттеген жері:

А) Өскемен облысы

В) Алтай өңірі

С) Дала ауданы

Д) Батыс Қазақстан

Е.Ақмола облысы

25. «Қырғыз – қазақ немесе қайсақ ордалары мен далаларының сипаттамасы» атты еңбектерінің авторы:

ры:

А) И.Андреев

В) П.Паллас

С) А.Левшин

Д) В.Урусов

Е) Рычков

ҮІ бөлім. ХІХ ғасырдың бірінші жартысындағы Қазақстан.

1-тарау. Әлеуметтік - экономикалық және саяси жағдайы

1.1.Қазақстандағы хандық биліктің жойылуы.17 нұсқа

1.Өнеркәсіп пен кәсіпшіліктің жаңа саласы қалыптасты:

А) ХІХ ғасырдың ІІ жартысында

В) ХХ ғасырдың І жартысында

С) ХІХ ғасырдың І жартысында

Д) ХҮІІІ ғасырдың ІІ жартысында

Е) ХХ ғасырдың ІІ жартысында

2. Метал, тас көмір өндіретін тұңғыш кен орындары пайда болды:

А) Қазақстанның Шығыс, Орталық аймақтарында

В) Қазақстанның Солтүстік аймақтарында

С) Қазақстанның Батыс аймақтарында

Д) Қазақстанның Жетісу аймағында

Е) Қазақстанның тек Шығыс аймақтарында

3. ХІХ ғасырдың орта шеніндегі өнеркәсіптің жылына өндіргені:

А) 60 мың сомның тауары өндірілді

- В) 30 мың сомның тауары өндірілді
- С) 70мың сомның тауары өндірілді
- Д) 100 мың сомның тауары өндірілді
- Е) 10 мың сомның тауары өндірілді

4. Тау кен өндірісіне жұмысқа жалданған қазақ – орыс еңбекшілерін атады:

- А) Жатақтар
- В) Жұмысшылар
- С) Кәсіпкер
- Д) Кедейлер
- Е) Дворяндар

5. 1820 жылы жатақтар саны жетті:

- А) 5 мыңға
- В) 6 мыңға
- С) 1 мыңға
- Д) 9 мыңға
- Е) 10 мыңға

6. 1803 жыл Ресей үкіметінің қаулысы бойынша рұқсат берілді:

- А) Салық төлемеуге
- В) Жұмысшы қауымның жалақы мөлшері көбейтілді
- С) Кәсіпшілікпен айналысуға рұқсат берілді
- Д) Көпестерге қарулы топ ұстауға
- Е) Жайықтың оң жағына өтуге рұқсат берілді

7. Қазақстанның батыс өңіріндегі ірі сауда орталығы:

- А) Хан ордасы
- В) Ақсүйектер сарайы
- С) Сауда ордасы
- Д) Көпестер орталығы
- Е) Хан жәрмеңкесі

8. Бөкей ордасында қазақ жеріндегі тұңғыш сауда жәрмеңкесі : ашылды:

- А) 1833ж.
- В) 1840ж.
- С) 1832ж.
- Д) 1831ж
- Е) 1830ж

9.Ресми түрде тұңғыш жәрмеңке ашылды:

- А) Орталық Қазақстанда
- В) Ішкі Ордада

- С) Таразда
- Д) Отырарда
- Е) Алмалықта

10. Семейде екі қалалық жәрмеңке ашылды:

- А) 1857ж.
- В) 1850ж.
- С) 1852ж
- Д) 1858ж
- Е) 1855ж

11. Орта Азиямен сауда байланысын дамытуда өзіңе тең келетін елді мекен болмаған қала

- А) Павлодар
- В) Петропавл
- С) Көкшетау
- Д) Омбы
- Е) Ташкент

12. 1879 жылы 5 мыңнан астам түйеге 150- ге жуық ат – арбаға тиелген тауар жеткізіледі:

- А) Ташкентке
- В) Петропавлға
- С) Алмалыққа
- Д) Ішкі ордаға
- Е) Омбыға

13. 1815 жылы патша үкіметі Уәлиге қосарлап тағайындаған екінші хан:

- А) Әлиді
- В) Әбілхайырды
- С) Бөкейді
- Д) Есімді
- Е) Әбілмәмбетті

14. 1817ж. Бөкей, 1819ж. Уәли қайтыс болғаннан кейін хан билігі тағайындалмады:

- А) Кіші жүзде
- В) Орта жүзде
- С) Ұлы жүзде
- Д) Бүкіл қазақ жерінде
- Е) Қазақ – қырғыз жерінде

15. «Сібір қазақтарының жарғысы» қабылданды:

- А) 1820 жылы

- В) 1821 жылы
- С) 1822 жылы
- Д) 1823 жылы
- Е) 1824 жылы

16. 1822 жылы «Сібір қазақтарының жарғысын» дайындады:

- А) Михаэлис
- В) Сперанский
- С) Бутков
- Д) Биляков
- Е) Эссен

17. 1822 жылы «Сібір қазақтарының жарғысының» мақсаты:

- А) Әкімшілік басқаруды өзгерту
- В) Құқықтық басқаруды өзгерту
- С) сауда қарым – қатынастарды дамыту
- Д) Жер - су реформаларын жаңарту
- Е) Сот, саяси жағынан басқаруды өзгерту

18. Орта жүз әкімшілік жағынан бөлінді:

- А) Генерал – губернаторлық, округ, бөлік
- В) Болыс, хандық кеңес, облыс
- С) Ауыл, болыс, округ
- Д) Округ, ауылдық буын, уез
- Е) Шекаралық сот, ауыл, дистанция

19. Болыс құрамына кірген ауылдың саны:

- А) 10 -12
- В) 50 – 60
- С) 15- 20
- Д) 5- 10
- Е) 100- 50

20. Ауыл құрамына кірге шаңырақтың саны:

- А) 10- 12
- В) 10- 15
- С) 80 – 100
- Д) 50- 70
- Е) 30- 60

21. Округ құрамына кірген болыстың саны:

- А) 10 -20
- В) 15- 20
- С) 50 – 70
- Д) 30 – 40

Е) 100 – 120

22. Батыс сібір генерал – губернаторының орталығы болған қала:

- А) Тобыл
- В) Омбы
- С) Орда
- Д) Петропавл
- Е) Орынбор

23. 1839 жылы Батыс Сібір губерниясының орталығы болған қала:

- А) Тобыл
- В) Омбы
- С) Орда
- Д) Петропавл
- Е) Орынбор

24. Округті басқару жүктелді:

- А) Приказдарға
- В) Болыстарға
- С) Сұлтандарға
- Д) Аға сұлтанға
- Е) Уезд басшыларына

25. Сөз жүзінде округті билеу берілді:

- А) Приказдарға
- В) Болыстарға
- С) Сұлтандарға
- Д) Аға сұлтанға
- Е) Уезд басшыларына

1.1.Қазақстандағы хандық биліктің жойылуы.18 нұсқа

1.Аға сұлтанды сайлау құқығы берілді:

- А) Приказдарға
- В) Болыстарға
- С) Сұлтандарға
- Д) Аға сұлтанға
- Е) Уезд басшыларына

2. Аға сұлтандарға берілген шен:

- А) Дворян
- В) Генерал
- С) Солдат
- Д) Капитан
- Е) Майор

3. Аға сұлтанға он жылдан кейін берілген атақ:

- A) Дворян
- B) Генерал
- C) Солдат
- D) Капитан
- E) Майор

4. Ақ киізбен көтеріп хан сияқты сайлады:

- A) Болысты
- B) Аға сұлтанды
- C) Уезд басшысын
- D) Сұлтанды
- E) Генерал – губернаторды

5. Өз өкілдерін аға сұлтандыққа өткізуге тырысқан ақсүйектер:

- A) Абылайдың ұрпағы
- B) Қожалар
- C) Шыңғыс әулеті тұқымдары
- C) Төрелер
- E) Болыстар

6. Аға сұлтанды сайлады:

- A) 2 жылға
- B) 3 жылға
- C) 5 жылға
- D) 1 жылға
- E) 4 жылға

7. Болыс сайланды:

- A) Өмірлікке
- B) 2 жылға
- C) 1 жылға
- D) 3 жылға
- E) 5 жылға

8. Болыс сұлтанның мұрагері болмаған жағдайда билік берілді:

- A) Уәзірге
- B) Әйеліне
- C) Інісіне немесе облыстық басқарма бекіткен туысына
- D) Әйелі немесе облыстық басқарма бекіткен туысы
- E) Тек інісіне

9. Болыстық билік берілді:

- A) Уәзірге
- B) Мұрагерлікпен
- C) Шыңғыс ұрпағына

- Д) Халықтық сайлау арқылы
- Е) Ханның тағайындауы арқылы

10. Ресейдің әкімшілік сатысы бойынша 12 – класқа жататын шенеунікке теңелді:

- А) Сұлтан
- В) Болыс
- С) Аға сұлтан
- Д) Болыстық сұлтандар
- Е) Ауыл старшыны

11. Аға сұлтан секілді ауыл старшыны сайланды:

- А) 5 жылға
- В) 3 жылға
- С) 4 жылға
- Д) 2 жылға
- Е) 1 жылға

12. Болыстық сұлтандарға бағындырылды:

- А) Сұлтан
- В) Болыс
- С) Аға сұлтан
- Д) Болыстық старшындар
- Е) Ауыл старшыны

13. Болыстық старшындардың құқықтары теңестірілді:

- А) Ресейдегі селолық старосталармен
- В) Дворяндармен
- С) Ресейдегі округтік мойорлармен
- Д) Ресейлік әкімдермен
- Е) Аға старшындармен

14. Қылмыстық істер қаралды:

- А) Приставтық округте
- В) Болыстық орталықта
- С) ауыл басшылығында
- Д) Округтік приказда
- Е) Генерал – губернаторлықта

15. «Жарғы» бойынша сот істері бөлінді:

- А) Болыстық басқармаға шағым айту, қылмыстық істер, талап ету
- В) Әкімшілік шағым, әлеуметтік істер, қылмыстық істер
- С) Талап ету, азаматтық істер, басқару ісі
- Д) Болыстық басқармаға шағым айту, басқару ісі
- Е) Округтік шағымдар, қылмыстық істер

16. Шекаралық басқарма төрағасының құқығы:

- A) Ауыл старшындығын бекіту
- B) Қылмыстық істерге үкім шығару
- C) Генерал – губернаторды бекіту
- D) Шетелдермен келіссөз жүргізу
- E) Ішкі органдармен келіссөз жүргізу

17. Шекаралық басқарма бағындырылды:

- A) Орынбор губернаторлығына
- B) Дала генерал – губернаторлығына
- C) Түркістан губернаторлығына
- D) Батыс сібір губернаторына
- E) Әскери – губернаторға

18. 1822 жылғы «Жарғы» бойынша Ресей мен Қазақстан арасындағы кеңейтілген байланыс түрі:

- A) Өнеркәсіп
- B) Білім
- C) Сауда
- D) Мәдениет
- E) Жол қатынасы

19. 1822 жылы «Сібір қырғыздарының жарғысының» мақсаты:

- A) Білім, сот, жер ресурстарын басқаруды өзгерту
- B) Әкімшілік басқаруды өзгерту
- C) Сауда байланысын кеңейту
- D) Шаруалардың жағдайын жақсарту
- E) Әкімшілік, сот, саяси жағынан басқаруды өзгерту

20. 1822ж. «Жарғы» бойынша Орта жүз және Ұлы жүздің территориясының бір бөлігі енгізілді

- A Орынбор генерал – губернаторлығының құрамына
- B Ешқандай бөлікке енгізілмеді
- C Дала генерал - губернаторлығының құрамына
- D Батыс Сібір генерал – губернаторлығының құрамына
- E Қоқан хандығының құрамына

21. «Сібір қырғыздарының Жарғысын» жасауға қатысқан болашақ желтоқсаншы

- A) Батеньков
- B) Бутков
- C) Эссен
- D) Беляков
- E) Қажиев

22. Хандық билікті қолында сақтауға талпынған Кіші жүздің сұлтаны

- A) Шерғазы
- B) Бөкей
- C) Арынғазы
- D) Айшуақ
- E) Жантөре

23. Кіші жүздің соңғы ханы

- A) Арғынғазы
- B) Жантөре
- C) Шерғазы
- D) Айшуақ
- E) Ералы

24. 1824ж. Кіші жүздің соңғы ханы Шерғазыны қызметке шақырды

- A) Оралға
- B) Омбыға
- C) Ақмолаға
- D) Орынборға
- E) Көкшетауға

25. 1801 жылы Еділ мен Жайық өзендері аралығында салынды

- A) Бөкей хандығы
- B) Шерғазы хандығы
- C) Айшуақ хандығы
- D) Арынғазы хандығы
- E) Жантөре хандығы

1.1.Қазақстандағы хандық биліктің жойылуы.19 нұсқа

1.1824 жылы Орынбор губернаторы П. К. Эссен дайындаған жарғының аты:

- A) «Батыс Сібір қырғыздарының жарғысын»
- B) «Сібір қырғыздарының жарғысы»
- C «Орынбор қырғыздарының жарғысын»
- D «Дала генерал – губернаторлығының жарғысын»
- E «Түркістан генерал – губернаторлығының жарғысын»

2. «Орынбор қырғыздарының жарғысы» бойынша әкімшілік жүйе бөлінді:

- A) Облыс, ауыл, округте
- B) Дистанция, облыс, ауыл

- С) Бөлік, округ, облысқа
- Д) Бөліктер, дистанция, ауыл
- Е) Ауыл, дистанция, округ

3. Бөліктерді басқару билігі берілді:

- А) Сұлтанға
- В) Болысқа
- С) Аға сұлтанға
- Д) Болыстық сұлтанға
- Е) Ауылдық старшынға

4. Дистанцияны басқарушы

- А) Сұлтан
- В) Болыс
- С) Аға сұлтан
- Д) Ру шонжарлары
- Е) Ауыл старшыны

5. Бөліктерді басқарды:

- А) Сұлтан
- В) Болыс
- С) Аға сұлтан
- Д) Ру шонжарлары
- Е) Ауыл старшыны

6. Дистанциялар –

- А) Бөліктер – аймақтық бірліктерге айналды
- В) Жаңа облыстар - аумақтар бірліктерге айналды
- С) Ауылдар - бір жүйеге біріктірілді
- Д) Жаңа әкімшілік - аумақтық бірліктерге айналды
- Е) Округ - ауылдарға бөлінді

7. Ауыл басқарушысы:

- А) Сұлтан
- В) Болыс
- С) Аға сұлтан
- Д) Ру шонжарлары
- Е) Ауыл старшыны

8. 1850ж. Кіші жүз жеріндегі дистанциялардың саны жеті:

- А) 57
- В) 40
- С) 20
- Д) 60
- Е) 30

9. Дистанция бастығы салған «түтін салығының» мөлшері:

- A) 1 күміс ақшаға тең
- B) 3 алтын ақшаға тең
- C) 1,5 алтын ақшаға тең
- D) 1,5 күміс ақшаға тең
- E) 1 сиыр құнына тең

10. 1844ж. Кіші жүз жеріндегі шекара шебіне жақын тұратын қазақтарды отырықшы орыс озбырлығынан қорғау үшін пайда болған қызмет:

- A) Әскери қызметкер
- B) Барлаушы
- C) Қамқоршы
- D) Шекарашы
- E) Қорғаушы

11. XIX ғасырдың басында қазақ өлкесінде болған екі генерал губернаторлықтың аты:

- A) Дала және Түркістан
- B) Орынбор және Дала
- C) Батыс Сібір және Түркістан
- D) Орынбор және Түркістан
- E) Орынбор және Батыс Сібір

12. Орта жүзде хандық билік жойылды:

- A) 1820 жылы
- B) 1822 жылы
- C) 1821 жылы
- D) 1833 жылы
- E) 1824 жылы

13. Бөкей хандығы құрылды:

- A) 1801 жылы
- B) 1812 жылы
- C) 1807 жылы
- D) 1846 жылы
- E) 1833 жылы

14. Бөкей Ордасында Хандық билік жойылды:

- A) 1844 жылы
- B) 1840 жылы
- C) 1845 жылы
- D) 1846 жылы
- E) 1833 жылы

15. 1822 – 1824 жылдардағы жарғыны бекіткен патша:

- A) I Павел
- B) I Петр
- C) II Александр
- D) I Николай
- E) I Александр

16. 1824 жылғы жарғы бойынша кіші жүз аумағы бөлінді:

- A) Батыс, Орта, Шығыс облысы болып
- B) Орта, Шығыс дистанциясы болып
- C) Батыс, Орта, Шығыс округ болып
- D) Батыс, Оңтүстік округ болып
- E) Округ, болыс, ауыл дистанциясы болып

17. Кіші жүзде хандық билік жойылды:

- A) 1822 жылы
- B) 1824 жылы
- C) 1833 жылы
- D) 1821 жылы
- E) 1845 жылы

18. 1845 жылға дейін хандық билік сақталып келді:

- A) Орта жүзде
- B) Ұлы жүзде
- C) Орынбор генерал – губернаторлығында
- E) Батыс Сібір генерал – губернаторлығында

19. 1824 жылғы жарғы бойынша кіші жүз жерінде үш хан тағайындауды жоспарлады:

- A) П.Эссен
- B) М.Сперанский
- C) II Александр
- D) Г.Батеньков
- E) Шерғазы

20. «Орынбор қырғыздарының жарғысы» шықты:

- A) 1824 жылы
- B) 1821 жылы
- C) 1833 жылы
- D) 1845 жылы
- E) 1822 жылы

21. «Орынбор қырғыздарының жарғысын» дайындаған:

- А) П.Эссен
- В) М.Сперанский
- С) II Александр
- Д) Г.Батеньков
- Е) II Екатерина

22. 1824 жылғы реформаның мақсаты:

- А) Хандық билікті нығайту
- В) Орталық басқаруды нығайту
- С) Сауданы дамыту
- Д) Сұлтандар билігін арттыру
- Е) Ғылымды дамыту

23. Кіші жүздегі ауыл старшынын, басқарушы сұлтанды және барлық лауазымды тұлғаларды тағайындайды:

- А) II Екатерина
- В) II Александр
- С) Орынбор губерниясының бастығы
- Д) Батыс сібір генерал – губернаторы
- Е) Орынбор губернаторы

24. XIX ғасырдың бас кезінде сібір генерал – губернаторы қызметін атқарды:

- А) М.Сперанский
- В) П.Эссен
- С) Г.Батеньков
- Д) Г.Миллер
- Е) А.Скалон

25. XIX ғасырдың бас кезінде Орынбор губернаторы қызметін атқарды:

- А) М.Сперанский
- В) П.Эссен
- С) Г.Батеньков
- Д) Г.Миллер
- Е) III Александр

2.Қазақтардың 1812 жылғы Ресейдің Отан соғысына қатысуы.20 нұсқа.

1.Француздар мен Ресей арасында болған соғыс:

- А) Отан соғысы
- В) Ұлы Отан соғысы

- С) Азамат соғысы
- Д) Ұлт азаттық соғыс
- Е) Қанды соғыс

2. Отан соғысы болған жылдар:

- А) 1810 – 1814жж.
- В) 1812 – 1815жж
- С) 1810 – 1815жж
- Д) 1812 – 1814жж
- Е) 1812 – 1816жж

3. Наполеонға қарсы соғыста ерекше рөл атқарған әскер:

- А) Жаяу әскер
- В) Атты әскер
- С) Жауынгерлер
- Д) Қарулы қол
- Е) Кавалериялық полк

4. 1804 – 1815 жылдары Кіші жүз қазақтарынан жылқы сатылып алынды:

- А) 8 мың
- В) 10 мың
- С) 3 мың
- Д) 4 мың
- Е) 1 мың

5. Орынбор губерниясында құрылған полк:

- А) 40 дивизиялық полк
- В) 108 кавалериялық полк
- С) 40 кавалериялық полк
- Д) 108 дивизиялық полк
- Е) Атты әскер

6. Сан жағынан қазақтар көп болған полк:

- А) Орынбор полктерінде
- В) Торғай әскери тобында
- С) Орал казактарының дивизиясында
- Д) Батыс Сібір полктерінде
- Е) Орынбор дивизиясында

7. 1799 жыл мен ХІХ ғасырдың 30 жылдары Ресейге Орта жүзден қоныс аударған шаңырақ саны:

- А) 1000 шаңырақ
- В) 2100 шаңырақ
- С) 3200 шаңырақ

Д) 1200 шаңырақ

Е) 500 шаңырақ

8. 1812 жылы 6 шілдеде қабылданған үндеуде:

А) Қазақ жеріне қауіп төніп келе жатқан туралы

В) Ресей мемлекетіне қауіп төніп келе жатқан туралы

С) Соғысқа жедел аттану туралы

Д) Шаруаларды Қазақстан жеріне жедел көшіру туралы

Е) Салық мөлшерін көтеру туралы

9. 1812 жылы 6 шілдедегі манифест - үндеуді жазды:

А) I Александр

В) II Александр

С) I Петр

Д) II Петр

Е) I Павел

10. Орынбор губернаторы Г.С.Волоконскийдің соғыс басталғандығы туралы хабары ауылдарға жетті:

А) 1812 жылы ақпан – наурыз

В) 1814 жылы шілде – тамыз

С) 1812 жылы маусым - тамыз

Д) 1811 жылы желтоқсанда – қаңтар

Е) 1812 жылы қазан – қараша

11. Екі ел достығын көтеруге ат салысқан старшын:

А) Б.Тілекұлы

В) Я.Беляков

С) А.Юсупов

Д) А.Әбілғазыұлы

Е) Юлдашев

12. Майдан қажетіне мыс, қорғасын берген кеніштер:

А) Усть – Нарым, Риддер, Жезқазған

В) Белоусовка, Жезқазған, Усть – Нарым

С) Риддер, Зыряновск, Белоусовка

Д) Риддер, Жезқазған, Орталық Қазақстан

Е) Зыряновск, Жезқазған, Кент

13. Тұз өндіруші қазақтар орыс әскері пайдасына жинаған ақша көлемі:

А) 22 мың сом

В) 20 мың сом

С) 100 мың сом

Д) 110 мың сом

Е) 30 мың сом

14. Елтон тұз өндіруші еңбекшілері батыс майданға жіберген тұз көлемі:

А) 1 млн

В) 2 млн

С) 2,5 млн

Д) 1,5 млн

Е) 3 млн

15. 1812 жылы қыркүйекте Бородино түбіндегі шайқасқа қатысты:

А) Орынбор полкі

В) Башқұрт әскери полкі

С) Ертіс шебінің полкі

Д) Атты әскер құрамы

Е) Түркістан әскери полкі

16. Өскемен, Обь, Крутоберезов облысында құрылды:

А) Медициналық орталықтар

В) Әскери полигондар

С) Әскери оқу ордалары

Д) Қорғаныстар

Е) Әскери бөлімдер

17. 1812 жылы Бородино жеріндегі ерлігі үшін күміс медальмен марапатталды:

А) Майлыбайұлы

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

18. 1812 жылы Бородино жеріндегі ерлігі үшін көгілдір лентамен марапатталды:

А) Майлыбайұлы

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

19. 1812 жылы 27 шілдеде хорунжий атағы берілді:

А) Майлыбайұлы, А. Байбатырұлы

В) Зындағұлұлы, М. Құлшоранұлы

С) Құлшоранұлы, Е. Азаматұлы

Д) Азаматұлы, А. Байбатырұлы

Е) Байбатырұлы, С.Хамитұлы

20. Вязьма түбіндегі ұрыста ерлігі үшін 3 – дәрежелі қасиетті Анна орденімен марапатталды:

А) Хамитұлы

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

21. Башқұрт полкы құрамында соғыстан «Георгий» орденінің толық кавалері болды:

А) Хамитұлы

В) Жанжігітұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

22. Ромоново жерінде ерлікпен шайқасқан атты әскер жауынгері:

А) Әмен байбатырұлы, Нарынбай Жанжігітұлы

В) Сағит Хамитұлы, Мұрат Құлшоранұлы

С) Боранбай Шуашбайұлы, Жасауыл Ықсан Әубәкірұлы

Д) Ықсан Әубәкірұлы, Сағит Хамитұлы

Е) Ерсайын Азаматұлы, Боранбай Шашубайұлы

23. 1853ж. Перовскийдің әскерімен Ақмешітті алуға, Сыр қазақтарын Қоқан езгісінен азат етуге қатысты:

А) Майлыбайұлы

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

24. Кутузовтың қолынан награда алды:

А) Якоб Беляков

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

25. 1812ж. соғыстың басты оқиғаларына белсене қатысқан шоқынған қазақ:

А) Якоб Беляков

В) Зындағұлұлы

С) Құлшоранұлы

- Д) Азаматұлы
- Е) Байбатырұлы

2.Қазақтардың 1812 жылғы Ресейдің Отан соғысына қатысуы.21 нұсқа

1.Лейпциг, Веймар, Ганау, Мезьере, Ла Ротьере түбіндегі ұрыстарға қатысқан полк:

- А) Орынбор полкі
- В) Башқұрт әскери полкі
- С) Ертіс шебінің полкі
- Д) Атты әскер құрамы
- Е) 3 –Орынбор қазақ полкі

2. 1830 ж. Орынбор өлкесінің билеушісі П.Эссенге өзінің ұлты қазақ, орыс әскеріне өз еркімен кіргені, әскер қатарынан босатуды өтінді:

- А) Якоб Беляков
- В) Зындағұлұлы
- С) Құлшоранұлы
- Д) Азаматұлы
- Е) Байбатырұлы

3. Башқұрт – қазақ әскери бөлімшелері құрамында негізгі шайқастарға қатысып жеңіске салмақты үлес қосқан ұлт:

- А) Орыстар
- В) Қырғыздар
- С) Украиндар
- Д) Француздар
- Е) Қазақтар

4. 1814 жылы 14 наурызда І Александр бұйрығымен Парижге құрметті жеңімпаздар ретінде кіргендер:

- А) Әмен байбатырұлы, Нарынбай Жанжігітұлы
- В) Сағит Хамитұлы, Мұрат Құлшоранұлы
- С) Боранбай Шуашбайұлы, Жасауыл Ықсан Әубәкірұлы
- Д) Ықсан Әубәкірұлы, Сағит Хамитұлы
- Е) Ерсайын Азаматұлы, Боранбай Шашубайұлы

5. 1837 жылы Александр патша қабылдауында болды:

- А) Жанжігітұлы
- В) Зындағұлұлы
- С) Құлшоранұлы
- Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

6. Лепциг және Глогау қалаларына жасаған тікелей шабуылға қатысты:

А) Әмен байбатырұлы, Нарынбай Жанжігітұлы

В) Сағит Хамитұлы, Мұрат Құлшоранұлы

С) Боранбай Шуашбайұлы, Жасауыл Ықсан Әубәкірұлы

Д) Ықсан Әубәкірұлы, Сағит Хамитұлы

Е) Ерсайын Азаматұлы, Боранбай Шашубайұлы

7. 1812 – 1814 жылдардағы соғыста қазақтар қандай полктің құрамында болды:

А) Орынбор полкі құрамында

В) Башқұрт, тептяр полкінің құрамында

С) Ертіс шебінің полкі құрамында

Д) Атты әскер құрамында

Е) Түркістан әскери полкі құрамында

8. Қазақтар Отан соғысына қатысты:

А) Міндетті болғандықтан

В) Езгіге ұшыраудың нәтижесінде қатысуға мәжбүр болды

С) Ерікті түрде қатысты

Д) Патшаның әмірімен қатысты

Е) Әскер саны жетпегендіктен қатысты

9. 1812 жылы 27 шілдеде М.Құлшоранұлы, Е.Азаматұлы қай жердегі ұрыста айрықша көзге түсті?

А) Лейпциг және Глогау жерінде

В) Ромоново жерінде

С) Малаево Болто және Левизия жерінде

Д) Бородино жерінде

Е) Вязьма, Париж жерінде

10. 1812 – 1814ж. соғысқа қатысқан қазақ мергендерін «Азиялық амурлар» деп атады:

А) Орыстар

В) Поляктар

С) Немістер

Д) Француздар

Е) Украиндар

11. Орынбор өлкесі Ресей мемлекетін қорғау үшін соғысқа аттандырды:

А) 20 аяу әскер полкін

В) 10 мергендер полкін

- С) 40 атты әскер полкін
- Д) 30 мергендер полкін
- Е) 31 атты әскер полкін

12. 1812 жылы 6 шілдедегі І Александр патшаның манифесі мұсылман халықтары үшін аударылды:

- А) Қазақ тіліне
- В) Араб тіліне
- С) Парсы тіліне
- Д) Татар тіліне
- Е) Қарашай тіліне

13. Отан соғысы кезінде Ресей мемлекетінің патшасы болды:

- А) ІІ Николай
- В) І Александр
- С) ІІ Александр
- Д) І Николай
- Е) ІІ Петр

14. Отан соғысы кезінде «Георгий» орденінің кавалері болды:

- А) Хамитұлы
- В) Жанжігітұлы
- С) Құлшоранұлы
- Д) Азаматұлы
- Е) Байбатырұлы

15. Француздар «Азиялық амурлар» деп атады:

- А) Татар жауынгерін
- В) Қазақ мергендерін
- С) Мордавалардың атты әскерін
- Д) Чуваштардың мергендерін
- Е) Башқұрттардың барлаушыларын

16. 1812 – 1814 жылдардағы соғыс аяқталды:

- А) Ресей мемлекетінің жеңісімен
- В) Француздар мемлекетінің жеңісімен
- С) Герман мемлекетінің жеңісімен
- Д) Швед мемлекетінің жеңісімен
- Е) Египет мемлекетінің жеңісімен

17. Хамитұлы 3- дәрежелі қасиетті Анна орденімен қай жердегі ерлігі үшін алды:

- А) Вязьма түбіндегі
- В) Лейпциг және Глогау жерінде
- С) Рамоново жерінде

Д) Бородино жерінде

Е) Париж жерінде

18. 40 кавалериялық полк құрылды:

А) Батыс Сібір губерниясында

В) Көкшетау округінде

С) Орынбор губерниясында

Д) Ақмола округінде

Е) Аягөз округінде

19. 1812 жылы Зындағұлді Бородино жеріндегі ерлігі үшін марапатталды:

А) Георгий орденімен

В) Көгілдір лентамен

С) Хорунжий атағымен

Д) Қасиетті Анна орденімен

Е) Ел батыры атағымен

20. 1812 жылы Ертіс шебінің полктері қатысқан қанды шайқас:

А) Веймар түбегінде

В) Глогау қаласында

С) Лезвия деревнясында

Д) Бородино түбегінде

Е) Романова жерінде

21. Вязьма түбіндегі ұрыста ерлік көрсеткен 1 – ші тепляр полкінің жасауылы:

А) Хамитұлы

В) Жанжігітұлы

С) Құлшоранұлы

Д) Азаматұлы

Е) Байбатырұлы

22. Жанжігітұлы мен Байбатырұлы ұрыс қимылдарына қатысқан полк құрамы:

А) Орынбор полкінде

В) Ертіс шебінің полкінде

С) 40 кавалериялық полкінде

Д) Түркістан әскери полкінде

Е) Башқұрт полкінде

23. 1813 жылдың басында Сеславиннің партизан корпусінің құрамында қимыл жасаған полк:

А) Башқұрт полкі

В) 40 кавалериялық полк

- С) 3 – Орынбор казак полкі
- Д) Түркістан әскери полкі
- Е) Ертіс шебінің полкі

24. 1812 жылы Риддер, Зыряновск, Белоусрвқа кеніштері майдан қажетіне жіберді:

- А) Қорғасын, алтын
- В) Фосфор, қалайы
- С) Мыс, қорғасын
- Д) Көмір, мұнай
- Е) Күміс, Мыс

25. 1830ж. Я.Беляков әскер қатарынан босатуды өтініп жазды:

- А) П.Эссенге
- В) П Николай
- С) Г.Батеньковқа
- Д) I Александр
- Е) М.Сперанскийге

3. 1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған көтеріліс.22 нұсқа

1. XIX ғасырдың 20 жылдары Ұлы жүздің бір бөлігіне, Кіші жүздің оңтүстік өңіріне билік жүргізді:

- А) Ресей империясы
- В) Қоқан хандығы
- С) Қытай империясы
- Д) Жоңғарлар империясы
- Е) Хиуа хандығы

2. XIX ғасырдың 20 – 30 жылдары Хиуа хандығы қысым көрсетті:

- А) Шекті, табан, төртқара, байұлы руына
- В) Арғын, дулат, қоңырат, суандар
- С) Найман, ошақты, шапырашты руына
- Д) Байұлы, әлім, шағатай руына
- Е) Табан, найман руларына

3. Сыр өзенінде бірнеше бекініс, сауда керуендерін тонаған:

- А) Қоқан
- В) Ресей
- С) Бұхар
- Д) Жоңғар
- Е) Хиуа

4. 1837 – 1847 жылдары болған ұлт - азаттық көтерілістің басшысы:

- A) С.Датұлы
- B) И.Тайманұлы
- C) К.Қайсенұлы
- D) М.Өтемісов
- E). А.Иманов

5. 1802 – 1847 жылдары өмір сүрген көтеріліс басшысы:

- A) А.Иманов
- B) С.Датұлы
- C) М.Өтемісов
- D) К.Қасымұлы
- E) И.Тайманұлы

6. Абылай ханның немересі Саржан Қасымұлы күресінің мақсаты:

- A) Жерлерді басып алу
- B) Билікке отыру
- C) Жауларды жою
- D) Отаршылдық қанауға қарсы
- E) Ресейге қарсы күрес

7. 1836 жылы Саржанды зұлымдықпен өлтірді:

- A) Хиуа ханы
- B) Жоңғар ханы
- C) Ресей императоры
- D) Қытай императоры
- E) Қоқан ханы

8. Белгілі би Жоламан Тіленшіұлы көтерілісінің себебі:

- A) патша үкіметі Жаңа Елек өзенінде әскери шеп қазақтарды жерінен ығыстыруы
- B) Патша үкіметі Урал өзені бойындағы қазақтарды жерінен ығыстыруы
- C) Патша үкіметі Волга өзені бойына әскери шеп салынды
- D) Патша үкіметі Жайық өзені бойынан қазақтарды жерінен ығыстыруы
- E) Патша үкіметі Тобыл өзені бойына әскери шептің салынуы

9. Кенесары көтерілісіне қатысқан би:

- A) И.Тайманұлы
- B) С.Датұлы
- C) А.Иманов
- D) Ш.Сартай
- E) Ж.Тіленшіұлы

10. Кенесары сұлтан көтерілісінің мақсаты:

- A) Хиуалықтардан қазақтарды азат ету

- В) Хандық билікті көздеді
- С) Ағасы Саржан үшін кек алу
- Д) Ресей империясының құрамына қосылып үлгермеген өңірлерінің дербестігін сақтау
- Е) Қытаймен байланыс орнату

11. 1824 жылдан бастап Саржан көтерілісіне қатысты:

- А) Кенесары
- В) Исатай
- С) Амангелді
- Д) Сырым
- Е) Махамбет

12. Кенесарының саяси көзқарасына әсер етті:

- А) Анасы
- В) Ағасы
- С) Бауырлары
- Д) Атасы
- Е) Әкесі

13. Қасым 40 мың шаңырақ жасағымен Көкшетаудан Қоқан хандығына балалары Есенгелді, Саржан, Кенесарыны ертіп көшуінің себебі:

- А) Ресейдің жаулап алуына
- В) Қырғыздарға шабуыл жасауға
- С) Қоқандықтарды жаулап алуға
- Д) Хиуалықтарды жаулап алуға
- Е) Патшаның округтік приказдар құруына қарсылығы

14. 1836 жылы Ташкент билеушісі қолынан қаза тапты:

- А) Кенесарының бауырлары, әкесі
- В) Кенесарының апасы
- С) Кенесарының ағасы
- Д) Кенесарының анасы
- Е) Кенесарының баласы

15. Кенесары көтерілісі қамтыған жерлер:

- А) Солтүстік Қазақстанды
- В) Оңтүстік Қазақстанды
- С) Шығыс Қазақстанды
- Д) Батыс Қазақстанды
- Е) Бүкіл Қазақстанды

16. Кенесарыны қолдаған рулар:

- А) Найман, жаппас, бағаналы, табын, тама, арғын т.б. рулар

- В) Адай, төртқара, жағалбайұлы, шекті т.б. рулар
- С) Төртқара, жағалбайұлы, шекті, алшын, керей, жаппас, найман, т.б. рулар
- Д) Қыпшақ, төртқара, жағалбайұлы, т.б. рулар
- Е) Қыпшақ, төртқара, жағалбайұлы, шекті, алшын, керей, жаппас, бағаналы, табын, тама, арғын, т.б. рулар

17. Кенесары көтерілісіне қатысқан сұлтан, би, старшындар саны:

- А) 50- ден астам
- В) 30- дан астам
- С) 100 – астам
- Д) 10 –астам
- Е) 80 – нен астам

18. Көтерілістің басты қозғаушы күші:

- А) Қазақ жатақтары
- В) Қазақ зиялылары
- С) Қазақ хандары
- Д) Қазақ жұмысшылары
- Е) Қазақ шаруалары

19. Көтеріліске қатысқан ақсүйектердің талабы:

- А) Сауда байланысын дамыту
- В) Хиуалықтардың жерін басып алу
- С) Ресеймен байланысты тоқтату
- Д) Қоқан, қырғыз жерін басып алып, өзара бөліп алу
- Е) Өздерінің артықшылықтарын қайтарып алу, көшпенді дербес мемлекет бостандығын қалпына келтіру

20. Кенесары әскерінің жеке отрядын басқарған батырлар:

- А) Ағыбай, Иман, Бұхарбай, Жоламан, Бұғыбай, Сұраншы
- В) Ағыбай, Иман, Есет
- С) Бұғыбай, Тойшыбек, Саржан
- Д) Иман, Жоламан, Сырым
- Е) Ағыбай, Иман, Исатай

21. Кенесарыны қолдап көтеріліске қатысқан туыстары:

- А) Әкесі Қасым, ағасы саржан, Ағыбай
- В) Бұхарбай, Жоламан, Бұғыбай, Сұраншы
- С) Сұраншы, Қасым, әпкесі Бопай
- Д) Інілері Наурызбай, Әбілғазы, әпкесі Бопай
- Е) Бұғыбай, Саржан, Сұраншы

22. 1837 – 1847 жж. көтеріліс ке қатысқан өзге ұлттардың өкілдері:

- А) Қытай, өзбек, ұйғыр.т.б.
- В) Өзбек, қырғыз, татарлар

- С) Ұйғыр, татар, башқұрттар
- Д) Орыс, өзбек, тәжіктер
- Е) Орыс, өзбек, қырғыз

23. Кенесары әскерінің саны:

- А) 50 мың
- В) 30 мың
- С) 15 мың
- Д) 60 мың
- Е) 20 мың

24. Кенесарының алғашқы ашық қарсылығы өткен жер:

- А) 1834 жылы Ақмешіт бекінісінде
- В) 1835 жылы Қапал бекінісінде
- С) 1837 жылы Ақтау бекінісінде
- Д) 1837 жылы Таушүбек бекінісінде
- Е) 1835 жылы Верный бекінісінде

25. Кенесары әскерінің жеке отрядын басқарған белгілі батыр, Амангелдінің атасы:

- А) Сырым батыр
- В) Жолгелді батыр
- С) Сартай батыр
- Д) Иман батыр
- Е) Қасым батыр

3. 1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған көтеріліс. 23 нұсқа

1. Кенесары сарбаздары Ақмола бекінісін шабуылдап, өртеп жіберді:

- А) 1836 жылы 6 мамырда
- В) 1838 жылы 20 ақпанда
- С) 1839 жылы 26 мамырда
- Д) 1835 жылы 26 ақпанда
- Е) 1838 жылы 26 мамырда

2. Кенесары көтерілісі кезінде Ресей мемлекетінің патшасы:

- А) I Александр
- В) I Николай
- С) II Елизавета
- Д) II Николай
- Е) II Александр

3. 1841 жылы тамыз айында Ташкентке аттанған жорықтың тоқтатылу себебі:

- A) Әскерлердің әлсізденуі
- B) Жұқпалы аурудың таралуы
- C) Әскерлердің азаюы
- D) Қарсыластың мықты болуы
- E) Одақтастардың көмекке келмеуі

4. Кенесары сарбаздарына рух берген ірі жеңіс:

- A) Созақ, Ақтау бекіністерін алу
- B) Тойшыбек, Қоқан бекіністерін алу
- C) ақмола, Орал жерін алу
- D) Ақмешіт бекінісін, Құсмұрын, Қарқаралы округтерін алу
- E) Созақ, Жаңақорған, Жүлек, Ақмешіт бекіністерін алу

5. Кенесарыға қарсы шыққан сұлтандар:

- A) Исатай Тайманұлы және Ахмет Жантөреұлы
- B) Баймағанбет Айшуақұлы, Арғынғазы Әбілғазыұлы
- C) Ахмет Жантөреұлы, Сырым Датұлы
- D) Ахмет Жантөреұлы және Амангелді Иманов
- E) Баймағанбет Айшуақұлы және Ахмет Жантөреұлы

6. Кенесары хандық билікті қалпына келтірді:

- A) 1842 жылы
- B) 1843 жылы
- C) 1844 жылы
- D) 1841 жылы
- E) 1845 жылы

7. Кенесары билер сотын жойып, орнына кіргізді:

- A) Болыстық сотты
- B) Хандық сотты
- C) Сұлтандық сотты
- D) Ақсақалдар кеңесін
- E) Сұлтандар кеңесін

8. Кенесары құрған хандық кеңестің Әбілқайыр хан кезіндегі «ақсақалдар кеңесінен» ерекшелігі:

- A) Билік билердің қолында болды
- B) Билік хан қолында болды
- C) Билік сұлтандар қолында болды
- D) Билік ақсақалдардың қолында болды
- E) Билік халықтың қолында болды

9. Кенесары қай жылы хандық билікті және феодалдық мемлекетті құрды:

- A) 1848
- B) 1841
- C) 1849
- D) 1850
- E) 1846

10. Кенесары опасыздық жасағандарға берген жазасының түрі:

- A) Құн төлеу
- B) Өлім
- C) Дарға асты
- D) 10 рет дүре соғу
- E) 100 рет дүре соғу

11. Кенесары хандығының ерекшелігі:

- A) Жауынгерлерге жер берілді
- B) Сұлтандарды халықтық дауыс арқылы сайлады
- C) Хандық сотты кіргізді, барымтаға шек қойды, дипломатиялық қызмет ұйымдастырылды
- D) Кедей балаларына мектеп ашты
- E) Жәрмеңкелерді ашты

12. Хандық кеңестің шешімін орындалуын, алым салықтың жиналуын қадағалап отырды:

- A) Ақсақалдар кеңесі
- B) Азаматтық іс
- C) Басқару ісі
- D) Сұлтандық кеңес
- E) Болыстық басқарма

13. Кенесары дамытуға қолдау көрсеткен шаруашылықтың түрі:

- A) Мал шаруашылығы
- B) ауыл шаруашылығы
- C) Егіншілік
- D) Кен өндіру
- E) Өнеркәсіп

14. 1842 жылы көтерілісшілерді басу үшін патша үкіметі жіберді:

- A) Лебедев әскерін
- B) Перовский әскерін
- C) Баянауыл округінің әскерін жіберді
- D) Обручев және Сібірден Сотников әскерін жіберді.
- E) Мұса Шорманұлы әскерін жіберді

15. 1842ж. Кенесары ауылына қарақшылық жасап, қыруар малды айдап, 10 адамды және әйелі Күнімжанды тұтқындады:

- A) Генерал Обручев отряды
- B) Лебедевтің отряды
- C) Генерал Гасфорттың отряды
- D) Сотниковтың отряды
- E) Горчаков отряды

16. 1843ж. Ресей императоры Кенесарыға қарсы жорық ұйымдастыру жөнінде шығарған жарлығында:

- A) Хан басына 5 мың сом мөлшерінде сыйлық беріледі
- B) Хан басына 3 мың сом мөлшерінде сыйлық беріледі
- C) Ертістің оң жағына өтуге тыйым салынды
- D) Көтерілісті жақтағандар салықтан босатылады
- E) Көтерілісті жақтағандарға кешірім беріледі

17. I Николай көтерілісті басу үшін старшина Лебедев бастаған 300 казак әскер жіберді:

- A) 1832ж 16 қазанда
- B) 1841ж 2 ақпанда
- C) 1837ж. 9 шілдеде
- D) 1843 ж. 27 маусымда
- E) 1847ж. 26 қаңтарда

18. Патша үкіметі старшина Лебедекті Орынборда қызметінен алып, сотқа беру себебі:

- A) Көтерілісті қолдауына байланысты
- B) Патша үкіметіне қарсы шығуына байланысты
- C) Салықты жинай алмауынан
- D) Кенесарымен күрестегі дәрменсіздігі
- E) Қазақ феодалдарымен ортақ ойда болғаны үшін

19. 1842ж. Перовскийдің орнына Орынбор өлкесінің генерал – губернаторы болып тағайындалды:

- A) Палатов
- B) Обручев
- C) Горчаков
- D) Генерал Гасфортты
- E) Лебедев

20. Батыс Сібір генерал – губернаторы:

- A) Обручев болды
- B) Колпаков болды
- C) Лебедев болды

Д) Генерал Гасфорт болды

Е) Горчаков болды

21. 1844 жылы 20 шілдеде Кенесарыға қарсы ұрыста мерт болған сұлтандар саны:

А) 4

В) 18

С) 46

Д) 20

Е) 44

22. 1845 жылы Кенесары мен патша үкіметінің арасындағы келіссөздердің тоқтатылу себебі:

А) Екі жақ бір – бірінің талаптарын мойындата алмады

В) Кенесарының қайтыс болуы

С) Елде дүрбелеңнің басталуы

Д) Қытаймен соғыс

Е) Әскери бекіністердің жеңілуі

23. Кенесарының патша үкіметіне қойған талабы:

А) Қытаймен сауданы дамытуға көмектесу

В) Абылай хан кезіндегі қазақ жерінің дербестігін қалпына келтіру

С) Ресей жерінен жер бөліп берілсін

Д) Қоқан хандығын дамытуға көмек берілсін

Е) Хиуаға қарсы көтерілісте бізбен одақтассын

24. 1845 жылы Кенесары ауылына келген елшілер:

А) Долгов пен поручик Герн

В) Крыжановский мен поручик Герн

С) Эссен мен Долгов

Д) Ильминский мен поручик Герн

Е) Ильминский мен Крыжановский

25. Кенесарыға патша әкімшілігінің тыйым салған талабы:

А) Көрші елдермен сауда байланысын жасамау

В) Көрші елдерге жорық жасамау

С) басқа елдермен дипломатиялық байланыс жасамау

Д) Көрші елдермен одақтаспау

Е) Бекіністер салуға кедергі келтірмеу

3. 1837 – 1847 жылдардағы Кенесары Қасымұлы бастаған көтеріліс.24 нұсқа

1.Кенесарыға қарсы одақ құрған хандықтар:

А) Бұхар хандығы мен Қоқан хандығы

- В) Хиуа хандығы мен Қоқан хандығы
- С) Хиуа, Қоқан, Бұқар хандығы
- Д) Бұқар мен Қоқан хандығы
- Е) Бұқар мен Хиуа хандығы мен қырғыздар

2. 1845 жылы Кенесары көтерілісшілермен Сарыарқадан бет алды:

- А) Кіші жүзге
- В) Ұлы жүзге
- С) Орта жүзге
- Д) Үш жүзге
- Е) Хиуаға

3. 1845 жылы Кенесарының Сарыарқадан Ұлы жүзге бет алу себебі:

- А) Жаңа жерлерді игеру
- В) Хиуа, Қоқан хандықтарын біріктіру
- С) Ұлы жүз жерінде бекіністер тұрғызып, Ресейге қарсы күш жинау
- Д) Ресей езгісінен құтылып, Қоқан хандығына өтіп кету
- Е) Қоқан езгісіндегі қазақтардың дербестік алуына көмектесіп, өзіне тірек жасау

4. Кенесарыға патша әкімшілігінің талабы:

- А) Қоқан хандығымен, қырғыз елімен одақ құрмау
- В) Қытаймен сауда байланысын жасамау
- С) Қазақ руларына үкімет межелеген жерлерге көшуге рұқсат ету
- Д) Ертіс бойына мал жаюға шек қою
- Е) Басқа елдермен дипломатиялық байланыс жасамау

5. Елшілікке барған Долгов пен поручик Герн талаптарды орындата алмай оралды:

- А) Ташкентке
- В) Түркістанға
- С) Семейге
- Д) Оралға
- Е) Орынборға

6. Кенесары өзіне ермеген белді тұлғалардың ауылын ойрандауының нәтижесі:

- А) Алтайдағы белді рулар Ресейден көмек сұрады
- В) Жетісудағы белді рулар Қытайдан көмек сұрады
- С) Сарыарқадағы белді рулар Қытайдан көмек сұрады
- Д) Жетісудағы белді рулар Ресейден көмек сұрады
- Е) Кенесарыға қазақ ауылдары қарсы шықты

7. 1845 жылы патша үкіметінің бекіністер салған жерлері:

- А) Ырғыз, Торғай өзендері бойына

- В) Есіл, Сырдария өзендері бойына
- С) Лепсі, Шу өзендері бойына
- Д) Іле, Шарын өзендері бойына
- Е) Ертіс, Орал өзендері бойына

8. 1845 жылы жазда халықтық кеңесте қаралған мәселе:

- А) Хиуамен диплоатиялық байланыс орнату.
- В) Көрші мемлекеттерден, қытайдан көмек сұрау
- С) Қырғыздардан және Қоқан хандығынан көмек сұрау
- Д) Хиуа мен Қоқан хандығымен сауда байланысын дамыту
- Е) Көрші мемлекеттерден азық – түлік алу

9. 1845 жылы қазан, қарашада көтерілісшілер басып алған бекіністер:

- А) Бұқтырма, Гурьев, Ақмола бекінісі
- В) Орынбор, Ақтау, Тойшыбек бекінісі
- С) Верный, Жаңажүлек, Қорған бекінісі
- Д) Қастек, Ор, Қорған бекінісі
- Е) Созақ, жаңажүлек, Қорған бекінісін басып алған

10. 1845 жылы көтерілісшілердің Түркістан және Ташкентке қарай бет алуынан үрейленді:

- А) Хиуа билеушілері.
- В) Қытай билеушілері
- С) Қоқан билеушілері
- Д) Ресей билеушілері
- Е) Парсы билеушілері

11. Кенесарының Қоқан бектеріне қарсы күресін қолдаған Ұлы жүздің батырлары:

- А) Тойшыбек, Сартай, Жоламан
- В) Тойшыбек, Саурық, Жоламан
- С) Сартай, Тайшбыек, Саурық
- Д) Саурық, Сұраншы, Сырым
- Е) Тойшыбек, Саурық, Сұраншы

12. Кенесары Қоқан хандығына қарсы бірігіп күресу жөнінде ұсыныс жасады:

- А) Хиуа хандығына
- В) Қытай еліне
- С) Қырғыз манаптарына
- Д) Ресей еліне
- Е) Парсы еліне

13. 1847 жылы сәуірде Кенесарының қырғыз жеріне басып кірген әскерінің саны:

- A) 10 мың
- B) 20 мың
- C) 40 мың
- D) 30 мың
- E) 5 мың

14. Кенесарының қырғыз жеріне басып кіру себебі:

- A) Қырғыздардың Хиуа хандығымен одақтасуы
- B) Қырғыздардың Қазақтарға қарсы шығуы
- C) Қырғыздар Қоқандықтармен одақтасты
- D) Қырғыздардың Қытаймен жасырын келісім жасауы
- E) Қоқандықтармен бірігіп күресудегі ұсынысын қырғыз манаптарының жауапсыз қалдыруы

15. Сұлтан Рүстем мен Сыпатай би ұрыс қарсаңында Кенесарыдан бөлініп кетуі нәтижесі:

- A) Қазақ жасағының әлсіреуіне алып келді
- B) Қазақ жасағының арасында қайшылықтарды туғызды
- C) Қазақ әскерлерінің жеңіске деген сенімсіздіктерін туғызды
- D) Қазақ жасағының ыдырауына әкеліп соқты
- E) Қазақ жасағының жеңілісіне әсер етті

16. Кенесары 32 сұлтанмен Майтөбе түбіндегі (Кекілік сеңгір) шайқаста қаза тапты:

- A) 1847 жылы
- B) 1848 жылы
- C) 1849 жылы
- D) 1845 жылы
- E) 1850 жылы

17. Кенесары жасақтарды бөлді:

- A) Жүздіктерге, мыңдықтарға
- B) Ондықтарға, жүздіктерге
- C) Атты әскерге, жаяу әскерге
- D) Барлаушыларға, мергендерге
- E) атты әскерге, мыңдықтарға

18. Кенесары көтерілісінің жеңілу себебі:

- A) Хиуа хандығы көмек бермеді
- B) Жасақшылардың саны азайды
- C) Қазақ феодалдық топтары феодалдық мемлекетті қалпына келтіруге мүдделі болмады және қолдамады
- D) Бұхарлықтар мен қырғыз манаптары қолдамады
- E) Көтерілістің әр кездегі мақсаттарын өзгертіп отыруы

19. Кенесары көтерілісінің тарихи маңызы:

- A) Көрші елдермен дипломатиялық
- B) Көтеріліс қазақ халқына жеңіс алып келді қатынас орнады
- C) Қазақ жеріндегі тұңғыш азаттық көтеріліс
- D) Бұқар, Қоқан, Хиуа хандығымен сауда дамыды
- E) Үш жүзді қамтыған тұңғыш көтеріліс, халықтың ұлттық сана-сезімінің өскендігін дәлелдеді

20. Кенесары диқаншылардың төлеп тұруына енгізген салық түрі:

- A) Зекет
- B) Ұшыр
- C) Сауын
- D) Жасақ
- E) Бәсіре

21. Ыстықкөл мен Шу өзенінің аралығында Кекілік Сеңгір тауының қойнауында Кенесары мен қырғыздар шайқасты:

- A) 1846 жылы
- B) 1847 жылы
- C) 1845 жылы
- D) 1849 жылы
- E) 1850 жылы

22. Абылай ханның ізін жалғастырушы тұлға:

- A) Кенесары
- B) Исатай
- C) Сырым
- D) Махамбет
- E) Жанқожа

23. 1847 жылы Кенесары қырғыз манаптарының қолынан қаза тапты:

- A) Шу бойында
- B) Тоқмақ жерінде
- C) Кекілік Сеңгір жерінде
- D) Қаракемір жерінде
- E) Талас өзені бойында

24. 1847ж. сәуірде Кенесары қырғыз жеріне басып кірді:

- A) 20 мың қолмен
- B) 10 мың қолмен
- C) 30 мың қолмен
- D) 15 мың қолмен
- E) 8 мың қолмен

25. Кенесарының ерлігіне арнап «Кенесары – Наурызбай» дастанын жазған ақын:

- А) Шөже
- В) Шернияз
- С) Нысанбай
- Д) Сүйінбай
- Е) Махамбет

1.4. 1836 – 1838 жылдардағы Бөкей ордасындағы шаруалар көтерілісі 25 нұсқа

1. Бөкей Ордасы Еділ мен Жайықтың аралығында құрылды:

- А) 1801 жылы
- В) 1803 жылы
- С) 1806 жылы
- Д) 1809 жылы
- Е) 1812 жылы

2. Бөкей Ордасының алып жатқан территориясы:

- А) Еділ мен Амударияның жоғарғы ағысына дейін
- В) Тобылдан Сырдарияның төменгі ағысына дейін
- С) Ембіден Жайық бойына дейін
- Д) Еділ мен Жайықтың аралығы
- Е) Жайық пен Тобылдан Сырдарияның төменгі ағысына дейін

3. Ішкі Орданы құру туралы жарлыққа қол қойған орыс патшасы:

- А) II Николай
- В) II Екатерина
- С) II Александр
- Д) I Николай
- Е) I Пваел

4. Ішкі Ордадағы хан сарайы орналасты:

- А) Жасқұста
- В) Орынборда
- С) Оралда
- Д) Жаманқалада
- Е) Тастөбеде салынды

5. Ішкі Ордада «Хандық кеңес» құрылған жыл:

- А) 1820 жыл
- В) 1815 жыл
- С) 1801 жыл
- Д) 1810 жыл

Е) 1827 жыл

6. 1836 – 1838 жылдары Бөкей Ордасында болған көтерілістің басты қозғаушы күші:

А) Шаруалар

В) Сұлтандар

С) Старшындар

Д) Қолөнершілер

Е) Жатақтар

7. XIX ғасырдың I жартысында Кіші жүздің территориясы қамтыған алқап көлемі:

А) 750000 шақырым

В) 850000 шақырым

С) 100000 шақырым

Д) 950000 шақырым

Е) 650000 шақырым

8. 1827 жылы Бөкей хандығында құрылған хандық кеңестің мүшелерінің саны:

А) 10 би

В) 15 сұлтан

С) 15 би

Д) 12 би

Е) 20 би

9. 1836 – 1838 жылдары көтеріліске түрткі болған жағдай:

А) Бөкей ордасына Жәңгір ханның тағайындалуы

В) Салықтың өсуі

С) Жәңгірдің қайын атасы Қарауылқожаның Каспий өңіріндегі руларға билеуші болып тағайындалуы

Д) Жәңгірдің әділетсіздігі

Е) Исатайдың сотқа тартылуы

10. Бөкей Ордасында болған көтерілістің мақсаты айқын көрінеді:

А) Махамбеттің өлеңдерінде

В) Исатайдың старшындар съезінде сөйлеген сөзінде

С) Махамбеттің патшаға жазған үндеуінде

Д) Жәңгір ханға жолданған хаттар

Е) Махамбеттің халыққа таратқан үндеу қағаздарында

11. 1837 жылы хан сарайын қошауға алғандағы көтерілісшілердің саны:

А) 10 мың

В) 5 мың

С) 3 мың

Д) 2 мың

Е) 7 мың

12. 1838 жылы шілдеде Исатай қаза тапқан шайқас болған жер:

А) Теректіқұм

В) Ақбұлақ

С) Нарын

Д) Тастөбе

Е) Жиделі

13. Орынбор генерал – губернаторының көрсетуі бойынша Исатай Тайманұлы сотқа тартылды:

А) 1815 – 1817жж

В) 1817 – 1823жж

С) 1824 – 1828жж

Д) 1823 – 1825жж

Е) 1825 – 1833жж

14. Исатайдың подполковник Геке мен Жәңгірдің біріккен әскерімен шайқасы болды:

А) 1838ж. қазанда

В) 1837ж. қазанда

С) 1837ж. қарашада

Д) 1837ж. қаңтарда

Е) 1838ж. шілдеде

15. 1836 – 1838 жылдары көтеріліс бойынша сот жазалау ісін басқарды:

А) Император I Павел

В) князь Горчаков

С) граф Чернышев

Д) полковник Геке

Е) полковник Данилевский

16. Исатай көтерілісін тездетіп басуға әсер еткен жағдай:

А) Кенесары қозғалысының Кіші жүзді шарпуы

В) Көтеріліс бүкіл қазақ даласын шарпыды

С) Тастөбе түбіндегі көтерілісшілердің жеңілісі

Д) Жазалаушы отрядтардың бірігуі

Е) Қоқан мен Хиуалықтар одақтасуынан қорықты

17. Патша үкіметінің Исатайды ұстап берушіге белгіленген сыйдың мөлшері:

А) 3000 сом

- В) 1000 сом
- С) 400 сом
- Д) 750 сом
- Е) 1300 сом

18. 1837 жылы қазанның 15 – де Исатай мен Махамбет бастаған қол Теректіқұмда кімнің ауылын ойрандады?

- А) Айшуақұлы сұлтанның
- В) Жәңгір ханның
- С) балқы бидің
- С) Т.Шерғазыұлы сұлтанның
- Е) Қайыпқали сұлтанның

19. 1842 жылы Бөкей Ордасында болған көтерілістің басшылары:

- А) И.Тайманұлы мен Л.Мантайұлы
- В) А.Қошайұлы мен Л.Мантайұлы
- С) И.Тіленбайұлы мен К.Қасымұлы
- Д) Қ.Өтемісұлы мен Жанқожа
- Д) Жоламан Тіленшіұлы мен Е.Көтібарұлы

20. Патшаны қолдаушылардың ұйымдастыруымен Н.Өтемісұлы өлтірілді:

- А) 1840 жылы
- В) 1842 жылы
- С) 1846 жылы
- Д) 1849 жылы
- Е) 1847 жылы

21. Қазақ жеріндегі тұңғыш сауда жәрмеңкесі Бөкей ордасында ашылды:

- А) 1822 жылы
- В) 1821 жылы
- С) 1832 жылы
- Д) 1836 жылы
- Е) 1848 жылы

22. Ресми түрде тұңғыш жәрмеңке ашылды:

- А) Жетісуда
- В) Орынборда
- С) Ішкі Ордада
- Д) Өскеменде
- Е) Жетісуда

23. Бөкей хандығында Нұралы қай жылы хан болды:

- А) 1812 жылы

- В) 1814 жылы
- С) 1813 жылы
- Д) 1815 жылы
- Е) 1811 жылы

24. Жәңгір ханның (1823 – 1845жж) шын есімі:

- А) Жолбарыс
- В) Жихангер
- С) Жантөре
- Д) Жанарыс
- Е) Жиренше

25. Исатайдың азаматтық көзқарасының қалыптасуына ықпал етті:

- А) Нағашысы Жабай Бегалықлы зор ықпал етті.
- В) Махамбет Өтемісұлы өлеңдері зор ықпал етті.
- С) Жәңгір ханның сарайдағы саясаты
- Д) Сырымның көтерілісі әсер етті
- Е) Патша үкіметінің саясаты

1.4. 1836 – 1838 жылдардағы Бөкей ордасындағы шаруалар көтерілісі 26 нұсқа.

1.«Хандық кеңес» хан саясатын іске асыратын өкілдік мекеме құралды:

- А) Билерден
- В) Болыстардан
- С) Сұлтандардан
- Д) Старшындардан
- Е) Ауыл ақсақалдары

2. Әрбір шаңырақ күзде хан сарайының мұқтажына төлеп тұруға тиісті салық мөлшері:

- А) 1 жылқы, 2 қой
- В) 2 жылқы, 10 түйе,
- С) 2 жылқы
- Д) 4 жылқы
- Е) 1 жылқы

3. Орынбор Шекаралық комиссиясы Исатайды старшындыққа бекітті:

- А) 1812 жылы
- В) 1814 жылы
- С) 1813 жылы
- Д) 1810 жылы

Е) 1815 жылы

4. Жәңгір ханның Исатайдың соңына түсуінің себебі:

- А) Орынбор әскери – губернаторын өлтіргені үшін
- В) Қоқандықтармен одақтасқаны үшін
- С) Хиуалықтарға көмек бергені үшін
- Д) Озбырлыққа душар болған халық мүддесін қорғағаны үшін
- Е) Өлеңдерінде ханды сынағаны үшін

5. Жәңгір хан Орынбор әскери – губернаторына жолдаған хатында Исатай мен Махамбетті сипаттады:

- А) «Елдің шырқын бұзушы, бұзақы»
- В) «Ел арасына іріткі салушы, бұзақы, қарақшы»
- С) «Бүлікші, ел тыныштығын алушы»
- Д) «Елдің шырқын бұзушы, бүлікші»
- Е) «Ұлтшыл, бүлікші, қарақшы»

6. Бөкей Ордасында болған көтерілісті өз өлеңдерінде айқын көрсеткен ақын:

- А) Исатай
- В) Жанак
- С) Махамбет
- Д) Дулатұлы
- Е) Шернияз

7. Бөкей Ордасындағы қозғалыстың басты мақсаты:

- А) Хан озбырлығына, патша саясатына шек қою
- В) Қоқандар басып алған жерлерді қайтару
- С) Қоқандықтардан Саржан үшін кек алу
- Д) Салықты азайту
- Е) Хиуалықтардың салық салуын жою

8. 1836 – 1838 жылдардағы қозғалыстың басшысы Исатай қай рудың старшыны:

- А) Албан
- В) Дулат
- С) Беріш
- Д) Найман
- Е) Байбақты

9. 1836 – 1838 жылдардағы Бөкей Ордасында болған көтеріліске қатысқандар:

- А) Шаруалар мен старшындар және билер
- В) Болыстар, шаруалар, жұмысшылар
- С) Жұмысшылар, шаруалар, бөгде ұлт өкілдері

Д) Ұлт зиялылары, шаруалар, жұмысшылар

Е) Шаруалар, хандар, сұлтандар

10. Қарауылқожа күресті тоқтатып, хан сарайына барып бас июді талап етті:

А) Махамбеттен

В) Кенесарыдан

С) Исатайдан

Д) Есеттен

Е) Жанқожадан

11. Жәңгірді қолдаушы старшындар тұтқиылдан Махамбет ауылын шабуылдаған жылы:

А) 1835 жылы 10 қараша

В) 1826 жылы 23 наурыз

С) 1836 жылы 13 желтоқсан

Д) 1839 жылы 6 қаңтар

Е) 1832 жылы 18 желтоқсан

12. Шекаралық комиссия Исатай мен Махамбетті сотқа тарту туралы талап еткен мерзім:

А) 1837 жылы

В) 1826 жылы

С) 1836 жылы

Д) 1839 жылы

Е) 1832 жылы

13. Исатай мен Махамбет сарбазымен Теректіқұм деген жерде Балқы бидің ауылын ойрандады:

А) 1832 жылы 8 ақпанда

В) 1839 жылы 16 қаңтарда

С) 1837 жылы 15 қазанда

Д) 1826 жылы 23 наурызда

Е) 1835 жылы 5 қыркүйекте

14. Патша өкіметі Меркулов, Геке әскерін Исатай көтерілісін басуға жіберді:

А) 1839 жылы

В) 1837 жылы

С) 1836 жылы

Д) 1835 жылы

Е) 1841 жылы

15. 1837ж. қарашаның басында көтерілісшілер Геке мен Меркуловтың біріккен әскерімен Тастөбе деген жерде кездесіп шайқасты, сол жерде өткен шайқас аталады:

- A) Тастөбе шайқасы
- B) Аңырақай шайқасы
- C) Орбұлақ шайқасы
- D) Ақбұлақ шайқасы
- E) Теректұқым шайқасы

16. Астрахан губерниясында тәрбиеленген Жәңгір ханның хандықты басқарған мерзімі:

- A) 30 жыл
- B) 25 жыл
- C) 20 жыл
- D) 40 жыл
- E) 35 жыл

17. Исатай Жаманқала бекінісін бұзып Жайықтан шығысқа өтіп кетті:

- A) 1836 жылы 11 желтоқсанда
- B) 1839 жылы 8 наурызда
- C) 1839 жылы 13 желтоқсанда
- D) 1837 жылы 13 желтоқсанда
- E) 1838 жылы 21 ақпанда

18. 1838 жылы Жоламан Тіленшіұлының жасақтары Елек өзені бойында кімнің жасағына кездесіп қосылды:

- A) Кенесарының
- B) Исатайдың
- C) Есеттің
- D) Лаубайдың
- E) Махамбеттің

19. 1838 жылы 12 шілдеде Исатайды шайқаста казактар қылышпен шауып өлтірген жері:

- A) Жаққұс
- B) Ақбұлақ
- C) Жаман қала
- D) Тастөбе
- E) Жаманқала

20. Ақбұлақ шайқасында көтерілісті талқандауға көмектескен сұлтан:

- A) Нұртазғали Өзбекұлы

- В) Табылды Шерғазыұлы
- С) Қайыпқали Есімұлы
- Д) Ахмет Жантөреұлы
- Е) Айшуақұлы Баймағанбет

21. Исатайдың серігі, ақын досы махамбет Өтемісұлы қайтыс болды:

- А) 1843 жылы
- В) 1847 жылы
- С) 1842 жылы
- Д) 1849 жылы
- Е) 1846 жылы

22. 1829 – 1830 жылдары Калмыков түрмесінде қамауда отырған көтерілісші:

- А) Қ.Кенесары
- В) Е.Көтібарұлы
- С) М.Өтемісұлы
- Д) Ж.Нұрмұханбетұлы
- Е) С.Датұлы

23. 1836 – 1838 жылдардағы көтерілістің басшысы, ақын М.Өтемісұлының өмір сүрген жылдары:

- А) 1803 – 1876 жылдары
- В) 1803 – 1846 жылдары
- С) 1800 – 1836 жылдары
- Д) 1805 – 1837 жылдары
- Е) 1802 – 1848 жылдары

24. 1824 – 1829 жылы М.Өтемісұлы тұрған жері:

- А) Орал
- В) Орынбор
- С) Семей
- Д) Торғай
- Е) Қазан

25. Жәңгір хан меңгерген тілдері:

- А) Парсы, орыс, араб тілдерін білді
- В) Моңғол, қытай, парсы
- С) Араб, орыс, шағатай
- Д) Маньжур, татар, өзбек
- Е) Моңғол, орыс, қытай

26. Исатай Тайманұлына арнаған «Кішкентай» атты күйді шығарды:

- А) Дәулеткерей
- В) Құрманғазы

- С) Дина
- Д) Аспантайұлы
- Е) Қазақпап

1.5. XIX ғасырдың 50 – жылдарында Қазақ шаруаларының азаттық күресі. 27 нұсқа.

1. Сыр бойы қазақтарының XIX ғасырдың 50 жылғы азаттық күресін басқарды:

- А) Есет батыр
- В) Ж. Нұрмұхамедұлы
- С) К. Қасымұлы
- Д) С. Датұлы
- Е) И. Тайманұлы

2. Қазіргі Қазалы қаласының XIX ғасырдағы аталған аты:

- А) Перовск
- В) Верный
- С) Жаңақорған
- Д) Созақ
- Е) Райым

3. 1856 – 1857 жылдары Нұрмұхамедұлы басқарған көтерілістің тірегі болған қала:

- А) Жаңақала
- В) Қазалы
- С) Жаңақорған
- Д) Түркістан
- Е) Шолаққорған

4. XIX ғасырдың ортасында Есет батыр бастаған көтеріліс нәтижесі:

- А) Салық мөлшеріне шек қойылды
- В) Патша өкіметінің отарлауын кешеуілдетті
- С) Патша өкіметі көтерілісшілердің талабын орындауға уәде берді
- Д) Есет Орынборда патша билігін мойындады
- Е) Жазалаушы топтар талқанд алды

5. 1858 жылы қырғыз – қазақ көтерілісшілері Қоқан әскеріне соққы берген жер:

- А) Әулиеата маңы
- В) Токмақта
- С) Пішпек түбінде

Д) Шымкентке таяу жерде

Е) Меркеде

6. Жанқожа бастаған көтеріліс жаншылған жыл:

А) 1853 жыл

В) 1847 жыл

С) 1860 жыл

Д) 1858 жыл

Е) 1857 жыл

7. 1855 жылы шілдеде Есет батырдың тобын талқандаған күш:

А) Сұлтан Жантөрин

В) Майор Булатов

С) Генерал – майор Фитингоф

Д) Мырза Ахмет хан

Е) Сұлтан Тайшық

8. 1858 жылы қырғыз – қазақ көтерілісшілері Қоқан әскеріне соққы берген жер:

А) Мерке маңы

В) Әулиеатада

С) Пішпек түбінде

Д) Тоқмақ жанында

Е) қазалы төңірегінде

9. Қоқан билеушілері Оңтүстік Қазақстан мен Жетісуда 1858 жылы болған көтерілісті басты:

А) Жазалаушы

топтармен бірігіп

В) Қазақ феодалдарымен

Д) Әскери күштің басымдығымен

Е) Жалған уәделер беру арқылы

10. Ж.Нұрмұхамедұлы бастаған Сыр қазақтарының Хиуа бекінісін талқандаған жыл:

А) 1841 жыл

В) 1845 жыл

С) 1849 жыл

Д) 1853 жыл

Е) 1843 жыл

11. XIX ғасырдың 50 жылдарында Арал теңізінің солтүстік жағалауында көтеріліс бастаған:

А)

В) Тентек төре

Ж.Нұрмұхамедұлы

- С) Ж.Тіленшіұлы
- Д) Е.Көтібарұлы
- Е) А.Қожайұлы

12. 1858 жылы наурызда басталған Қоқан езгісіне қарсы ең ірі көтерілістің бірі:

- А) Шымкент маңында
- В) Ташкент маңында
- С) Ақмешітте
- Д) Пішпек түбінде
- Е) Әулиеата маңында болды

13. Есет Көтібарұлы бастаған көтерілісті басуға қатысқан сұлтан:

- А) Баймағанбет сұлтан
- В) Тайшық сұлтан
- С) Қайыпқали сұлтан
- Д) Сүйік Абылайханұлы
- Е) Арыстан Жантөреұлы

14. 1858 жылы Қоқан билігіне қарсы болған көтерілістің нәтижесі:

- А) Көтеріліс Қоқандықтардың билігін құлатуға алғышарт жасады
- В) Көтерілісшілерге кешірім жасалынды
- С) Қазақстарға еркін көшіп – қонуға еркіндік берілді
- Д) Салық мөлшері азайды
- Е) Сауда өркендеді

15. Қазақ феодалдары Қоқан билеушілерімен жасаған ымыра:

- А) Қазақ феодалдары көтерілісті тоқтатуға келісім берді
- В) Қоқан ханы ішінара жеңілдіктер жасады
- С) Қазақ феодалдары салықты көбейтуге келісті
- Д) Екі жақ Ресей билігіне қарсы бірігуге келісті
- Е) Әскери күш шақыртуға келісім берді

16. Хиуа ханының ұлы Мұхаммед Рахым Аллақұлдың көптеген қамалдарды тұрғызған өзендер:

- А) Есіл мен Тобыл
- В) Жем мен Орал
- С) Жайық пен Еділ
- Д) Жаңадария мен Қуаңдария
- Е) Сарысу мен Жаңадария

17. Жаңадария мен Қуандария аудандарында көптеген қамалдардың тұрғызуы кімнің көтерілісті бастауына себеп болды:

- А) Аббас Қошайұлының
- В) Ж.Нұрмұхаммедұлының
- С) лаубай Мантайұлының
- Д) Тентектөренің
- Е) Махамбет Өтемісұлының

18. Жанқожа Нұрмұхаммедұлының әскері Хиуаның ірі бекінісі Басқаланы қиратты:

- А) 1836 жылы
- В) 1843 жылы
- С) 1845 жылы
- Д) 1856 жылы
- Е) 1837 жылы

19. Жанқожаның даңқ – беделінен қауіптеніп Кіші жүз ішіндегі саяси қарсыластарын айдап салған хандық:

- А) Қоқан хандығы
- В) Бұқар хандығы
- С) Көшім хандығы
- Д) Хиуа ханы
- Е) Сібір хандығы

20. Патша үкіметі Жанқожа көтерілісшілерін басуға жіберген жазалаушылар отрядын басқарды:

- А) Қоқан ханы Мырза Ахмет
- В) Подполковник Геке мен Меркулов
- С) Мұхаммед Рахым Аллақұл
- Д) Старшина Лебедев және Сотников
- Е) майор Фитингоф, майор Булатов

21. 1843 жылы халық қолдауымен Жанқожа батыр көтерілісшілері құлатқан Хиуа бекінісі:

- А) Жаңадария
- В) Райм
- С) Бесқала
- Д) Жаңақала
- Е) Қуандарияны

22. Арықбалық шайқасында жасы 80-нен асқан Жанқожа батыр әскері Фитинговтың әскерінен жеңілді:

- А) 1857 жылы 9 қаңтарда
- В) 1846 жылы 2 ақпан

- С) 1847 жылы 5 наурыз
- Д) 1850 жылы 16 қазан
- Е) 1855 жылы 5 желтоқсан

23. XIX ғасырдың 50 жылдары мырза Ахмет қосымша салық енгізді:

- А) Тұрмыс құрмаған әйелдер мен жігіттерге
- В) Билер мен сұлтандарға
- С) Қарапайым шаруаға
- Д) Қыздар мен тұрмыс құрмаған әйелдерге
- Е) Саудагер мен ақсүйектерге

24. Жанқожа Хиуаның Райым бекінісін жойып жіберуге тырысқан әрекеті сәтсіз аяқталған жылы:

- А) 1857 жылы
- В) 1847 жылы
- С) 1846 жылы
- Д) 1849 жылы
- Е) 1858 жылы

25. Жанқожа көтеріліс жаншылып, 80- асқан Жанқожа батыр жазалаушылардың қолынан мерт болды:

- А) 1860 жылы
- В) 1857 жылы
- С) 1859 жылы
- Д) 1856 жылы
- Е) 1858 жылы

1.6.Қазақстандағы саяси жер аударылғандар.28 нұсқа

1.Қазақстанға болашақ декабристер қызмет бабымен немесе жер аударылды:

- А) 1822 жылы
- В) 1824 жылы
- С) 1825 жылы
- Д) 1861 жылы
- Е) 1850 жылы

2. Жауапқа тартылған 574 декабристің 108- і жер аударылды:

- А) Ақмола, Орал жеріне
- В) Петропавл, Орынбор шебіне
- С) Семей, Омбы жеріне
- Д) Сібірге, Ертіс бекінісіне, Орынбор шебіне
- Е) Бұқтырма, Ертіс бекінісіне

3. 1826 – 1828 жылы Ертіс бекінісінде айдауда болған декабристер:

- А) М.И.Муравьев – Апостол
- В) Карелин, Старков
- С) Бутаков, Карелин.
- Д) А.В.Коровков, В.Волховский
- Е) П.Коновницын, М.Лаппа

4. Орынборда айдауда болған декабристер:

- А) А.Жемчужников, А.Салтанов, И.Лушников
- В) Бутаков, Карелин
- С) А.В.Коровков, В.Волховский
- Д) П.Коновницын, М.Лаппа
- Е) М.И.Муравьев – Апостол

5.«Бұқтырмада көп емдеп, көп көмектестім» - деп жазды:

- А) А.Жемчужников, А.Салтанов, И.Лушников
- В) Бутаков, Карелин
- С) А.В.Коровков, В.Волховский
- Д) П.Коновницын, М.Лаппа
- Е) М.И.Муравьев – Апостол

6. Өскеменде қызмет атқарып, кейіннен дәрігер болған декабрист:

- А) А.Жемчужников
- В) А.Салтанов
- С) Бутаков
- Д) И.Лушников
- Е) С.М.Семенов

7.ХІХ ғасырдың І жартысында қазақ өлкесіне жер аударылған революционер ел тарихын зерттеді:

- А) А.Бутаков, И.Лушников
- В) П.Коновницын, М.Лаппа
- С) В.Вольковский, И.Завалишин
- Д) Г.Карелин, Х.Старков
- Е) М.Лаппа, И.Лушников

8. 1848 – 1849 жылдары Арал теңізін зерттеу экспедициясын басқарды:

- А) В.Вольховский
- В) И.Завалишин
- С) И.Лушников
- Д) А.Бутаков
- Е) М.Лаппа

9. 1825 жылы Бұхараға ұйымдастырылған экспедицияға қатысып, «Кіші жүз қазақтарының картасын» жасады:

- А) М.Лаппа
- В) И.Лушников
- С) В.Вольховский
- Д) И.Завалишин
- Е) Г.Карелин

10. 1867ж. Мәскеуде жарық көрген И.Завалишинның еңбегінің аты:

- А) «Іле бекінісіне бару»
- В) «Кіші жүз руларының картасы»
- С) «Батыс Сібірді сипаттау»
- Д) «Орынбор тарихы»
- Е) «Е.Пугачев бүлігінің тарихы»

11. А.Коровковтың қазақ жері, байлығы туралы жазған очеркі:

- А) «Іле бекінісіне бару»
- В) «Кіші жүз руларының картасы»
- С) «Батыс Сібірді сипаттау»
- Д) «Орынбор тарихы»
- Е) «Е.Пугачев бүлігінің тарихы»

12. «Белинскийдің идеясын» таратқаны үшін 1849 жылы Сібірге жер аударылған жаузшы:

- А) Т.Шевченко
- В) П.Рычков
- С) Ф.Достоевский
- Д) Карелин
- Е) Левшин

13. Ф.Достоевский Омбыда каторгалық жұмыстың 4 жылдық мерзімі біткеннен кейін солдат болып ауыстырылды.

- А) Семейге
- В) Ақмолаға
- С) Орынборда
- Д) Өскеменге
- Е) Оралда

15. Достоевский Семейде жүргенде жазған шығармасы:

- А) «Кіші жүз руларының картасы»
- В) «Атайдың түсі» «Степанчиково ауылы және оның тұрғындары»
- С) «Батыс Сібірді сипаттау»
- Д) «Іле бекінісіне бару»
- Е) «Орынбор тарихы»

16. Арал экспедициясында өлкенің тарихи – географиялық бейнесін сипаттаған зерттеушілер:

- А) А.Макшеев, А.Бутаков
- В) Бутаков, И.Лушников
- С) П.Коновницин, М.Лаппа
- Д) В.Вольковский, И.Завалишин
- Е) Г.Карелин, Х.Старков

17. Өзінің іргелі еңбектерінің арқасында «Орынбор өлкесінің Колумбы» деген даңққа бөленген ғалым:

- А) Н.Татищев
- В) А.Макшеев
- С) М.Лаппа
- Д) Г.Карелин
- Е) П.Рычков

18. Г.С.Карелин, А.Бутаков экспедиция кезінде картаға түсірген жерлері:

- А) Әмудария өзенінің жағалаулары
- В) Шу өзенінің жағалаулары
- С) Сырдария өзенінің жағалаулары
- Д) Талас өзенінің жағалаулары
- Е) Арал теңізінің жағалаулары

19. Райым бекінісінен Қосарал аралына дейінгі саяхаттың мән – жайын түсіндіре келіп қазақ халқының ауыл жағдайын суреттеген ғалым:

- А) Г.Карелин
- В) Х.Старков
- С) А.Макшеев
- Д) А.Бутаков
- Е) И.Лушников

20. 1831 жылы Орынбордағы Неплюев кадет корпусы жанынан ашылған мұражайды түрлі экспонаттармен жабдықтауға қатысты:

- А) Қаратай сұлтан
- В) І Павел
- С) Жәңгір хан
- Д) В.А.Перовский
- Е) Шерғазы хан

21. Каспий теңізінің солтүстік – шығыс жағалауларын зерттеуге қатысты:

- А) А.Макашев
- В) Г.Карелин
- С) Х.Старков

Д) А.Бутаков

Е) П.Коновницин

22. Ресей Қазақстанмен сауда жасау үшін Қазақстанды пайдаланды:

А) Орта азияға кіретін қақпа ретінде

В) Сауда көзі ретінде

С) Транзиттік аумақ ретінде

Д) Сенімді серік ретінде

Е) Арзан күш ретінде

23. М.Красовский Қазақстанның Солтүстік – Шығыс аймағындағы қазақ өмірін зерттеп тарихи - статистикалық, географиялық, этнографиялық мәліметтер келтірген еңбегі:

А) «Батыс Сібірді сипаттау»

В) «Іле бекінісіне бару»

С) «Орынбор тарихы»

Д) «Атайдың түсі»

Е) «Сібір қырғыздарының аймағы»

24. Т.Шевченконың «Салт атты қырғыз», «Келі түйген келіншек», «Боранда», «Қайыршылар» атты туындыларында суреттеледі:

А) Қазақ жерінің табиғаты

В) Қазақ батырлары

С) Қазақ кедейлерінің азапты өмірі

Д) Қазақтың ұлттық ойындары

Е) Қазақтардың салт дәстүрі

25. 1845 жылы В.Дальдің француз тілінде жарияланған еңбегінде Еуропаның оқырмандарына қазақ деген халықтың бар екенін таныта білген еңбегі:

А) «Түнгі күзетші»

В) « Майра»

С) «Іле бекінісіне бару»

Д) « Бикен мен Маулана»

Е) «Сібір қырғыздарының аймағы»

1.7.Қазақстанның Қытаймен сауда экономикалық байланыстары.

1.6.Қазақстандағы саяси жер аударылғандар.29 нұсқа

1.1805 – 1806 жылдары Ресей үкіметімен қатынасын реттеуге ұмтылған елі:

А) Қоқан

В) Хиуа

С) Қытай

Д) Ресей

Е) Иран

2. 1805 – 1806 жылы Ресей үкіметінің Пекинге жіберген елшісі

Ю.А.Головкин Қытай астанасына жібермей қайта оралды:

А) Ургадан

В) Шыңжаннан

С) Жәміш бекінісінен

Д) Урумчиден

Е) Өскеменнен

3. XIX ғасырда басында Шыңжан мен Қазақстан сауда

айналымдарын дамытуда ерекше рөл атқарған бекіністер:

А) Петропавл, Ор

В) Семей, Гурьев

С) Бұқтырма, Семей, Кереку

Д) Өскемен, Ор

Е) Петропавл, Өскемен

4. XIX ғасырдың I – ші жартысында Қазақстанда қытай көпестерінің жиі сауда жасайтын орталығының бірі:

А) Ор

В) Бұқтырма

С) Петропавл

Д) Өскемен

Е) Кереку

5. XIX ғасырдың басынан Өскемен, Петропавл, Семей, Бұқтырма керуен жолы арқылы Қытайға баратын саудагерлерді қорғау жүктелді:

А) Арнайы әскерге

В) Қарулы орыс солдаттарына

С) Ру шонжарына

Д) Қарулы казактарға

Е) Әскерлерге

6. Орта Азиямен саудада ең маңызды елді мекен:

А) Ор

В) Петропавл

С) Семей

Д) Кереку

Е) Өскемен

7. Қазақстан мен Қытай арасындағы ірі сауда орталығы:

- A) Омбы
- B) Ор
- C) Петропавл
- D) Семей
- E) Кереку

8. Шыңжаң базар жәрмеңкелерінде Ресей үкіметінің негізгі сататын тауарлары:

- A) Қолөнер бұйымдары
- B) Кашмир шәлісі
- C) Жартылай дайын өнеркәсіп бұйымдары
- D) Шикізат өнімдері
- E) Мата және өнеркәсіптік дайын бұйымдар

9. Қазақтардың негізгі айырбастайтыны:

- A) Алтын
- B) Қола
- C) Күміс
- D) Қолөнер бұйымдары
- E) Мал және мал өнімдері

10. 1822 жылғы «Ереже» бойынша қазақ даласына сатуға тыйым салған өнім:

- A) Шарап
- B) Шай
- C) Қару
- D) Дайын бұйымдар сатуға
- E) Әшекейлер

11. 1809 жылы Бұқтырманы басып өтіп, Шәуешек қаласына тауарларын сатып, бекініске қайта оралған көпес:

- A) Нерпин
- B) Мадатов
- C) М.Рафаил
- D) Мумин
- E) Мирқұрбан Нияз

12. 1812 жылы Құлжа базарларында бір миллион сомға тауар сатып Ташкентке оралған көпестер:

- A) Мирқұрбан Ниязов пен Ахмадий Аширов
- B) Мадатов, Ахмадий Аширов
- C) Мирқұрбан Ниязов, Мадатов
- D) мумни, М.Рафаил
- E) Ахмадий Аширов, Мумин

13. Найман руының сұлтаны Құдаймендінің Петербургке баласы Ғабдолланы жіберудегі мақсаты:

- А) Құлжаға баруға рұқсат сұрау
- В) «Үлкен Тибетке» баратын жол ұсынды
- С) Жәміш бекінісі арқылы Шыңжаңға сауда керуендерін аттандырып тұруға рұқсат сұрау
- Д) Пекинге баруға рұқсат сұрау
- Е) Қытайға баратын керуенді қорғауға казак отрядын бөлуді сұрады

14. ХҮІІ ғасырдың екінші жартысында Қытай саудагерлеріне үйреншікті Шыңжаңмен сауда жасайтын мекендер:

- А) Семей қаласы мен Бұқтырма бекіністері
- В) Өскемен қаласы мен Бұқтырма бекіністері
- С) Құлжа қаласы мен Бұқтырма бекіністері
- Д) Орынбор қаласы мен Бұқтырма бекіністері
- Е) Омбы қаласы мен Бұқтырма бекіністері

15. ХІХ ғ. басында шығыспен экономикалық байланыстың орталығына айналған қалалар:

- А) Ақмола, Верный
- В) Өскемен, Орынбор
- С) Семей, Петропавл
- Д) Шәуешек, Ақсу
- Е) Семей, Верный

16. 1796ж. Стамбулдан қымбат тауарларымен шыққан Бағдат көпестері Парсы Ауғанстанды, Үндістанды аралап түркімендердің жерін басып өтіп жетті:

- А) Өскеменге
- В) Семейге
- С) Ақмолаға
- Д) Верныйға
- Е) Орынборға

17. ХІХ ғасырдың І-ші жартысында Қазақстан арқылы Тибетпен байланыс жасауға мән беріп бастама көтерген:

- А) Александр II
- В) Тілмаш Н.Путемцев
- С) Генерал – лейтенант Г. Глазенап
- Д) Көпес Семен Мадатов
- Е) Генерал – губернатор П. Капцевич

18. Бірде – бір адам аяғы баспаған «Үлкен Тибетке» жеткен грузин көпесі:

- A) М. Рафаил
- B) Мумин
- C) Мадатов
- D) Нерпин
- E) А. Аширов

19. Кашмирде болып, 250 кашмир шәлісін Қазақстанға жеткізген көпес:

- A) Нерпин
- B) Мадатов
- C) М.Рафаил
- D) Мумин
- E) Миркұрбан Нияз

20. Қазақстанның шекаралық бекіністері арқылы өтетін керуендерге баж салығы көбейді:

- A) XIX ғасырдың 30 жылдары
- B) XIX ғасырдың 20 жылдары
- C) XIX ғасырдың 40 жылдары
- D) XIX ғасырдың 50 жылдары
- E) XIX ғасырдың 10 жылдары

21. Кабулдық ауған көпесі Мехти Рафаилов Семейден тікелей апаратын жолды ұсынды:

- A) Шәуешекке
- B) Шыңжан
- C) Ургаға
- D) Қашқарға
- E) Қарқараға

22. XIX ғасырда Қазақстанда жәрменкенің басты дамыған өңірі:

- A) Жетісу облысы
- B) Сырдария облысы
- C) Самарқан облысы
- D) Ферғана облысы
- E) Ақмола облысы

23. Қытай мен Ресейдің сауда байланыстарына кедергі жасады:

- A) Баж салығының тұрақты төленбеуі
- B) көпестердің арасындағы қайшылықтар
- C) Мемлекет аралық келісімдердің болмауы
- D) Сауда керуендерінің жиі тоналуы
- E) Шекаралық аудандардағы феодалдық қырқыстар

24. 1811 жылы Ресей үкіметінің тілмашының Бұқтырмаға келудегі мақсаты:

- А) Бұқтырманы Қытаймен сауда мүмкіндігін анықтау
- В) Қазақтар мен қытайлықтардың арасындағы қарым – қатынасты тексеру
- С) Ресей экономикасын дамыту
- Д) Ресей – Қытай сауда қарым – қатынастарын дамыту
- Е) Бұқтырмаға баж салығын енгізу

25. Орта Азия мен Қытайға баратын керуен жолдары Қазақстан аумағы арқылы басып өткен аймақтар:

- А) Ақмола, Орал, Өскемен арқылы
- В) Орынбор, Әулиеата, Верный арқылы
- С) Орынбор, Троицк, Петропавл, Семей арқылы
- Д) Токмақ, Ұлытау, Пішпек арқылы
- Е) Қызылжар, Ақсу, Жаркент арқылы

2- тарау. Қазақстан – Ресей империясының отары.

2.1. Ұлы жүздің Ресейге қосылуы.30 нұсқа

1. Хиуа, Қоқан, Бұхар хандықтарының шабуылдары қамтыған жерлері:

- А) Каспий теңізінен, Жетісуға дейін
- В) Каспий теңізінен, Түркістанға дейін
- С) Каспий теңізінен, Семейге дейін
- Д) Каспий теңізінен, Омбыға дейін
- Е) Каспий теңізінен, Верныйға дейін

2. Орта Азия хандықтары Каспийден Жетісуға дейінгі шабуылында арқа сүйеді:

- А) Англияға
- В) Францияға
- С) Иранға
- Д) Италияға
- Е) Қытайға

3. Хиуа ханы Мұхаммед Рахымның қазақ жеріне жойқын шабуылдарды жүргізді:

- А) 1812, 1816, 1820 жылдар
- В) 1814, 1816, 1822 жылдар
- С) 1814, 1820, 1824 жылдар
- Д) 1812, 1818, 1820 жылдар
- Е) 1814, 1816, 1826 жылдар

4. Мұхаммед Рахым 1820 жылдары әскерімен 2 мыңға жуық қазақ ауылдарын талқандады:

- A) 20 мың әскерімен
- B) 30 мың әскерімен
- C) 60 мың әскерімен
- D) 40 мың әскерімен
- E) 10 мың әскерімен

5. 1821 жылы Орта Азия хандықтарына қарсы көтерілісті бастады:

- A) Қаратай
- B) Кенесары
- C) Тентектөре
- D) Исатай
- E) Айшуақ

6. XIX ғасырдың 30-40 жылдары Ресей иелігіне Қазақстанның Оңтүстігі мен қырғыз жерінің өтуін қаламаған хандықтар:

- A) Иран елімен Хиуа хандығы
- B) Өзбек елімен Қоқан хандығы
- C) Қоқан мен Хиуа хандықтары
- D) Қытай елі мен Бұхар хандығы
- E) Бұхар, Қоқан мен Хиуа хандықтары

7. 1817 жылдары сұлтан Сүйік Абылайханұлы қарамағындағы жалайыр руының адамдары Ресей құрамына алынғандардың саны:

- A) 66 мыңы
- B) 77 мыңы
- C) 100 мыңы
- D) 250 мың
- E) 44 мыңы

8. Ұлы жүздің оңтүстік аймақтарын билігіне ұстаған хандық:

- A) Иран
- B) Қытай
- C) Бұхар хандығы
- D) Қоқан хандығы
- E) Хиуа хандығы

9. 1825 жылы Жетісудың 50 мың адамды бар үйсін болысындағылар өз жеріне келісім берді:

- A) Жер аударғандарды қоныстандыруға
- B) Салықты 2 есе төлеуге
- C) баж салығын енгізуге

Д) Қоқан хандығына өтуді

Е) Ресейлік округті ашуға

10. Хиуа ханы Аллақұл Қазақ жеріне шабуылдады:

А) 1831 жылы

В) 1814 жылы

С) 1817 жылы

Д) 1820 жылы

Е) 1822 жылы

11. Қапал бекінісінің салынған жылы:

А) 1849 жылы

В) 1845 жылы

С) 1846 жылы

Д) 1843 жылы

Е) 1847 жылы

12. Лепсі мен Іле аралығындағы қазақтар мен 40 мың қырғыз отбасы Ресей билігін мойындады:

А) 1849 жылы

В) 1847 жылы

С) 1846 жылы

Д) 1843 жылы

Е) 1845 жылы

13. Ресей мемлекетінің Орта жүзбен Кіші жүз аумағында салған жаңа әскери бекінісі:

А) Аягөз, Гурьев, Ырғыз

В) Верный, Петропавл

С) Ақтау, Қапал, Сергиополь, Лепсі

Д) Гурьев, Торғай, Ұлытау

Е) Қастек, Ор, Ақтау

14. 1831 ж. салынған бекініс:

А) Аягөз

В) гурьев

С) Ор

Д) Қапал

Е) Ырғыз

15. Ақтау, Ұлытау бекінісі салынды:

А) 1846 жылы

В) 1843 жылы

С) 1835 жылы

Д) 1844 жылы

Е) 1847 жылы

16. 1847 жылы салынған әскери бекіністің аты:

А) Петропавл

В) қапал

С) Алатау

Д) Сергиополь

Е) Ор

17. Ұлы жүз қазақтарын басқаруға Ресейлік пристав тағайындалды:

А) 1846 жылы қаңтарда

В) 1843 жылы ақпанда

С) 1835 жылы сәуірде

Д) 1843 жылы мамырда

Е) 1848 жылы қаңтарда

18. Ұлы жүз приставының резиденциясы орналасты:

А) Аягөзде

В) Орда

С) Верныйда

Д) Торғайда

Е) Қапалда

19. XIX ғасырдың 20-30 жылдары Ресейге қосылмаған қазақ жері:

А) Жетісу

В) Шығыс Қазақстан

С) Түркістан

Д) Батыс Қазақстан

Е) Ақмола

20. Ресей сыртқы істер министрі жанынан «Азия комитеті» құрылды:

А) XIX ғасырдың 30-40 жылдары

В) XIX ғасырдың 50-60 жылдары

С) XIX ғасырдың 60-70 жылдары

Д) XIX ғасырдың 20-30 жылдары

Е) XIX ғасырдың 40-50 жылдары

21. Сергиополь, Лепсі әскери бекінісі қаланды:

А) 1855 жылы

В) 1852 жылы

С) 1853 жылы

Д) 1859 жылы

Е) 1857 жылы

22. Ресейдің экономикалық, саяси мүдделеріне орай көз тіккен аймақтары:

- A) Моңғолия мен Қоқанға іргелес Жетісу және Іле өңірі болды
- B) Қытай мен Хиуаға іргелес Жетісу және Іле өңірі болды
- C) Қытай мен Қоқанға іргелес Жетісу және Іле өңірі болды
- D) Қытай мен Қоқанға іргелес Жетісу және Шу өңірі болды
- E) Қытай мен Қоқанға іргелес Жетісу және Талас өңірі болды

23. 1821ж. Тентектөре бастаған көтерілісі қамтыған өңірлері:

- A) Сайрам, Құлан, Верный
- B) Түркістан, Алатау, Лепсі
- C) Меркі, Пішпек, Тоқмақ
- D) Шымкент, Әулиеата, Түркістан, Сайрам
- E) Ташкент, Шу, Түркістан, Меркі

24. Орта жүзбен Кіші жүз аумағы Орта Азия хандығына тәуелді болды:

- A) ХҮІІ ғасырдың аяғы - ХҮІІІ ғасырдың басы
- B) ХҮІІІ ғасырдың аяғы - ХІХ ғасырдың басы
- C) ХҮІІІ ғасырдың басы - ХІХ ғасырдың ортасы
- D) ХҮІІІ ғасырдың ортасы - ХІХ ғасырдың басы
- C) ХҮІІІ ғасырдың ортасы - ХІХ ғасырдың ортасы

25. ХІХ ғасырдың 20- 30 жылдары қазақтар мен қырғыздар көтеріліс жасады:

- A) Хиуа хандығына
- B) Бұхар хандығына
- C) Ресей билігіне
- D) Қоқан хандығына
- E) Қытай билігіне

2.2.Верный бекінісінің негізінің салынуы31 нұсқа

1.Қоқан хандығының басты тірегі Таушүбек бекінісіне Гутковский тобының аттанған жылы:

- A) 1854 жылы
- B) 1850 жылы
- C) 1856 жылы
- D) 1851 жылы
- E) 1852 жылы

2. Ұлы жүздің оңтүстік аймағына билік жүргізді:

- A) Ресей елі
- B) Қоқан хандығы

- С) Хиуа хандығы
- Д) Бұхар хандығы
- Е) Иран елі

3. Қаскелең өзені бойындағы Қоқан хандығының тірегі:

- А) Қастек бекінісі
- В) Тойшыбек бекінісі
- С) Ақмешіт бекінісі
- Д) Лепсі бекінісі
- Е) Қапал бекінісі

4. Ресей үкіметі үшін Қоқан билігіне соққы беруге қиындық тудырған бекініс:

- А) Қастек
- В) Ақмешіт
- С) Тойшыбек
- Д) Лепсі
- Е) Шымкент

5. 1850 жылы К.Гутковский әскерімен Қапалдан Тойшыбекке жақындады:

- А) 200 казак, 40 жаяу әскерімен
- В) 200 казак, 30 жаяу әскерімен
- С) 200 казак, 50 жаяу әскерімен
- Д) 200 казак, 60 жаяу әскерімен
- Е) 200 казак, 90 жаяу әскерімен

6. Алматы өзенінде қырғыздар жасағымен қақтығысқан Гутковский қайтып оралды:

- А) Ілеге
- В) Шу
- С) Талас
- Д) Ертіс
- Е) Нұра

7. 1851 жылы Қапалдан аттанған Карбышев әскерін жігіттерімен қолдаған би:

- А) Досалы
- В) Майқы
- С) Досетұлы
- Д) Балғожа
- Е) Жанақ

8. Тойшыбек бекінісі қантөгіссіз берілді:

- А) 1854 жылы 5 қазанда

- В) 1852 жылы 16 шілдеде
- С) 1853 жылы 2 желтоқсанда
- Д) 1851 жылы 7 шілдеде
- Е) 1856 жылы 9 маусымда

9. 1853 жылы әскери қимылдар нәтижесінде Ресей қол астына берілген бекініс:

- А) Қапал
- В) Ақмешіт
- С) Тойшыбек
- Д) Қастек
- Е) Сергиополь

10. Ақмешіт бекінісінің кейін аталған аты:

- А) Сергиополь деп
- В) Коряков деп
- С) Железинка деп
- Д) Перовск деп
- Е) Петропавл деп

11. 1853 жылы М.Перемышльский отряды талғар өзенінің Ілеге құяр жеріне тұрғызған бекеті:

- А) Верный
- В) Семей
- С) Іле
- Д) Шу
- Е) Түркістан

12. 1854 жылы көктемде Верный бекінісінің іргетасын көтерді:

- А) Черняев отряды
- В) Перемышльский отряды
- С) Курчатов отряды
- Д) Колпаковский отряды
- Е) Смирнов отряды

13. Ұлы жүз приставының резиденциясы Қапалдан Верныйға ауыстырылды:

- А) 1855 жылы
- В) 1852 жылы
- С) 1853 жылы
- Д) 1856 жылы
- Е) 1851 жылы

14. 1855 жылы Сібірден 400 отбасы қоныс аударып мекендеді:

- А) Кіші Алматы станциясына

- В) Түркістан станциясына
- С) Үлкен Алматы станциясына
- Д) Шағалалы станциясына
- Е) Степняк станциясына

15. Верный бекінісінің салынуы, қырғыздың бұғы руының Ресей билігін мойындауын тездетіп қабылдады:

- А) 1855 жылы
- В) 1852 жылы
- С) 1854 жылы
- Д) 1858 жылы
- Е) 1851 жылы

16. XIX ғасырдың ортасында Іле Алатауының бойында Сібір казагы Осип Маманеатың дамытқан шаруашылығы:

- А) Егін шаруашылығы
- В) Балық шаруашылығы
- С) Бал шаруашылығы
- Д) Бау- бақша шаруашылығы
- Е) Орман шаруашылығы

17. Верный бекінісінің кейін аталған атауы:

- А) Іле қонысы
- В) Алматы қонысы
- С) Қапшағай қонысы
- Д) Талдықорған қонысы
- Е) Талғар қонысы

18. 1857 жылы Верныйдағы татар слободкасы маңайында тұңғыш рет салынды:

- А) Су диірмені
- В) Сыра зауыты
- С) Наубайхана
- Д) Тігін фабрикасы
- Е) Жәрмеңке

19. Верныйда болып жергілікті халықтың салтымен, тарихымен танысқан ғалым – саяхатшы:

- А) Бутков, М.Лаппа, Н.М.Пржевальский
- В) Ф.Достоевский, П.П.Семенов – Тяньшанский, Н.М.Пржевальский
- С) П.П.Семенов – Тяньшанский, М.Лаппа, Н.М.Пржевальский
- Д) Г.Карелин, П.П.Семенов – Тяньшанский, Н.М.Пржевальский
- Е) П.П.Семенов – Тяньшанский, Н.М.Пржевальский, И.А.Северцев

20. Верныйда сыра зауыты салынды:

- A) 1858 жылы
- B) 1852 жылы
- C) 1854 жылы
- D) 1859 жылы
- E) 1851 жылы

21. XIX ғасырдың 60 – жылдары Верный бекінісінде тұрған ғалым:

- A) Г.Карелин
- B) Ш.Уәлиханов
- C) Семенов – Тяньшанский
- D) Н.Пржевальский
- E) П.Семенов

22. Омбыдан, Орынбордан жіберілген патша отрядтары бекініс қамалдар тұрғызды:

- A) Ырғыз, Торғай, Сырдария өзендері бойына
- B) Талас, Есентай, шу өзендері бойына
- C) Тобыл, Торғай, Нұра өзендері бойына
- D) Лепсі, Қаратай, Әмудария өзендері бойына
- E) Сарысу, Торғай, Жайық өзендері бойына

23. Верный бекінісіне қала атауы берілді:

- A) 1858 жылы
- B) 1852 жылы
- C) 1854 жылы
- D) 1859 жылы
- E) 1867 жылы

24. Верныйда күшті жер сілкінісі болды:

- A) 1854 жылы
- B) 1887 жылы
- C) 1858 жылы
- D) 1852 жылы
- E) 1854 жылы

25. 1856 жылы Воронеж және басқа Орталық Ресей губерниясынан келіп қоныстанды:

- A) Лепсі мекеніне
- B) Талғар мекеніне
- C) Верный бекінісіне
- D) Қапал бекінісіне
- E) Ақмешіт бекінісіне

2.3.Қазақстанның Ресейге қосылуының аяқталуы32 нұсқа

1.1853 жылы қырғыз, қазақ шаруалары көтеріліске шықты:

- A) Хиуа хандығына
- B) Қытайға
- C) Қоқан хандығына
- D) Иранға
- E) Ресейге

2. Патша үкіметі Іле өңіріне ерекше мән беру себебі:

- A) Жол торабында орналасқандықтан
- B) Керуен жолдарын бақылауға алуға, сауда – саттыққа, әскери күштерді молайтуға қолайлығы
- C) Жаңа керуен жолдарын салуға қолайлы
- D) Дайын өнімді тасуға жақын
- E) Өнеркәсіпті салуға қолайлы

3. Ресейдегі Қоқандықтар озбырлығынан құтқарушы күш ретінде қарсы алғандар:

- A) Сыпатай батыр, Шаян батыр
- B) Тойшыбек батыр, Шаян батыр
- C) Сұраншы батыр, Шаян батыр
- D) Сұраншы батыр, Шаян батыр, Қазыбек би
- E) Сұраншы батыр, Шаян батыр, Жайнақ би

4. Жетісуды өз қолында ұстауға тырысқан Қоқан ханы әскерінің күш қуатын нығайту шараларын жүргізген бекіністері:

- A) Меркеде, Қастекте, Тоқмақтағы
- B) Ақмешіттегі, Лепсі, Тоқмақтағы
- C) Әулиеатадағы, Меркедегі, Пішпек, Тоқмақтағы
- D) Әулиеатадағы, Меркедегі, Қызылжар, Тоқмақтағы
- E) Әулиеатадағы, Меркедегі, Сергиополь, Тоқмақтағы

5. 1859 жылы Ұлы жүз бен қырғыз елінің солтүстік шекаралық ауданында тұрғызылған бекініс:

- A) Аягөз бекінісі
- B) Бұқтырма бекінісі
- C) Кәстек бекінісі
- D) Таушүбек бекінісі
- E) Қапал бекінісі

6. 1860 жылы 26 тамызда Циммерман тобы басып алды:

- A) Пішпекті
- B) Тоқмақты
- C) Ұзынағашты

- Д) Верныйды
- Е) Таушүбекті

7. Циммерман тобы Қоқанның Жетісудағы тірегінің бірі пішпекті басып алды:

- А) 1859 жылы
- В) 1855 жылы
- С) 1861 жылы
- Д) 1860 жылы
- Е) 1853 жылы

8. 1860 жылы Қоқан ханның Верныйға жіберген әскерінің саны:

- А) 22 мың
- В) 33 мың
- С) 11 мың
- Д) 44 мың
- Е) 55 мың

9. 1860 жылы Қоқан ханы Верныйға қарсы өз күшін жібергенде қазақ феодалдары бөлінді:

- А) Кенесарының баласы сұлтан Сыздық Ресейге қарсы, феодалдар Қоқанға қарсы шықты
- В) Жанқожа сұлтан Ресейге қарсы ал феодалдар Ресейге қарсы шықты
- С) Қайыпқали сұлтан Қоқанға қарсы ал феодалдар Ресейге қарсы шықты
- Д) Тойшыбек батыр Ресейге, феодалдар Қоқанға, Хиуаға қарсы шықты
- Е) Байсейіт батыр Ресейге қарсы, феодалдар Қоқанға қарсы шықты

10. 1860 жылы 19- 21 қазанда Алатау округінің билеушісі

Г.А.Колпаковский әскері Ұзынағаш түбіндегі 3 күндік шайқаста соққы берді:

- А) Хиуа әскеріне
- В) Қытай әскеріне
- С) Иран әскеріне
- Д) Қоқан әскеріне
- Е) Ресей әскеріне соққы берді

11. Қоқан хандығының Қаскелең өзені бойындағы басты бекінісі:

- А) Кастек
- В) Тойшыбек
- С) Ақмешіт
- Д) Верный
- Е) Ақмола

12. Ұзынағаш түбіндегі шайқастың маңызы:

- А) Көтерілісшілерге кешірім жасалынуды

- В) Қазақтарға еркін көшіп- қонуға еркіндік берілді
- С) Жетісудың Қоқан озбырлығынан құтылуына зор ықпал етті
- Д) Салық мөлшері азайды
- Е) Тұтқындарды босатты

13. 1863 жылы Ресейдің құрамына Ұлы жүздің руларынан қанша шаңырақ кірді?

- А) 4 мың қоңырат, 5 мың бестаңбалы
- В) 5 мың қоңырат, 7 мың бестаңбалы
- С) 6 мың қоңырат, 5 мың бестаңбалы
- Д) 7 мың қоңырат, 4 мың бестаңбалы
- Е) 9 мың қоңырат, 5 мың бестаңбалы

14. XIX ғасырдың 50 жылдардың аяғы, 60 жылдардың басында Ресей мен Англия арасында алауыздық күшеюінің себебі:

- А) Қытай үшін
- В) Иран үшін
- С) Орта Азия үшін
- Д) Ауғанстан үшін
- Е) Үндістан үшін

15. 1864 жылы Черняев әскерінің басып алған бекіністері:

- А) Шу, Мерке, Әулиеата, Қапал
- В) Шу, Мерке, Әулиеата, Аягөз
- С) Шу, Мерке, Әулиеата, Түркістан
- Д) Шу, Мерке, Әулиеата, Бұқтырма
- Е) Шу, Мерке, Әулиеата, Кәстек

16. 1864 жылы 22 қыркүйекте Түркістан жағынан Черняев әскері, Әулиеата жағынан Лерхе әскері шабуылдап басып алды:

- А) Шымкентті
- В) Верныйды
- С) Семейді
- Д) Таразды
- Е) Торғайды

17. Қоқан билеушісі Әлімқұл одақ жасауға тырысты:

- А) Хиуа, Ресеймен
- В) Қытай, Иранмен
- С) Иран, Бұқармен
- Д) Хиуа, Бұқармен
- Е) Бұқар, Ресеймен

18. 1865 жылы орыс әскері 3 күндік ұрыстар кейін басып алды:

- А) Ташкентті

- В) Верныйды
- С) Торғайды
- Д) Семейді
- Е) Таразды

19. Орыс әскерлері Бұқар хандығының жеріне басып кірді:

- А) 1860 жылы
- В) 1855 жылы
- С) 1836 жылы
- Д) 1861 жылы
- Е) 1853 жылы

20. 1867 жылы Бұқар хандығы жеңілгеннен кейін қосылды:

- А) Түркістан генерал – губернаторлығына
- В) Батыс – Сібір генерал – губернаторлығына
- С) Орынбор генерал – губернаторлығына
- Д) Дала генерал – губернаторлығына
- Е) Астрахань генерал – губернаторлығына

21. 1868 жылы қаңтарда Қоқан хандығы жеңілгеннен кейін оған тәуелді қазақ жері бағындырылды:

- А) Түркістан губернаторлығына
- В) Батыс Сібір губернаторлығына
- С) Дала губернаторлығына
- Д) Астрахань губернаторлығына
- Е) Орынбор губернаторлығына

22. Қазақтардың Хиуа хандығына тәуелділігі жойылды:

- А) 1876 жылы
- В) 1873 жылы
- С) 1860 жылы
- Д) 1866 жылы
- Е) 1853 жылы

23. Қазақ елінің Ресей құрамына қосылу процесі созылды:

- А) 200 жылға созылды
- В) 100 жылға созылды
- С) 150 жылға созылды
- Д) 250 жылға созылды
- Е) 80 жылға созылды

24. Солтүстік соғыста Швецияны жеңген Ресейдің қазақ хандығымен байланыс жасауға ұмтылған патшасы:

- А) I Николай
- В) II Екатерина

- С) I Павел
- Д) I Петр
- Е) I Александр

25. Қазақстан Ресей құрамына толығымен қосылып бітті:

- А) ХУІІІғ. 70 жылдары
- В) ХІХ ғ. 90 жылдары
- С) ХУІІІғ. 80 жылдары
- Д) ХУІІІ ғ. 30 жылдары
- Е) ХУІІІғ. 50 жылдары

**3-тарау. ХІХ ғасырдың I жартысындағы Қазақстан мәдениеті.33
нұсқа**

1.ХІХ ғасырдың бас кезінде Қазақстанда ағарту ісі шәкірттерге

- А) «Шариғат – ұл - иман», «Әпитек» сияқты діни мазмұндағы кітаптар ислам қағидаларын үйретті
- В) Заңды, шешендік өнерді, жазба әдебиеттерді үйретті
- С) Ресейлік билеу әкімшілігі үшін шенеуніктер дайындады
- Д) Ағарту саласындағы жазба әдебиеттерді ары қарай дамытуға үйретті
- Е) Татар, орыс, қытай, маньчжур, моңғол, парсы тілдерін оқытты, әкімшілік шенеуніктер дайындады

2. ХІХ ғасырдың бас кезінде Қазақстан шәкірттері:

- А) Парсы тілінде оқыды
- В) Орыс тілінде оқыды
- С) Араб тілінде оқыды
- Д) Қыпшақ тілінде оқыды
- Е) Моңғол тілінде оқыды

3. ХІХ ғасырда білімін жалғастыру үшін көбінесе ауқатты ата – аналар балаларын оқытуға жіберді:

- А) Түркістанға, Ташкентке
- В) Орынборға, Семейге
- С) Орынборға, Оралға
- Д) Самарханға, Омбыға
- Е) Бұқараға, Ташкентке

4. ХІХ ғасырдың бірінші жартысында орысша білім беретін мектептер ашылды:

- А) Семей, Ташкент, Орынбор, Оралда
- В) Омбы, Орынбор, Семей, Оралда
- С) Орынбор, Семей, Бұқара, Ташкентте

Д) Ақмола, Ташкент, Орынбор, Оралда

Е) Орынбор, Орал, Самархан, Омбыда

5. Ірі медреседе араб тілінен сабақ беурге «мұғалімдікке»:

А) Арнаулы куәлігі болу керек болды

В) Орыс мектебін бітіруі тиіс болды

С) Исламша білімі болуы керек болды

Д) Орыс тілін білуі керек болды

Е) Араб тілін білуі керек болды

6. 1789 жылы:

А) Өскеменде интернаты бар училище ашылды

В) Орныбор шекаралық комиссиясының жанынан орыс мектебі ашылды

С) Семейде орысша оқытатын мектеп ашылды

Д) сібір кадет корпусы қайта құрылды

Е) Азиялық училище ашылды

7. Азиялық училищеде:

А) Әкімшілік шенеуніктер дайындады

В) Ислам дінін оқытты

С) Кәсіпке баулыды

Д) Моңғол, маньчжур, қытай, парсы, т.б. Азия халықтарының тілін үйретті

Е) Ақындық өнерді үйретті

8. 1813 жылы Омбыда, 1825 жылы Орынбордағы әскери

училищелерде:

А) Мұғалімдер, кәсіпкерлер дайындалды

В) Ресейлік билеу әкімшілігі үшін шенеуніктер даярлаумен айналысты

С) Моңғол, маньчжур, қытай, парсы, т.б. Азия халықтарын тілін үйретті

Д) Ресей мемлекеті үшін әскер дайындалды

Е) Қаражаттың жетіспеушілігінен жабылу туралы шешім қабылданды

9. 1837 жылы құрылған Сібір кадет корпусы:

А) Сібір кадет корпусы болып қайта құрылды

В) Өскемендегі интернатқа қосылды

С) 1844 жылы Орынборлық – Неплюев кадет корпусы болып қайта құрылды

Д) 1850 жылы Орынбор шекаралық кадет корпусы болып қайта құрылды

Е) 1831 жылы Семейдегі орыс мектепке қосылды

10. 1841 жылы Бөкей Ордасында Жәңгір хан ұйымдастырған мектепте молдалар:

А) Татар тілінде, ал біраз ұстаздар орыс тілінде сабақ бере бастады

В) Орысша, арабша, тәжікше сабақ бере бастады

С) Тек қана исламдық бағытта білім берілді

- Д) Моңғол, маньчжур, қытай, парсы, т.б. Азия халықтарын тілін үйретті
- Е) Шарифат заңдылықтарын, мұсылмандық білім, татар, орыстілдері үйретілді

11. Кіші орда ханы Жәңгір:

- А) Сібір кадет копусын құрды, интернат ашты
- В) Орысша және татарша сауат ашатын мектеп ұйымдастырды
- С) Орысша, арабша мектептер ұйымдастырды
- Д) Әскери училище ашып, әскери адамдар дайындады
- Е) Азиялық училище ашып, моңғол, маньчжур, қытай, парсы .т.б Азия халықтарының тілін үйретті

12. 1831 жылы 18 қыркүйекте орысша білім беретін училище ашылды:

- А) Бөкей ордасында
- В) Өскеменде
- С) Орынборда
- Д) Омбыда
- Е) Семейде

13. 1831 жылы Омбы облысының қоныстарында:

- А) Сібір кадет корпусы құрылды, интернат ашылды
- В) Әскери училище ашылды, әскери адамдар дайындалды
- С) Орысша, мұсылманша мектептер ұйымдастырылды
- Д) Орысша білім беретін училищелер ашу ұйғарылды
- Е) азиялық училище ашылып, моңғол, маньчжур, қытай, парсы, т.б. Азия халықтарының тілін үйретті

14. 1836 жылы қазақтар үшін жанында интернаты бар:

- А) Сібір кадет корпусы құрылды
- В) Азиялық училище ашылды
- С) Өскемен училищесі ашылды
- Д) Семейде орысша оқытатын мектеп ашылды
- Е) Орысша, мұсылманша мектептер ұйымдастырылды

15. 1850 жылы Орынбор шекаралық комиссиясының жанынан:

- А) Орысша, мұсылманша мектептер ұйымдастырылды
- В) Орысша білім беретін училищелер ашу ұйғарылды
- С) Кәсіпшілікті қолға алу мақсатында интернат ашылды
- Д) Әскери училище ашылды, әскери адамдар дайындалды
- Е) Қазақтарға орысша білім беретін мектептер ашылды

16. 1833 – 1841 жылы В.И.Даль:

- А) Іле – Шу өзенін зерттеді. Арал өңірінің тарихын баяндады

В) Орынбор өлкесіндегі түркі тілдес халықтардың жазба, ауыз әдебиетін жинастырды

С) «Іле бекінісіне бару» атты очерк жазды

Д) Каспий теңізінің солтүстік шығыс бөлігін зерттеді

Е) Семейдегі Қашқарға тікелей апаратын жаңа жолды ұсынды

17. 1836 – 1838 жылдары шаруалар көтерілісінің басшылары

И.Тайманұлы, М.Өтемісұлына қолдау көрсетті:

А) В.И.Даль

В) Г.С.Карелин

С) И.И.Завалишин

Д) А.В.Макишев

Е) А.А.Бутаков

18. В.И.Даль «Бөкей мен Мәулен» повесінде:

А) Орынбордағы қазақтар тұрмысын сипаттады

В) Исатай мен Махамбет көтерілісін сипаттады

С) Патша үкіметінің шараларын әшкереледі

Д) Орыс помещиктерінің жағдайларын сипаттады

Е) Баянауыл табиғатын сипаттады

19. 1833 жылы А.С.Пушкин:

А) Омбыда болды

В) Жетісу жерінде болды

С) Орынборда болды

Д) Қазақстандағы көтерілісті сипаттады

Е) Қазақтарға арналған алғашқы еңбегі жарияланды

20. Пушкин Орынборда болғанда жазған еңбегі:

А) «Степанчиково ауылының тұрғындары»

В) «Батыс Сібірді сипаттау»

С) «Орынбор тарихы»

Д) «Іле бекінісіне бару»

Е) «Пугачев бүлігінің тарихы»

21. Пушкин Оралда болғанда:

А) Қазақстарға арналған алғашқы еңбегі жарияланды

В) Қазақ жерінің өлкесімен танысты

С) Орал өлкесі жайлы мағлұмат жинады

Д) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» поэмасын қағазға түсірді

Е) Қазақстандағы көтерілісті сипаттады

22. Пушкиннің «Капитан қызы», «Пугачев бүлігі» шығармаларының баспадан шығуы демократиялық топтарына:

А) Қазақ даласының мәдениетін орыс қауымына танытты

- В) Орта Азия мен Қазақстан туралы құнды мәліметтердің таралуына септігін тигізді
- С) Қазақ даласы арқылы Қытаймен сауда жүргізуді қарастырды
- Д) Қазақ даласының пайдалы қазбаларын пайдаланудың тиімді жолын көрсетті
- Е) Қазақ даласындағы округтік приказдың жойылуына септігін тигізді

23. А.Левшиннің «Қырғыз – қайсақ немесе қырғыз – қайсақ ордалары мен далаларының сипаттамасы» еңбегінде:

- А) Қазақ даласындағы округтік приказдың жойылуына септігін тигізді
- В) Орта Азия мен Қазақстан туралы құнды мәліметтердің таралуына септігін тигізді
- С) ХІХ ғасырдың І жартысындағы қазақ тарихы туралы жазды
- Д) Қазақ жерінің өлкесімен танысты
- Е) Қазақстандағы көтерілістерді сипаттады

24. В.И.Даль қазақтар өмірін баяндайды:

- А) «Іле бекінісіне бару» атты еңбекте
- В) «Бикен мен Майра» атты повесінде
- С) «Мариям», «Түнгі күзетші» әңгімелерінде
- Д) Орынбордағы саяхатында
- Е) «Майра», «Түнгі күзетші» әңгімелерінде, «Бикен мен Мәулен» атты повесінде

25. 1845ж. «Бикен мен Маулен» повесі:

- А) Мәскеуде испан тіліне аударылды
- В) Берлинде француз тіліне аударылды
- С) мәскеуде француз тіліне аударылды
- Д) Парижде француз тіліне аударылды
- Е) Орынборда қазақ тіліне аударылды

3-тарау. ХІХ ғасырдың І жартысындағы Қазақстан мәдениеті.34 – нұсқа

1.Торғай облысының мал дәрігері:

- А) Г.С.Карелин Каспий теңізін зерттеуге арналған экспедицияға қатысты
- В) А.И.Добромыслов «Торғай облысы.Тарихи очерктер» атты үш еңбегінде Кіші жүздегі хандықтың тарихы мен саяси оқиғаларын сипаттады.
- С) А.Макшеев Арал экспедициясында өлкенің тарихи – географиялық бейнесін сипаттады.
- Д) А.Коровков Іле бекінісін сипаттады

Е) В.Вольховский Бұхарға саяхат жасады

2. Л.Ф.Баллюзектің «кіші қырғыз Ордасындағы орын алған, қазір де ішіара орын алып келе жатқан халықтың әдет – ғұрыптар» еңбегінде:

А) Қазақтардағы көтерілістердің себебін ашып айтты

В) Қазақтардың әдет – ғұрып құқықтарының жинағын құрастырып, басып шығарды

С) Қазақтардың қал – жағдайларын көрсетті

Д) Қазақтардың мал – мүлкінің азайғандығын айтты

Е) Кіші жүз қазақтарының жер аумағын сипаттады

3. Қазақстанға жер аударылып келген Польшаның революционері Адольф Янушкевич:

А) XIX ғасырдың 40- жылдары Орталық Қазақстанға ғылым экспедицияға қатысты

В) Каспий теңізін зерттеуге арналған экспедицияға қатысты

С) Іле - Шу өңірін зерттеуге арналған экспедицияға қатысты

Д) Бұхарды зерттеуге арналған ғылыми экспедицияға қатысты

Е) Батыс Сібірді зерттеуге арналған ғылыми экспедицияға қатысты

4. Орыс офицері Б. С. Броневскийдің 1830ж. «Отечественные записки» журналына:

А) «Орта жүз қырғыз – қайсақтары туралы жазбалары» атты жұмысы жарияланды

В) «Кіші қырғыз Ордасындағы орын алған, қазір де ішіара орын алып келе жатқан халықтың әдет – ғұрыптар» атты еңбегі жарияланды

С) «Іле бекінісіне бару» атты еңбегі жарияланды

Д) «Торғай облысы, Тарихи очерктер» атты еңбегі жарияланды

Е) «Степанчиково ауылының тұрғындары» атты еңбегі жарияланды

5. XXғ. 20-30 жылдарында Қазақстан ғылымының штабын басқарған кеңестік ірі түрколог, академик:

А) А.Н.Самойлович

В) А.Макшеев

С) А.И.Добросмыслов

Д) А.Коровков

Е) В.Вольховский

6. Кіші жүздің ауамғы қанша шақырым болды:

А) 840000 шақырым

В) 850000 шақырым

С) 830000 шақырым

Д) 860000 шақырым

Е) 820000 шақырым

7. Император І Павел жарлығымен Жайық пен Еділ арасында көшіп қону заңдастырылып Бөкей Ордасы құрылған уақыт (Ішкі орда):

А) 1801 жылы 11 наурыз

В) 1800 жылы 11 наурыз

С) 1802 жылы 11 наурыз

Д) 1801 жылы 10 наурыз

Е) 1804 жылы 11 наурыз

8. Бөкей хандығында Нұралы қай жылы хан болды:

А) 1812 жылы

В) 1814 жылы

С) 1813 жылы

Д) 1815 жылы

Е) 1811 жылы

9. Жәңгір ханның (1823 – 1845жж.) шын есімі:

А) Жолбарыс

В) Жихангер

С) Жантөре

Д) Жанарыс

Е) Жиренше

10. Исатайдың азаматтық көзқарасының қалыптасуына:

А) Нағашысы Жабай Бегалыұлы зор ықпал етті

В) Досы Махамбет Өтемісұлы зор ықпал етті

С) Баймағамбет сұлтан

Д) Патша үкіметінің саясаты

Е) Көтеріліс басшысы Тінәлі Тайсойғанұлы

11. Қазақстандағы «Азиялық училище» ашылған жыл:

А) 1780

В) 1789

С) 1784

Д) 1786

Е) 1877

12. ХІХ І жартысындағы Қазақстанда ашылған әскери училищелерде даярланған мамандар:

А) Арнайы құрылған әскери комиссия мүшелері

В) Жол қарақшыларын ұстайтын әскерлер

С) Ресейлік билеу әкімшілігі үшін шенеуніктер

Д) Ресейді басқару үшін генерал – губернаторлар

Е) Ұшқыштар

13. 1844 жылы Неплюевтың кадет корпусы орнатылған қала:

- A) Орал
- B) Орынбор
- C) Бөкей ордасы
- D) Қазан
- E) Мәскеу

14. 1805 – 1806жж. Қытаймен жағдайды ретке келтіру үшін Бейжіңге жіберілген:

- A) Алтайдан қайтып оралды
- B) Ургадан қайтып оралды
- C) Жолда қарақшылар қолынан қаза тапты
- D) Бейжіңге аман – есен жетіп, Қытаймен жағдайды ретке келтірді
- E) Бұқтырмадан қайтып оралды

15. 1812 жылы ташкент копестері Ниязов пен Аширостар керуен құны 1 млн. сомға жуық тауарды:

- A) Жетісу базарында сатты
- B) Бұқтырма базарында сатты
- C) Құлжа базарында сатты
- D) Петропавл базарында сатты
- E) Мерке базарында сатты

3.2.XIX ғасырдың I жартысындағы қазақ әдебиеті мен мәдениеті35 – нұсқа

1.XIX ғасырдың I жартысында қазақ әдебиетінде қалыптасқан екі ағым:

- A) Еңбекші бұқара және ірі ақсүйектер мүдделерін жақтағандар
- B) Көтерілісшілерді және ірі ақсүйектер мүдделерін жақтағандар
- C) Ресей үкіметін және көтерілісшілерді жақтағандар
- D) Діни адамдарды және ірі ақсүйектер мүдделерін жақтағандар
- E) Діни адамдарды және көтерілісшілерді жақтағандар

2. Махамбет Өтемісұлы (1804 – 1846):

- A) Жетісу, Шамалғанда туды
- B) Сыр өңірін, Ақмешітте туды
- C) Қарағанды облысы, Қарқаралы ауданында туды
- D) Қазіргі Батыс Қазақстан, Орда ауданында туды
- E) Жамбыл облысы, Шу ауданында туды

3. М.Өтемісұлы Жәңгір ханның баласы Зұлқарнайдың тәрбиешісі болды:

- A) 18 жасында
- B) 25 жасында
- C) 27 жасында
- D) 22 жасында
- E) 20 жасында

4. М.Өтемісұлы 1824 – 1829 жылдары Орынборға:

- A) Айдауға жіберілді
- B) Зұлқарнаймен бірге оқуға жіберілді
- C) Исатаймен жорыққа шықты
- D) Орынбор шекаралық комиссиясы старшындыққа бекітілді
- E) Орыс жазушысы В.И.Дальмен кездесуге барды

5. 1829 жылы Махамбет:

- A) Орыс жазушысы В.И.Дальды кездестірді
- B) Орынбор шекаралық комиссиясы старшындыққа бекітілді
- C) Орынборға оқуға жіберілді
- D) Калмыков түрмесінде отырды
- E) Исатаймен бірге көтеріліске шықты

6. Махамбеттің Бөкей ордасы билеушілеріне ашық білдірген өлеңі:

- A) Подполковник Гекеге арналған
- B) Жәңгір ханға арналған
- C) Баймағамбет сұлтанға арналған
- D) «Хан емессің ылаңсың, қара шұбар жылансың»
- E) «Ереуіл атқа ер салмай»

7. Махамбет өлеңдері:

- A) Қазақ халқының мәдениетін, салт – дәстүрін айқындады
- B) Орыс елімен бітімге келуді қолдады
- C) Жәңгір ханның жақсылығын сипаттады
- D) Орыс помещиктерінің мақсатын әшкереледі
- E) 1836 – 1838 жылдары шаруалар көтерілісінің себеп, мақсаттарын айқындады

8. Махамбет «Хан емессің ылаңсың, қара шұбар жылансын» деген өлең жолдарын:

- A) Жәңгір ханға арнады
- B) Подполковник Гекеге арнады
- C) Исатайға арнады
- D) Баймағамбет сұлтанға арнады
- E) Өзіне арнады

9. 1846 жылы 20 қазанда Махамбет:

- A) Баймағамбет сұлтанның жетдеттерінен қаза болды

- В) Қазіргі Батыс Қазақстан, Орда ауданында туды
- С) Орынбор шекаралық комиссиясы старшындыққа бекітілді
- Д) Орынборға оқуға жіберілді
- Е) Калмыков түрмесіне отырды

10. Шернияз Жарылғасұлы (1807 – 1867):

- А) Қазіргі Атырау облысы, Қызылқоға ауданында туған
- В) Қазіргі Ақмола облысы, Көкшетау өңірінде туылды
- С) Қазіргі Батыс Қазақстан, Орда ауданында туды
- Д) Қазіргі Ақтөбе облысы, Ойыл ауданында туған
- Е) Жамбыл облысы, Шу ауданында туды

11. Шернияз - 1836 – 1838 жылдары:

- А) Калмыков түрмесіне отырды
- В) Ішкі орданың шекаралық комиссиясы старшындыққа бекітілді
- С) Кіші Ордадағы көтеріліске қатысты
- Д) Айдауға жіберіліп, Хиуада қайтыс болды
- Е) Орта жүздің езігісіне ұшырады

12. Шернияздың әдебиет саласында жетілдіргені:

- А) Күй, домбыра өнері
- В) Жазбаша әдебиет өнері
- С) Термелік өнер
- Д) Күйшілік өнер
- Е) Суырып салма өнерді

13. Шөже Қаржаубайұлы (1808 – 1895) дүниеге келді:

- А) Көкшетау облысы, Қызылтау ауданында, кедей отбасында
- В) Қазіргі Батыс Қазақстан, Орда ауданында, кедей отбасында
- С) Қазіргі Атырау облысы, Қызылқоға ауданында, кедей отбасында
- Д) қазіргі Ақтөбе облысы, Ойыл ауданында туған, кедей отбасында
- Е) Қазіргі Ақмола облысы, Көкшетау өңірінде, кедей отбасында

14. Жастайынан екі көзінен айырылған, ірі эпик ақын:

- А) Шөже
- В) Шернияз
- С) Сүйінбай
- Д) Мұрат Мөңкеұлы
- Е) Дулат Бабатайұлы

15. Шөженің айтылуымен ең көркем:

- А) «Қозы – Көрпеш» жырының нұсқасы таралды
- В) «Алпамыс» жырының нұсқасы таралды
- С) «Қобыланды» жырының нұсқасы таралды
- Д) «Ерқосай» жырының нұсқасы таралды

Е) «Наурызбай – Қаншайым» жырының нұсқасы таралды

16. Шөженің суырыпсалма өнерін жоғары бағалаған:

А) Ш.Уалиханов

В) Сүйінбай

С) Шернияз

Д) Д.Бабатайұыл

Е) М.Мөңкеұлы

17. Сүйінбай Аронұлы (1822 – 1898) туылған жер:

А) Қазіргі Атырау облысы, Қызылқоға ауданында туған

В) Қазіргі Ақмола облысы, Көкшетау өңірінде

С) Қазіргі Алматы облысы, Жамбыл ауданына қарасты Қаракәстек деген жерде

Д) Қазіргі Шығыс Қазақстан облысы, Аягөз ауданында

Е) Қазіргі Батыс Қазақстан, Орда ауданында

18. Сүйінбай ақындық өнерге машықтанды:

А) 14- 16 жасынан

В) 13 – 15 жасынан

С) 13 – 14 жасынан

Д) 14- 15 жасынан

Е) 12 – 13 жасынан

19. Сүйінбайға берілген ақын:

А) Жетісу ақындарының алтын діңгегі

В) Суырып салма өнерінің негізін салушы

С) Өсиетші

Д) Абыз

Е) Орта жүз ішіндегі қолбасшы

20. Сүйінбай Аронұлы, Жамбыл Жаббаев жырлаған батырлар жөніндегі эпостық шежірелер:

А) «Ерқосай»

В) «Үш қиян»

С) «Өсиет – нама»

Д) «Қазтуған», «Шалгез»

Е) «Өтеген батыр», «Сұраншы батыр»

21. Ақын С.Аронұлы ұстаздық еткен:

А) Ықыласқа

В) М.Мөңкеұлына

С) Дулатқа

Д) Жамбылға

Е) Шөжеге

22. Нысанбай жаманқұлұлы (1812 – 1871жж.) қазақ – жоңғар соғыс жорықтарын жазған:

- А) «Өсиет-нама» дастанында
- В) «Қазтуған», «Шалгез» күйлерінде
- С) «Наурызбай – Қаншайым» дастанында
- Д) «Алпамыс батыр» дастанында
- Е) «Ерқосай» дастанында

23. Кенесары көтерілісіне қатысқан ақын:

- А) С.Аронұлы
- В) Ықылас
- С) Д.Бабатайұлы
- Д) М.Мөңкеұлы
- Е) Н.Жаманқұлұлы

24. Дулат Бабатайұлының (1802 – 1847) туылған жер:

- А) Шығыс Қазақстан облысы, Аягөз ауданы
- В) Жамбыл облысы, Шу ауданы
- С) Батыс Қазақстан, Орда ауданы
- Д) Атырау облысы, Қызылқоға ауданы
- Е) Алматы облысы, Жамбыл ауданында қарасты Қаракәстек деген жер

25. Дулат Бабатайұлының халықтың ауыр жағдайын суреттеп жазған өлеңдері:

- А) «Нар идірген», «О, Сарыарқа, Сарыарқа», «Ақжайлау мен Сандықтас»
- В) «Бейшара менің қазағым», «Наурызбай – Қаншайым», «Ақжайлау мен Сандықтас»
- С) «Үш қиян», «О, Сарыарқа» Сарыарқа», «Ақжайлау мен Сандықтас»
- Д) «Бейшара менің қазағым», «О, Сарыарқа, Сарыарқа», «Ақжайлау мен Сандықтас»
- Е) «Бейшара менің қазағым», «Үш қиян», «Ақжайлау мен Сандықтас»

3.2. XIX ғасырдың I жартысындағы қазақ әдебиеті мен мәдениеті
нұсқа

1. Д.Бабатайұлының 1880 жылы патша үкіметі тыйым салған дастаны:

- А) «Үш қиян»
- В) «О, Сарыарқа, Сарыарқа»
- С) «Ақжайлау мен Сандықтас»
- Д) «Нар идірген»
- Е) «Өсиет- нама»

2. Мұрат МӨңкеұлының (1803-1906 отаршылдық жағдайдағы қазақтардыңкүйінішін суреттейтін өлеңі:

- A) «Өсиет- нама»
- B) «Ақжайлау мен Сандықтас»
- C) «Үш қиян» өлеңі
- D) «Нар идірген»
- E) «О, Сарыарқа, Сарыарқа»

3. 1809 жылы кіші жүз ханы Жантөренің шығарған атақты күйі:

- A) «Бозінген»
- B) «Ақжайлау мен Сандықтас»
- C) «Нар идірген»
- D) «Шалқыма»
- E) «Құралай»

4. ХІХ ғасырдың І жартысында өмір сүрген Әбіл ақынның эпикалық үлгіде жазылған өлеңі:

- A) «Маң- маң кер»
- B) «Қырық ноғайлық батырлар»
- C) «Сырымбет»
- D) «Қоңыр күйі»
- E) «Жарым патша»

5. Жүсіпбектің дастаны:

- A) «Қиса Наурызбай»
- B) «Алшағыр»
- C) «Қызыл балбырауын»
- D) «Бес төре»
- E) «Ысқырма»

6. ХІХ ғасырдағы тарихи жырларға жататын дастандар:

- A) «Қызыл балбырауын», «Қиса Наурызбай төре»
- B) «Кенесары Наурызбай», «Бес төре»
- C) «Бес төре», «Қиса Наурызбай төре»
- D) «Кенесары Наурызбай», «Қиса Наурызбай»
- E) «Кенесары Наурызбай», «Сырымбет»

7. Нысанбай дастаны:

- A) «Кенесары Наурызбай»
- B) «Бес төре»
- C) «Қиса Наурызбай төре»
- D) «Сырымбет»
- E) «Ысқырма»

8. Жүсіпбектің дастаны:

- A) «Бес төре»
- B) «Сырымбет»
- C) «Кенесары Наурызбай»
- D) «Ысқырма»
- E) «Қиса Наурызбай»

9. XIX ғасырдың тарихи өлеңдер қатарына жататын Ығылман Шөрековтың шығармасы:

- A) «Топан»
- B) «Кісен ашқан»
- C) «Жұмабике»
- D) «Исатай- Махамбет»
- E) «Кішкентай»

10. Халық әнші, күйшілерді зор құрметпен қалай атаған:

- A) Беделділер
- B) Қолөнершілер
- C) Әншілер
- D) Күйшілер
- E) Сал – серілер

11. Қазақ халқында дамыған қолөнер саласы:

- A) Тоқыма, жер өңдеу, ағаш металл, сүйек, мүйіз өңдеу
- B) Тоқыма, киіз басу, теңге шығару, сүйек, мүйіз өңдеу
- C) Тоқыма, аңдардың терісінен киім тігу, ағаш, металл, сүйек, мүйіз өңдеу
- D) Тоқыма, киіз басу, ағаш, металл, тас, мүйіз өңдеу
- E) Тоқыма, киіз басу, ағаш, металл, сүйек, мүйіз өңдеу

12. Ауылда шаруашылығына арналған төбесі күмбез тәрізді шошаланың қызметі:

- A) Онда ет, азық – түлік өнімдерін сақтады
- B) Онда құжаттарды сақтады
- C) Онда зергерлік бұйымдарды, азық – түлік өнімдерін сақтады, пісірді
- D) Онда құнды заттарды сақтады
- E) Онда киім, мата өнімдерін сақтады

13. Киіз үйдің ішіндегі ең құрметті орын:

- A) Ошақ қасы
- B) Төр
- C) Оң жағы
- D) Сол жағы
- E) Есік қасы

14. Басқа жақтан жаңадан көшіп келгендерді арнайы дастарқанға шақыру:

- A) Ермектік беру деп аталады
- B) Есік ашу деп аталады
- C) Ерулік беру деп аталады
- D) Еншілік беру деп аталады
- E) Тұрғын үй тойлау деп аталады

15. Жас келін күйеуінің туыстарын аттарымен атамай, қосымша атпен айту:

- A) Ат тергеу деп айтылады
- B) Кермек беру деп аталады
- C) Ерулік беру деп аталады
- D) Жамбы ату деп айтылады
- E) Әмеңгерлік деп айтылады

16. Нысанаға күміс қойып садақпен ататын ойын түрі:

- A) Асық ойнау деп айтылады
- B) Жамбы ату деп айтылады
- C) Садақ ату деп айтылады
- D) Дәл тигізу деп айтылады
- E) Шұжық деп айтылады

17. Әмеңгерлік деген:

- A) Басқа жақтан жаңадан көшіп келгендерді арнайы дастарқанға шақыруы
- B) Жас келін күйеуінің туыстарын аттарымен атамай, қосымша атпен айту
- C) Нысанаға күміс қойым садақпен ататын ойын түрі
- D) Күйеуі қайтыс болған әйел күйеуінің туыстарына қосылуы
- E) Төркіндеп келген қыздың баласына беретін сый

18. Төркіндеп келген қыздың баласына беретін сый:

- A) Әмеңгерлік деп айтады
- B) Ерулік беру деп айтады
- C) Бәсіре деп айтады
- D) Сыбаға деп айтады
- E) Көірмдік деп айтады

19. Қазақт ар 40 күн шілде деп айтады:

- A) «Шолпан» жұлдызы көрінбегенде
- B) «Сүмбіле» жұлдызы көріндегенде
- C) «Жетіақарақшы» жұлдызы көрінбегенде
- D) «Мерген» жұлдызы көрінбегенде
- E) «Үркер» жұлдызы көрінбегенде

20. «Үркер» жұлдызының жерге жақындауы:

- A) 40 күн шілденің белгісі
- B) Суға шомылатын кезді анықтаған
- C) мал төлдейтін кезді анықтаған
- D) Көктемнің жақындап қалуының белгісі
- E) Қыстауға шығатын кезді анықтаған

**ҮІІ бөлім. ХІХ ғасырдың ІІ жартысындағы Қазақстан.1-тарау
ХІХ ғасырдың ІІ жартысындағы қазақ қоғамының саяси және
әлеуметтік – экономикалық жағдайы.**

1.1.1867 – 1868 жылдардағы Қазақстандағы реформалар.37- нұсқа

1.1867 – 1868 жылдардағы реформа:

- A) Ресейдегі Ақпан революциясымен тұтас келді
- B) Жұмысшылар наразыға шықты
- C) Халықтың жағдайын төмендетті
- D) Хандық билік жойылды
- E) Ресейдегі басы – байлық құқығының жойылуымен, буржуазиялық реформаның қабылдауымен тұтас келді

2. ХІХ ғасырдың 60 жылдары қазақтардың басқару жүйесін өзгертуге:

- A) Генерал губернаторлықтар құрылды
- B) Дала комиссиясы пайда болды
- C) Астрахань губерниясы құрылды
- D) Ұлт- азаттық көтеріліс болды
- E) И.И.Бутаков басқарған комиссия құрылды

3. И.И.Бутков құрған комиссия бойынша қазақ даласы бөлінді:

- A) Орталық, солтүстік облыстарға
- B) Оңтүстік, шығыс облыстарға
- C) Батыс, орталық облыстарға
- D) Батыс, шығыс облыстарға
- E) Орталық, шығыс облыстарға

4. Батыс облысының орталығы:

- A) Орынбор
- B) Торғай
- C) Түркістан
- D) Ақмола
- E) Гурьев

5. Шығыс облыс орталығы:

- A) Орынбор

- В) Торғай
- С) Семей
- Д) Ақмола
- Е) Сергиополь немесе Қарқаралы

6. 1865 жылы И.И.Бутков комиссиясының пікірі, ұсынысы:

- А) Кіші жүз қазақтарында ғана қабылданды
- В) Орта жүз қазақтарында қабылданды
- С) Бекітілді
- Д) Қабылданды
- Е) Ұлы жүз қазақтарында ғана қабылданды

7. 1867 жылы Гирс басқарған:

- А) Генерал – губернаторлық құрылды
- В) Приставтық құрылды
- С) Облыс құрылды
- Д) Дала комиссиясы құрылды
- Е) Уезд құрылды

8. 1865 жылы 5 маусымда II Александр бұйрығы:

- А) Хандық билікті жою
- В) Қазақ өлкесін басып алу
- С) Қазақ өлкесін зерттеп білу
- Д) Генерал – губернаторлықтар құру
- Е) Болыстар құру

9. Шоқан Уәлихановтың реформаға талабы:

- А) Хандық билікті жою
- В) Әлеуметтік жағдайды жақсарту
- С) Қазақ өлкесін зерттеп білу
- Д) Генерал – губернаторлықтар құру
- Е) Қазақстанды билеуді халықтың өзін – өзі басқару негіздерінде қайта құру

10. 1865 жылы Орынбор генерал – губернаторы Безак отставкаға кетіп орнына тағайындалды:

- А) Милютин
- В) М.Шорманұлы
- С) Безак
- Д) Колпаковский
- Е) И.А.Крыжановский

11. В.Д.Дандевиль, Ф.К. Гейнс басқарған комиссия мүшелері:

- А) Дала комиссиясын құрды
- В) Ақша реформасын жасады

- С) Жер –су реформасын дайындады
- Д) Болыстар құрды
- Е) Жетісу, Сырдария облысын басқару жөнінде реформа жоюасын дайындады

12. Торғай, Орал, Ақмола, Семей облыстарын басқару реформасының жобасын жасағандар:

- А) Гирс, Л.Баллюзек, Л.Мейер, А.П.Проценко
- В) Бутаков, Гирс, Ш.Уәлиханов, Колпаковский
- С) Гирс, Л.Баллюзек, Л.Мейер, Колпаковский
- Д) Гирс, Крыжановский, Л.Мейер, А.П.Проценко
- Е) Гирс, Милютин, Л.Баллюзек, Л.Мейер

13. «Сырдария мен Жетісу облыстарын басқару» туралы Ереже бекітілді:

- А) 1868 жылы 21 қазанда
- В) 1867 жылы 11 шілдеде
- С) 1867 жылы 21 қазанда
- Д) 1869 жылы 12 қарашада
- Е) 1868 жылы 21 шілдеде

14. 1868 жылы 21 қазанда бекіткен ереже:

- А) «Сырдария мен Жетісу облыстарын басқару» туралы Ереже бекітті
- В) « Орынбор және Батыс Сібір генерал – губернаторлығындағы Дала облыстарын басқару туралы уақытша Ережені» бекітті
- С) «Торғай облыстарын басқару» туралы Ереже бекітті
- Д) «Ақмола облыстарын басқару» туралы Ереже бекітті
- Е) «Сырдария облыстарын басқару» туралы Ереже бекітті

15. XIX ғасырдың 60 жылдарында «Уақытша Ереже» бойынша шаңырақ салығының мөлшері:

- А) 1 сомнан 4 сомға дейін
- В) 1 сомнан 3 сомға дейін
- С) 1 сомнан 5 сомға дейін
- Д) 1 сомнан 6 сомға дейін
- Е) 1 сомнан 2 сомға дейін

16. 1867 – 1868 жылдары реформаның мәні әскери және азаматтық билікті:

- А) Болыс сұлтанының қолына шоғырландырды
- В) Генерал – губернатор қолына шоғырландырды
- С) Әскери – губернатор қолына шоғырландырды
- Д) Сұлтанның қолына шоғырландырды
- Е) Билердің қолына шоғырландырды

17. 1867 – 1868 жылдардағы реформа бойынша қазақ жері генерал – губернаторлыққа бөлінді:

- A) Екі
- B) Үш
- C) Төрт
- D) Бес
- E) Алты

18. 1867 – 1868 жылдардағы реформа бойынша генерал – губернаторлық:

- A) Облыс ауыл – уез- болысқа бөлінді
- B) Уез – ауылға бөлінді
- C) Уез – ауыл – болысқа бөлінді
- D) Болыс - ауылға бөлінді
- E) Облыс уез – болыс – ауылға бөлінді

19. Генерал – губернаторлық жіктелді:

- A) Аудандарға
- B) Қалаларға
- C) Облыстарға
- D) Уездерге
- E) Болыстарға

20. Орынбор генерал – губернаторлығына:

- A) Ақмола, Алматы қосылды
- B) Орынбор, Торғай қосылды
- C) Ақмола, Орынбор қосылды
- D) Сергиополь, Торғай қосылды
- E) Жетісу, Сырдария қосылды

21. Түркістан генерал – губернаторлығына:

- A) Алматы, Ташкент қосылды
- B) Жетісу, Сырдария қосылды
- C) Сергиополь, Торғай қосылды
- D) Орынбор, Торғай қосылды
- E) Әулиеата, Шымкент қосылды

22. Батыс Сібір генерал – губернаторлығына:

- A) Орынбор, Торғай қосылды
- B) Сергиополь, Торғай қосылды
- C) Жетісу, Сырдария қосылды
- D) Ақмола, Семей қосылды
- E) Әулиеата, Шымкент қосылды

23. 1872 жылы Бөкей хандығының жері:

- A) Закаспий приставтығына қосылды
- B) Түркістан генерал – губернаторлығына қосылды
- C) Ырғыз уезіне қосылды
- D) Астрахан губерниясына қосылды
- E) Батыс Сібір генерал – губернаторлығына қосылды

24. 1870 жылы Маңғыстау приставтығы:

- A) Түркістан генерал – губернаторлығына енді
- B) Кавказ әскери округінің басқаруына, кейін Закаспий облысына енді
- C) Ырғыз уезіне енді
- D) Батыс Сібір генерал – губернаторлығына енді
- E) Астрахан губерниясына енді

25. Түркістан генерал – губернаторына дипломатиялық келіссөз жүргізуге рұқсат етті:

- A) Хиуа хандығы және Ресеймен
- B) Қытай және Иранмен
- C) Қытай және Ресеймен
- D) Қоқан және Хиуа хандығымен
- E) қытай және Қырғыз елімен

**ҮІІ бөлім. XIX ғасырдың II жартысындағы Қазақстан.1-тарау
XIX ғасырдың II жартысындағы қазақ қоғамының саяси және
әлеуметтік – экономикалық жағдайы.**

1.1.1867 – 1868 жылдардағы Қазақстандағы реформалар.38- нұсқа

1.Әскери губернатор жанында ұйымдастырылған облыстық басқармалар:

- A) Іс жүргізу
- B) Ішкі саясат
- C) Мәдениет
- D) Салық басқармасы
- E) Шаруашылық, сот, барлықты жүзеге асыру

2. Облыстар бөлінді:

- A) Аудандарға
- B) Қалаларға
- C) Ауылдарға
- D) Уездерге
- E) Болыстарға

3. Сырдария облысына кірген уездер:

- А) Алматы, Қазалы, Перовск, Түркістан, Шымкент, Әулиеата, Ташкент
- В) Тараз, Қазалы, Перовск, Түркістан, Ходжент, Жизак
- С) Қазалы, Перовск, Түркістан, Ходжент, Жизак, Шымкент, Әулиеата, Ташкент
- Д) Ташкент, Орынбор, Ходжент, Жизак.
- Е) Қазалы, Перовск, Түркістан

4. Батыс Қазақстан облысына енген уездер:

- А) Орал, Атырау, Калмыков, Жем Темір
- В) Ақтөбе, Ырғыз, Орал, Атырау.
- С) Калмыков, Жем, Темір, Атырау
- Д) Ащысай, Калмыков, Жем, Темір
- Е) Орал, Ырғыз, Мойынқұм

5. Торғай облысына енген уездер:

- А) Торғай, Елек, Қостанай, Ырғыз
- В) Калмыков, Жем, Темір, Атырау
- С) Ақтөбе, Ырғыз, Орал, Атырау
- Д) Орал, Ырғыз, Мойынқұм
- Е) Ащысай, Калмыков, Жем, Темір

6. Ақмола облысына кірген уездер:

- А) Орал, Ырғыз, Мойынқұм
- В) Торғай, Қостанай, Ырғыз
- С) Көкшетау, Омбы, Петропавл, Сарысу
- Д) Баянауыл, Зайсан, Көкпеткі
- Е) Сергиополь, Қапал, Верный, Ыстықкөл

7. Семей облысына кірген уездер:

- А) Баянауыл, Зайсан, Көкпеткі, Қарқаралы, Өскемен
- В) Торғай, Қостанай, Ырғыз
- С) Көкшетау, Омбы, Петропавл, Сарысу
- Д) Орал, Ырғыз, Мойынқұм
- Е) Сергиополь, Қапал, Верный, Ыстықкөл

8. Жетісу облысы уездері:

- А) Сергиополь, Қапал, Верный, Ыстықкөл
- В) Көкшетау, Омбы, Петропавл, Сарысу
- С) Орал, Ырғыз, Мойынқұм
- Д) Калмыков, Жем, Темір, Атырау
- Е) Барлық жауаптар дұрыс

9. Уездер бастығын:

- А) Әскери губернатор тағайындайды

- В) Болыс сұлтаны тағайындайды
- С) Уез бастықтары тағайындайды
- Д) Ауыл старшыны тағайындайды
- Е) Генерал – губернатор тағайындайды

10. Уезді басқарды:

- А) Болыс сұлтаны
- В) Уезд бастығы
- С) Генерал – губернатор
- Д) Ауыл старшыны
- Е) Әскери губернатор

11. Полиция, әскери бөлімдер, уездегі мекемелер, бекіністер бағынды:

- А) Болыс сұлтанына
- В) Уезд бастықтарына
- С) Генерал – губернаторларға
- Д) Ауыл старшындарына
- Е) Әскери губернаторға

12. Генерал –губернаторлықты басқарды:

- А) Болыс сұлтаны
- В) Уезд бастығы
- С) Генерал – губернатор
- Д) Ауыл старшыны
- Е) Әскери губернатор

13. Облысты басқарды:

- А) Әскери губернатор
- В) Ауыл старшыны
- С) Генерал – губернатор
- Д) Ауыл старшыны
- Е) Дұрыс жауабы жоқ

14. Уезді басқарады:

- А) Уезд бастықтары
- В) Ауыл старшыны
- С) Әскери губернатор
- Д) Генерал – губернатор
- Е) Болыс сұлтаны

15. Болысты басқарады:

- А) Уезд бастықтары
- В) Ауыл старшыны
- С) Әскери губернатор
- Д) Генерал – губернатор

Е) Болыс сұлтаны

16. Ауылды басқарды:

А) Болыс сұлтаны

В) Әскери губернатор

С) Генерал – губернатор

Д) Ауыл старшыны

Е) Уезд бастығы

17. Ауылдағы шаңырақ саны:

А) 100- 250

В) 100- 200

С) 100- 150

Д) 100- 300

Е) 100 – 350

18. Ақсүйектерден іріктеліп алынған болыс, ауылнайлар атқарған қызмет:

А) Халықтың әл –ауқатын бақылады

В) Халықты зейнетақымен қамтамасыз етті

С) Халықтан салық жинады

Д) Патша үкіметінің отаршылдық саясатының тірегі болды

Е) Патша үкіметінің отаршылдық саясатына қарсы шықты

19. 1867 – 1868 жылдардағы реформа бойынша Шыңғыс тұқымдары мен сұлтандарына берілген артықшылықтар:

А) Халықтың әл –ауқатын бақылады

В) Халықтан салық жинады

С) Патша үкіметінің отаршылдық саясатының тірегі болды

Д) Үкімет өмірлік зейнетақымен қамтамасыз етті, салықтан, ауыртпашылықтан босатылды

Е) Патша үкіметінің отаршылдық саясатына көмек көрсетті

20. Ақсақалдарды облыстық әскери – губернатор бекітіп сайлады:

А) 6 жылға

В) 3 жылға

С) 5 жылға

Д) 4 жылға

Е) 2 жылға

21. 1867 – 1868 жылдардағы реформалар бойынша – сот ісін басқару:

А) Аймақтық және облыстық сот болып бөлінді

В) Генерал – губернаторлар соты болып бөлінді

С) Облыстық және қалалық сот болып бөлінді

Д) Әскери сот комиссиясы, уездік сот, билер мен қазылар соты болып бөлінді

Е) Дұрыс жауабы жоқ

22. 1867 – 1868 жылғы «Ережелер» бойынша сот жүйесінің ең төменгі буыны:

А) Қалалық сот

В) Әскери сот комиссиясы

С) Уездік сот

Д) Билер мен қазылар соты

Е) Барлық жауап дұрыс

23. Қазылар соты сақталды:

А) Сырдария облысында

В) Жетісу облысында

С) Семей облысында

Д) Атырау облысында

Е) Торғай облысында

24. Қазылар сотының орнына рөлі ерекше болған сот:

А) Қалалық соттың

В) Уездік соттың

С) Әскери сот комиссиясының

Д) Әскери - уездік соттың

Е) Қалалық соттың

25. 1867 – 1868 реформа енгізілді:

А) 2 жылға

В) 3 жылға

С) 4 жылға

Д) 5 жылға

Е) 6 жылға

1.1. XIX ғасырдың 60 – 70 жылдарындағы қазақ халқының отарлық езгіге қарсы азаттық күресі 39- нұсқа

1.1868 – 1869 жылдары көтеріліс болған облыстар:

А) Сырдария, Ақмола облыстарында

В) Семей, Ақмола облыстарында

С) Орал, Торғай облыстарында

Д) Сырдария облысында

Е) Ақмола, Торғай облыстарында

2. XIX ғасырдың II жартысында «Уақытша ережеге» сәйкес міндеті салық ретінде енгізілген салық:

- A) Жер салығы
- B) Баж салығы
- C) Шаңырақ салығы
- D) Қосымша құн салығы
- E) Әлеуметтік салық

3. XIX ғасырдың 60 жылдарында «Уақытша ереже» бойынша шаңырақ салығының мөлшері:

- A) 1 сомнан 6 сомға дейін
- B) 1 сомнан 2 сомға дейін
- C) 1 сомнан 5 сомға дейін
- D) 1 сомнан 4 сомға дейін
- E) 1 сомнан 3 сомға дейін

4. Земство салығының мөлшері:

- A) 4 сом 70 тиын
- B) 1 сом 50 тиын
- C) 3 сом 60 тиын
- D) 2 сом 60 тиын
- E) 3 сом 50 тиын

5. Земство және шаңырақ салығын:

- A) Бай мен кедейге бірдей дәрежеде салды
- B) Байлар төлемеді
- C) Кедейлер 3 сом төледі
- D) Кедейлер төлеген жоқ
- E) Байлар кедейлерге қарағанда көбірек төледі

6. Патша үкіметі жерді:

- A) Мемлекеттік меншік деп жариялады
- B) Жеке меншік деп жариялады
- C) Ортақ деп жариялады
- D) Ресейдікі деп жариялады.
- E) Қазақ елінікі деп жариялады

7. Патшаның отарлық саясатының осындай ауыртпалығына қарсы шаруалар күресі болған уақыты мен орны:

- A) 1868 – 1869 жылдары Орал, Торғайда, 1870 жылы Маңғыстауда
- B) 1868 – 1869 жылдары Сырдарияда, 1870 жылы Бөкей ордасында
- C) 1870 жылы Торғайда
- D) 1868 – 1869 жылдары Сырдарияда, 1870 жылы Маңғыстауда
- E) 1868 – 1869 жылдары Кіші жүзде, 1870 жылы Әулиеатада

8. 1868 – 1869 жылдары Орал мен Торғайдағы көтерілістің сипаты:

- A) Қазақ жерін басып алу
- B) Ұлт – азаттық
- C) Отаршылдықты қолдау
- D) Отаршылдыққа қарсы және антифеодалдық
- E) Дұрыс жауабы жоқ

9. 1868 – 1869 жылдардағы көтеріліс жетекшілері:

- A) Досан Тәжіұлы, Беркін Оспанұлы
- B) Сейіл Түркібайұлы, Иса Тіленбайұлы
- C) Махамбет Өтемісұлы, Исатай Тайманұлы
- D) Сейіл Түркібайұлы және Беркін Оспанұлы

10. Көтерілісшілердің қойған талабы:

- A) Салықты жою, жерді сатуды тоқтату, еркін көшіп қону, уезд бастықтарын бекіту шарттарын жою
- B) Жерді сатуды тоқтату салықты жою
- C) Патша үкіметіне қарсы шығу
- D) Патша үкіметіне қарсы шығу, еркін көшіп қону
- E) Бәрі дұрыс

11. 1869 жылы көтерілісшілер 20000 қолымен фон Штемпелдің 200 атты, 1 рота жаяу әскеріне шабуыл болған жер:

- A) Есіл өзені маңында
- B) Жамансай көлі маңында
- C) Арал көлі маңында
- D) Зайсан көлі маңында
- E) Нұра өзені маңында

12. Жамансайдағы жазалаушылар:

- A) 10 күн бойы қоршауда қалып, шайқаспай шепке қайта оралды
- B) 7 күн бойы қоршауда қалып, шайқаспай шепке қайта оралды
- C) 7 күн бойы қоршауда қалып, шайқаспай шепке қайта оралмады
- D) 8 күн бойы қоршауда қалып, шайқаспай шепке қайта оралды
- E) 10 күн бойы қоршауда қалып, шайқаспай шепке қайта оралды

13. 1869 жылы наурыз, маусымда 3000 шаруа феодалдарға қарсы шабуылдады:

- A) 36 рет
- B) 39 рет
- C) 40 рет
- D) 37 рет
- E) 41 рет

14. Көтерілісшілерге қарсы патша үкіметі жазалаушылар то

бына жіберді:

- A) подполковник Рукинді, граф Комаровский, губернатор Веревкинді
- B) Бутковті жіберді
- C) Гирсті, Бутковті жіберді
- D) подполковник Рукинді, граф Комаровскийді
- E) Бәрі дұрыс

15. Көтерілістің жеке құрамаларына басшылық еткендер:

- A) сұлтан Хасанғали Арсланұлы, билер Мұса Шорманұлы, Досұлы
- B) сұлтан Хасанғали Арсланұлы, билер Дәуіт асауұлы, Мұңайтпасұлы, молдалар – Рысқұлұлы, Досұлы.
- C) Мұса Шорманұлы, Шыңғыс Уәлиханұлы
- D) билер – Дәуіт Асауұлы, Мұңайтпасұлы, Иса Тіленбайұлы
- E) молдалар – Рысқұлұлы, Досұлы

16. 1868- 1869 жылдардағы Орал мен Торғайдағы халық қозғалысын басқарғандар:

- A) Қазылар
- B) Билер
- C) Молдалар
- D) Ру басшылары
- E) Шаруалар

17. 1866 – 1869 жылғы көтерілістің жеңілу себебі:

- A) Шаруалардың түпкі мақсатын жете түсінбеуі
- B) Ауызбіршілік болмады
- C) Шаруалар санының аздығы
- D) Көтерілістің стихиялығы
- E) Қару аз болды, ақсүйектер опасыздығы, шаруалардың түпкі мақсатын жете түсінбеуі

18. 1870 жылғы Маңғыстау көтерілісінің ерекшелігі:

- A) Отаршылдық сипаты
- B) Антифеодалдық сипаты
- C) қазақ жалдамалы жұмысшыларының қатысу
- D) Көтерілістің стихиялығы
- E) Шаруалар санының аздығы

19. 1870 жылы Маңғыстауда 40 мың шаңырақ адай руы екі жылда төлеуге тиіс салық мөлшері:

- A) 150 мың сом
- B) 160 мың сом
- C) 100 мың сом
- D) 200 мың сом

Е) 170мың

20. Маңғыстау көтерілісіне түрткі болған жағдай:

- А) жазалаушылардың адайлықтардың мекендеріне жақындауы
- В) Жазалаушылардың адайлықтарға салық төлеуді мәжбүрлеуі
- С) Жазалаушылардың адайлықтардың жерін тартып алуы
- Д) Жазалаушылардың адайлықтардың мал- мүлкін тартып алуы
- Е) Бәрі дұрыс

21. 1870 жылы 16 наурызда Маңғыстау приставы Рукин тобы «Ережеге» қарсылық білдіріп көшкен адайлықтарды:

- А) Мал – мүлкін тартып алды
- В) Күшпен тоқтатуға тырысты
- С) Жазалады
- Д) Абақтыға қамады
- Е) Салық төлеуге мәжбүрледі

22. Досан Тәжіұлы, Иса Тіленбайұлы бастаған 200 – ге жуық қазақтар:

- А) Зайсан көлінің маңында жазалаушыларға тұтқиылдан соққы берді
- В) Жамансай көлінің маңында жеңілді
- С) Бозащы түбінде жазалаушыларға тұтқиылдан соққы берді
- Д) Бозащы түбінде жазалаушылардан жеңілді
- Е) Ащысай түбінде жазалаушыларға тұтқиылдан соққы берді

23. 1870 жыл Маңғыстау көтерілісі кезінде қазақ шаруаларының рухын көтерді:

- А) Подполковник Рукиннің отрядының талқандалуы
- В) Милютиннің отрядының жеңілуі
- С) Подполковник Рукиннің отрядының жеңуі
- Д) Гирс отрядының жеңуі
- Е) Дұрыс жауабы жоқ.

24. 1870 жылы 5 сәуірде қазақ шаруалары мен жалдамалы жұмысшылар:

- А) Александровск фортын шабуылдады
- В) Ульяновск фортын шабуылдады
- С) Милютиннің отрядынан жеңілді
- Д) Гирс отрядын жеңді
- Е) подполковник Рукиннің отрядының талқандады

25. 1870 жылы Маңғыстаудағы көтеріліс басшылары:

- А) С.Түркібайұлы, Б.Оспанұлы
- В) М.Өтемісұлы, И.Тайманұлы
- С) Д.Тәжіұлы, И.Тіленбайұлы
- Д) Д.Тәжібайұлы, Б.Оспанұлы
- Е) М.Өтемісұлы, К.Қасымұлы

1.3.Қазақстанның экономикалық дамуы40 – нұсқа

1.XIX ғасырдың 60 жылдарының ортасында:

- А) Ресейдің солтүстік аудандарынан шаруалары Қазақстанға қоныс аудартты
- В) Ресейдің орталық аудандарынан шаруалары Қазақстанға қоныс аудартты
- С) Ресейдің батыс аудандарынан шаруалары Қазақстанға қоныс аудартты
- Д) Ресейдің шығыс аудандарынан шаруалары Қазақстанға қоныс аудартты
- Е) Ресейдің орталық- шығыс аудандарынан шаруалары Қазақстанға қоныс аудартты

2. XIX ғасырдың 70 жылдарында орыс – украин шаруаларын қоныстандырды:

- А) Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Сырдария, Орынбор облыстарына
- В) Қарағанды, Семей, Жетісу, Орал, Сырдария, Торғай облыстарына
- С) Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Сырдария, Торғай облыстарына
- Д) Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Сырдария, Торғай облыстарына
- Е) Ақмола, Қостанай, Жетісу, Орал, Сырдария, Торғай облыстарына

3. Жетісу облысының губернаторы:

- А) Фольбаум
- В) Лаврентьев
- С) Колпаковский
- Д) Гирс
- Е) Куропаткин

4. 1868 жылы Г.А.Колпаковскийдің ұсынысымен:

- А) Бұратаналар туралы ереже қабылданды
- В) «Село тұрғындары мен мещандарының қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аударуы және сауда жасау туралы» ереже қабылданды
- С) Жетісуда шаруаларды қоныстандыру туралы ереже қабылданды
- Д) Әскери міндеткерліктен босату туралы ереже қабылданды
- Е) Қоныс аударушылар туралы ереже қабылданды

5. 1868 жылы ереже бойынша берілген жеңілдіктер бойынша жан басына:

- А) 10 десятина жер берілді
- В) 50 десятина жер берілді
- С) 40 десятина жер берілді
- Д) 20 десятина жер берілді
- Е) 30 десятина жер берілді

6. Г.А.Колпаковскийдің 1868 жылы қабылданған ережесі созылды:

- А) 15 жылға

- В) 13 жылға
- С) 14 жылға
- Д) 17 жылға
- Е) 16 жылға

7. 1883 жылы Жетісу облысында Жаңа ереже қабылданды:

- А) «Шығыс Түркістаннан қоныс аударған қырғыздар мен өзбектерді орналастыру» туралы ереже
- В) «Жетісудан қоныс аударған ұйғырлар мен дүнгендерді орналастыру» туралы ереже
- С) «Шығыс Түркістаннан қоныс аударған ұйғырлар мен дүнгендерді орналастыру» туралы ереже
- Д) «Шығыс Түркістаннан қоныс аударған ұйғырлар орналастыру» туралы ереже
- Е) «Ресейден қоныс аударған ұйғырлар мен дүнгендерді орналастыру» туралы ереже.

8. 1883 жылдан бастап Жетісуда жаңадан қоныс аударушы шаруаларға берген жеңілдік:

- А) Салықтан төрт жылға босатылды
- В) Салықтан екі жылға босатылды
- С) Салықтан бес жылға босатылды
- Д) Салықтан үш жылға босатылды
- Е) Салықтан алты жылға босатылды

9. 1883 жылғы ереже бойынша жан басына берген жер көлемі:

- А) 10 десятина
- В) 5 десятина
- С) 20 десятина
- Д) 15 десятина
- Е) 25 десятина

10. 1883 жылғы ереже бойынша жеңілдіктері:

- А) Әскери міндеткерліктен босатылды, ұйғырларға - 5 десятина жер берілді
- В) Әскери міндеткерліктен босатылды, дүнгендерге - 3 десятина жер берілді
- С) Әскери міндеткерліктен босатылды, дүнгендерге - 5 десятина жер берілді
- Д) Әскери міндеткерліктен жеңілдік алды, дүнгендерге - 4 десятина жер берілді
- Е) Әскери міндеткерліктен босатылды, ұйғырларға - 3 десятина жер берілді

11. 1889 жылы 13 шілдеде жаңа заң қабылданды:

- А) «Село тұрғындары мен мешандарының қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аударуы және сауда жасау туралы»

В) «Село тұрғындары мен мешандарының қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аударуы және олардан бұрынғы қоныс аударғандар жағдайын қарастыру»

С) Қазақ жатақтары туралы

Д) Қоныс аударушылар туралы

Е) Бұратаналар туралы

12. 1889 жылы жаңа заңға байланысты жан басына:

А) 40 десятина жер берілді В) 30 десятина жер берілді

С) 20 десятина жер берілді Д) 10 десятина жер берілді

Е) 15 десятина жер берілді

13. 1889 жылы 13 шілдедегі заң бойынша қоныс аударатын басты аймақтар:

А) Ойыл, Жетісу, Ақмола, Семей, Том губерниясы

В) Том губерниясы, Қарағанды, Семей, Тобыл

С) Сырдария, Ақмола, Семей, Тобыл, Том губерниясы

Д) Жетісу, Ақмола, Семей, Тобыл, Том губерниясы

Е) Жетісу, Ақмола, Семей, Көкшетау, Том губерниясы

14. 1891 – 1892 жылдары бұл ереже тарады:

А) Торғай мен Орал облыстарында

В) Сырдария мен Жетісу облыстарында

С) Торғай мен Орал облыстарында

Д) Батыс Сібір облыстарында

Е) Семей мен Ойыл облыстарында

15. 1855 – 1893 жылдары Ақмола облысы қазақтарына:

А) 250 мың астам десятина жер тартып алынды

В) 150 мың астам десятина жер тартып алынды

С) 100 мың астам десятина жер тартып алынды

Д) 200 мың астам десятина жер тартып алынды

Е) 450 мың астам десятина жер тартып алынды

16. Ақмола облысында орыс шаңырағы жаңғасқан:

А) 24 село ұйымдастырылды

В) 14 село ұйымдастырылды

С) 34 село ұйымдастырылды

Д) 54 село ұйымдастырылды

Е) 44 село ұйымдастырылды

17. Семей облысына қазақ шаруасынан тартып алынған егістік жер мөлшері:

А) 33 мыңнан астам десятина

В) 23 мыңнан астам десятина

- С) 13 мыңнан астам десятина
- Д) 43 мыңнан астам десятина
- Е) 53 мыңнан астам десятина

18. Қоныс аударушылардың басты аймағы:

- А) Жетісу
- В) Сырдария
- С) Қызылорда
- Д) Қазалы
- Е) Маңғыстау

19. Қоныстандыру саясаты қамтыды:

- А) Ақмола облысын
- В) Қарағанды облысын
- С) Қостанай облысын
- Д) Сырдария облысын
- Е) Жетісу облысын

20. 1884 – 1892 жылдары орыс, украин шаруалары шымкент, ташкент, Әулиеата жерінде:

- А) 37 қоныс құрды
- В) 27 қоныс құрды
- С) 17 қоныс құрды
- Д) 25 қоныс құрды
- Е) 30 қоныс құрды

21. 1870 – 1914 жылдары Ақмола, Семей, Жетісу, Сырдария, Торғай, Орал облыстарына:

- А) 3,4 миллионға жуық шаруа қоныстанды
- В) 2,4 миллионға жуық шаруа қоныстанды
- С) 1 миллионға жуық шаруа қоныстанды
- Д) 1,4 миллионға жуық шаруа қоныстанды
- Е) 3 миллионға жуық шаруа қоныстанды

22. 1835 жылы Қазақстанға әкелінетін астық пен егіншілік құрал – саймандарына алынып тасталған салық:

- А) Құн
- В) Баж
- С) Жер
- Д) Қару
- Е) Дұрыс жауабы жоқ.

23. Орталық губерниялардан орыс, украин шаруаларын қоныстануы:

- А) Қазақтар арасында отырықшылықтың кең тарауына себепші болды
- В) Қырғыздар арасында отырықшылықтың кең тарауына себепші болды

- С) өзбектер арасында отырықшылықтың кең тарауына себепші болды
- Д) тәжіктер арасында отырықшылықтың кең тарауына себепші болды
- Е) армяндар арасында отырықшылықтың кең тарауына себепші болды

24. Сырдария, Жем, Ырғыз, Сарысу өзендері бойында:

- А) 15 десятина жерді суландырып, 2 миллион пұт астық өндірді
- В) 15 десятина жерді суландырып, 5 миллион пұт астық өндірді
- С) 10 десятина жерді суландырып, 1 миллион пұт астық өндірді
- Д) 15 десятина жерді суландырып, 1 миллион пұт астық өндірді
- Е) 10 десятина жерді суландырып, 1 миллион пұт астық өндірді

25. 1897ж. Алтайдағы орыс шаруаларының саны:

- А) 70 мыңға жуық
- В) 90 мыңға жуық
- С) 80 мыңға жуық
- Д) 60 мыңға жуық
- Е) 40 мыңға жуық

1.3.Қазақстанның экономикалық дамуы41 – нұсқа.

1.Орыс қызы Мариям Рекинаның бүкіл қазақ даласына белгілі әні:

- А) Гауһартас
- В) Дударай
- С) Ақ сиса
- Д) Екі ғашық
- Е) Әгуғай

2. XIX ғасырдың 30-50 жылдары қазақ жерінде көптеп өндірді:

- А) Қорғасын, қалайы, вольфрамды
- В) Көмір, кен, тұз, қорғасынды
- С) Темір, кен, мырышты
- Д) Мыс, тұз, алтынды
- Е) Темір, алюминий, тұзды

3. Арал, Каспий теңіздерінде Балқаш көлінде қосылған кәсіп түрі:

- А) Аң аулау
- В) Балық аулау
- С) Омарта шаруашылығы
- Д) Суды тазарту
- Е) Барлығы дұрыс

4. Ауыл шаруашылығы шикізатын өңдейтін іске қосылған кәсіпорындар:

- А) Көлік кәсіпорындары

- В) Тері мен май кәсіпорындары
- С) Азық – түлік кәсіпорындары
- Д) Шикізат кәсіпорындары
- Е) Мұнай кәсіпорындары

5. Ауылдық пролетариаттың әлі қалыптасып үлгермеген тобына жатты:

- А) Қазақ жатақтары
- В) Қазақ шаруалары
- С) Қазақ зиялылары
- Д) Бұратаналар
- Е) Дұрыс жауабы жоқ.

6. XIX ғасырдың соңғы 10 жылында өлкеде салынған темір жол ұзындығы:

- А) 682 верст
- В) 382 верст
- С) 482 верст
- Д) 382 верст
- Е) 782 верст

7. 1892 жылы басталған құрылыс:

- А) Ташкент темір жолы
- В) Транссібір темір жолы
- С) Орынбор темір жолы
- Д) Орынбор –Ташкент темір жолы
- Е) Батыс Сібір темір жолы

8. 1891 – 1893 жылдары тартылған темір жол желісі:

- А) Покровская слобода – Ойыл
- В) Покровская слобода – Орал
- С) Покровская слобода – Ақмола
- Д) Покровская слобода – Торғай
- Е) Покровская слобода – Қарағанды

9. XX ғасыр басындағы бес жылда темір жол ұзындығы:

- А) 2000 шақырым болды
- В) 1718 шақырым болды
- С) 1918 шақырым болды
- Д) 1818 шақырым болды
- Е) 1618 шақырым болды

10. XIX ғасырдың соңғы жылдарында 300-400 жұмыскері бар:

- А) Өндіріс орны пайда болды
- В) Ұйым пайда болды
- С) Қоғам пайда болды

- Д) Бірлестік пайда болды
- Е) Кооператив пайда болды

11. Бүкіл ел көлемінде белгілі болған өндірістік орындар:

- А) Қарағанды көмір алабы, Шерубай – Нұра
- В) Қарағанды көмір алабы, Екібастұз, Риддер, Қостанай
- С) Успен кешені, Қарағанды көмір алабы, Екібастұз, Риддер
- Д) Қарағанды көмір алабы, Екібастұз, Риддер
- Е) Успен кешені, Қарағанды көмір алабы, Жезқазған.

12. 1867 жылы Басқұншақ кәсіпорнында өндірген тұз мөлшері:

- А) 35 мың пұтқа жуық
- В) 15 мың пұтқа жуық
- С) 55 мың пұтқа жуық
- Д) 20 мың пұтқа жуық
- Е) 45 мың пұтқа жуық.

13. 1900ж. Басқұншақтағы тұз өндіру:

- А) 5 миллион пұттан асты
- В) 25 миллион пұттан асты
- С) 15 миллион пұттан асты
- Д) 10 миллион пұттан асты
- Е) 20 миллион пұттан асты

14. Шетелдік иелер сатып алған мұнай өндіретін орталықтар:

- А) Талды, Спасск- Успенск, Атбасар, Риддер, Қарағанды
- В) Жезқазған, Атбасар, Риддер, Қарағанды, Екібастұз
- С) Спасск – Успенск, Атбасар, Риддер, Қарағанды, Екібастұз
- Д) Спасск – Успенск, Атбасар, Нұраталды, Қарағанды, Екібастұз
- Е) Қостанай, Атбасар, Риддер, Қарағанды, Екібастұз

15. Спасск мыс кешені акционерлік қоғамының акциялары:

- А) Германия, Бельгия, Индия т.б. елдер өнеркәсібі иелерінің қолына көшті
- В) АҚШ, Германия, Швеция, Швейцария т.б. елдер өнеркәсібі иелерінің қолына көшті
- С) АҚШ, Германия, Бельгия, Швеция, т.б. елдер өнеркәсібі иелерінің қолына көшті
- Д) Австрия, Германия, Швеция, Бельгия т.б. елдер өнеркәсібі иелерінің қолына көшті
- Е) Германия, Швеция, Бельгия, т.б. елдер өнеркәсібі иелерінің қолына көшті

16. 1833 жылы Қарағанды көмірін алғашқылардың бірі болып:

- А) Аппақ Байжанов ашты
- В) Әулие Атабек ашты
- С) Қосым Пішкенбаев ашты
- Д) П.Русаков ашты
- Е) Қаныш Сәтбаев ашты

17. Ертiс бойындағы, Орталық Қазақстандағы көп кен орындарын тұңғыш рет ашқан:

- A) Жүмекен Нәжімеденов
- B) Қасым Аманжолов
- C) Қосым Пішкенбаев
- D) Аппак Байжанов
- E) Ықылас Дүкенов

18. XIX ғасырдың 40 жылдары Қарағанды көмірі кен орындарын:

- A) Успенск, Жезқазған, Спасск – Воскресенск мыс кешендерін өте арзан бағамен – көпес Н.Ушаков, А.Рязанов сатып алды.
- B) Мойынқұм, Жезқазған, Спасск – Воскресенск мыс кешендерін өте арзан бағамен – көпес Н.Ушаков, А.Рязанов сатып алды.
- C) Успенск, Жезқазған, Спасск – Воскресенск мыс кешендерін өте арзан бағамен – көпес Ботов, А.Рязанов сатып алды.
- D) Успенск, Жезқазған, Спасск – Воскресенск мыс кешендерін өте арзан бағамен – көпес Н.Ушаков, Петров сатып алды.
- E) Орал, Жезқазған, Атбасар мыс кешендерін өте арзан бағамен – көпес Н.Ушаков, А.Рязанов сатып алды.

19. Ресей Мемлекеттік банк бөлімшелері:

- A) Оралда (1876 жылы), Петропавлда (1881 жылы), Семейде (1877 жылы), Омбыда (1895 жылы), Верныйда (1912 жылы) шаруашылық, мәдениет ошақтарын ашты,
- B) Семейде (1876 жылы), Ташкентте (1881 жылы), Әулиеатада (1887 жылы), Омбыда (1895 жылы), Верныйда (1912 жылы) шаруашылық, мәдениет ошақтарын ашты,
- C) Шымкентте (1878жылы), Петропавлда (1882 жылы), Ташкентте (1889жылы), Омбыда(1895 жылы), Верныйда (1912 жылы) шаруашылық, мәдениет ошақтарын ашты,
- D) Бішкекте (1876 жылы), Ташкентте (1881 жылы), Семейде (1887 жылы), Омбыда (1895 жылы), Верныйда (1912 жылы) шаруашылық, мәдениет ошақтарын ашты,
- E) Шымкентте (1876жылы), Петропавлда (1881 жылы), Ташкентте (1887жылы), Омбыда(1895 жылы), Верныйда (1912 жылы) шаруашылық, мәдениет ошақтарын ашты,

20. Сібірлік 57 сауда бөлімшесінің Қазақстанда қызмет еткендер саны:

- A) Бесеу
- B) Жетеу
- C) Алтау
- D) Сегіз

Е) Төртеу

21. Қазақстанның шаруашылық өмірінде белгілі орын алды:

- А) Жәрмеңкелердің болуы
- В) Жаңа жұмыс орындардың ашылуы
- С) Темір жолдың салынуы
- Д) Орыстың сауда өнеркәсіптік банкі
- Е) Дүкендердің ашылуы

22. XIX ғасырдың 80 – жылдарында Ақмола, Сарысу, Қарқаралы уездерінен 60 мың ірі қара, 200 мың қой:

- А) Ресейдің орталық ауылдарына жеткізілді
- В) Маңғыстаудың орталық ауылдарына жеткізілді
- С) Қырғыз елінің орталық ауылдарына жеткізілді
- Д) Өзбек елінің орталық ауылдарына жеткізілді
- Е) Барлығы дұрыс

23. Орта Азия, Ресейдің орталық базарына малмен сауда жасау арқылы әйгілі болған ірі көпестер:

- А) В.Ботов, Елисеев, Лазарьев – Гурьев
- В) Жиряков, Скажутин, Елисеев
- С) Ботов, Колосов, Жиряков, Скажутин
- Д) Ботов, Колосов, Лазарьев – Гурьев
- Е) Алексеев, Колосов, Жиряков, Скажутин

24. 1832 жылы Бөкей(Ішкі) ордасында:

- А) Тұңғыш мектеп ашылды
- В) Тұңғыш сауда орны ашылды
- С) Тұңғыш дүкен ашылды
- Д) Тұңғыш жәрмеңке ашылды
- Е) Тұңғыш кітапхана ашылды

25. Ресми түрде тұңғыш жәрмеңке:

- А) Ішкі Ордада ашылды
- В) Қостанай облысында ашылды
- С) Ақтөбе облысында ашылды
- Д) Маңғыстау облысында ашылды
- Е) Ақмола облысында ашылды

1.3.Қазақстанның экономикалық дамуы42 – нұсқа

1.XIX ғасырдың 80 – жылдары Шығыс Қазақстанда:

- А) 70 астам қалалық, далалық жәрмеңкелер ашылды
- В) 60 астам қалалық, далалық жәрмеңкелер ашылды

- С) 50 астам қалалық, далалық жәрмеңкелер ашылды
- Д) 40 астам қалалық, далалық жәрмеңкелер ашылды
- Е) 30 астам қалалық, далалық жәрмеңкелер ашылды

2. Жәрмеңкелердің басты дамыған өңірі:

- А) Ақтөбе
- В) Ақмола
- С) Маңғыстау
- Д) Қостанай
- Е) Қарағанды

3. Ең ірі жәрмеңкелердің басым көпшілігі мына облыстарда шоғырланды:

- А) Ақмола қаласында, Әулиеатада (Петропавл уезі), Ташкентте(Еленецкая), Павлодарда (Атбасар станциясында),Қарқарада
- В) Көкшетау қаласында, Бішкекте (Петропавл уезі), Константиновкада (Еленецкая), Петровкада (Атбасар станциясында),Қарқарада
- С) Ақмола қаласында, Тайыншакөл (Петропавл уезі), Константиновкада (Еленецкая), Петровкада (Атбасар станциясында),Қарқарада
- Д) Ақмола қаласында, Тайыншакөл (Петропавл уезі), Шымкентте (Еленецкая), Ақтөбеде (Атбасар станциясында),Қарқарада
- Е) Дұрыс жауабы жоқ.

4. 1848 жылы ірі жәрмеңкелердің бірі:

- А) Қарқара уезіндегі Талды – Қоянды ашылды
- В) Қарқара жәрмеңкесі ашылды
- С) Бөкей ордасында ашылды
- Д) Бөкей ордасында ашылды
- Е) Жетісу уезіндегі Талды – Қоянды ашылды

5. 1924 жылға дейін:

- А) Ойыл жәрмеңкесі жыл сайын өткізіліп келді
- В) Қарқара жәрмеңкесі жыл сайын өткізіліп келді
- С) Қоянды жәрмеңкесі жыл сайын өткізіліп келді
- Д) Петров жәрмеңкесі жыл сайын өткізіліп келді
- Е) Константинов - Еленов жәрмеңкесі жыл сайын өткізіліп келді

6. Талды – Қоянды жәрмеңкесінің негізін қалаушы:

- А) Ялуторлық көпес – В.Ботов
- В) Көпес Алексей Афанасьевич
- С) Көпес Назарьев – Гурьев
- Д) Ресейлік көпес Елисеев
- Е) Көпес Алексеев

7. Талды – Қоянды жәрмеңкесіндегі сауданың жылдық айналымы:

- A) 3-4 миллион сомға дейін жеткен
- B) 1-3 миллион сомға дейін жеткен
- C) 2-4 миллион сомға дейін жеткен
- D) 2-3 миллион сомға дейін жеткен
- E) 1-2 миллион сомға дейін жеткен

8. 1835ж. Қазақстанға әкелінетін астық пен егіншілік құрал – саймандарына:

- A) Жер салығын төлеу алып тасталды
- B) Жол салығын төлеу алып тасталды
- C) Баж салығын төлеу алып тасталды
- D) Құн салығын төлеу алып тасталды
- E) Дұрыс жауабы жоқ.

9. 1862 жылы Омбыдан Семейге алғашқы:

- A) зымыран жіберілді
- B) алғашқы тауар жіберілді
- C) пароход сапарға шықты
- D) тікұшақ сапарға шықты
- E) атты әскер жолға шықты

10. Қазақстандағы атақты ірі жәрменке Қарқаралы уезінде:

- A) Ойыл
- B) Петров
- C) Константинов – Еленов
- D) Қоянды – Ботов
- E) Темір

11. Ақмола уезіндегі атақты ірі жәрменке:

- A) Темір
- B) Петров
- C) Қоянды – Ботов
- D) Константинов – Еленов
- E) Ойыл

12. Атбасар уезіндегі ірі жәрменке:

- A) Константинов – Еленов
- B) Петров
- C) Ботов
- D) Ойыл
- E) Темір

13. Орал облысындағы ең атақты ірі жәрменке:

- A) Ойыл, Қарқара
- B) Қарқара, Жаркент

С) Әулиеата, Тайыншакөл

Д) Темір, Шар

Е) Ойыл, Темір

14. Верный уезіндегі атақты ірі жәрмеңке:

А) Темір, Шар

В) Тайыншакөл, Ботай

С) Қарқара, жаркент

Д) Ойыл, Темір

Е) Әулиеата, Тайыншакөл

15. Сырдария облысындағы жәрмеңке:

А) Ботай

В) Қарқара

С) Әулиеата

Д) Ойыл, Ойыл

Е) Жаркент

16. Семей уезіндегі атақты жәрмеңке:

А) Тайыншакөл

В) Қарқара

С) Әулиеата

Д) Шар

Е) Ботай

17. Павлодарда атақты жәрмеңке:

А) Жаркент

В) Әулиеата

С) Тайыншакөл

Д) Шар

Е) Қарқара

18. 1900жылы Қазақ өлкесінде:

А) 100 жәрмеңке болған

В) 104 жәрмеңке болған

С) 94 жәрмеңке болған

Д) 105 жәрмеңке болған

Е) 95 жәрмеңке болған.

19. Қытаймен сауда арқылы белгілі болған жәрмеңке:

А) Жетісу уезіндегі – Қарқара, Ойыл (Орал облысында) Шар – Екатеринбург (Ақтөбе болды)

В) Жетісу уезіндегі – Қарқара, Ойыл (Ақмола облысында) Шар – Екатеринбург (Семей болды)

С) Жетісу уезіндегі – Әулиеата, Ойыл (Орал облысында) Шар – Екатеринбург (Семей болды)

Д) Жетісу уезіндегі – Қарқара, Ойыл (Маңғыстау облысында) Шар – Екатеринбург (Ақтөбе болды)

Е) Жетісу уезіндегі – Қарқара, Ойыл (Орал облысында) Шар – Екатеринбург (Семей болды)

20. Айырбас саудасында қазақтардың есебі:

А) Тоқты немесе ешкі

В) Қара мал немесе бір отар қой

С) Бір отар қой немесе бір табын жылқы

Д) Қара мал немесе бір табын жылқы

Е) Тоқты немесе бір жасар «ісек» қой болды

21. Орталық аудандарда қазақтар 6-7 сом тұратын самаурынға:

А) 20- 25 қой, бір отар мал беретін, 15 тиыннан аспайтын ұстараға - бір қой беретін,

В) 10- 25 қой, бір отар мал беретін, 10 тиыннан аспайтын ұстараға - бір жылқы беретін,

С) 20- 25 қой, бір отар мал беретін, 10 тиыннан аспайтын ұстараға - бір бұзау беретін,

Д) 10-15 қой, бір отар мал беретін, 15 тиыннан аспайтын ұстараға - бір қой беретін,

Е) Дұрыс жауабы жоқ.

22. 1897 жылы:

А) Әулиеата жәрмеңкесі болды

В) Қарқара жәрмеңкесі болды

С) Тұңғыш халық санағы болды

Д) Тұңғыш кітапхана ашылды

Е) Бөкей ордасында тұңғыш жәрмеңке болды

23. 1897 жылы санақ бойынша:

А) Қазақстанда барлығы 4147,8 мың адам тұрған болса, соның 61,7% жуығы қазақтар еді,

В) Қазақстанда барлығы 4147,8 мың адам тұрған болса, соның 71,7% жуығы қазақтар еді,

С) Қазақстанда барлығы 5147,8 мың адам тұрған болса, соның 81,7% жуығы қазақтар еді,

Д) Қазақстанда барлығы 4147,8 мың адам тұрған болса, соның 81,7% жуығы қазақтар еді,

Е) Қазақстанда барлығы 1147,8 мың адам тұрған болса, соның 91,7% жуығы қазақтар еді,

24. 1897 жылы санақ бойынша қазақ өлкесіндегі бүкіл орыс халқы:

- A) 20% болды (6 облыста 544 мың)
- B) 22,8% болды (6 облыста 644 мың)
- C) 12,8% болды (6 облыста 544 мың)
- D) 30% болды (6 облыста 544 мың)
- E) 17,8% болды (6 облыста 744 мың)

25. 1897 жылы халық салығының деректері бойынша:

- A) Қазақстанда – 86,7 мың украиндық тұрды. Өзіндік үлесі 2% жуық.
- B) Қазақстанда – 76,7 мың украиндық тұрды. Өзіндік үлесі 1,9% жуық.
- C) Қазақстанда – 66,7 мың украиндық тұрды. Өзіндік үлесі 0,9% жуық.
- D) Қазақстанда – 96,7 мың украиндық тұрды. Өзіндік үлесі 2% жуық.
- E) Қазақстанда – 86,7 мың украиндық тұрды. Өзіндік үлесі 2% жуық.

1.3.Қазақстанның экономикалық дамуы43- нұсқа

1.1897 жылы Қазақстанда татарлардың саны:

- A) 56 мың (1,3%)
- B) 45 мың (0,7%)
- C) 52 мың (1,2%)
- D) 50 мың (1%)
- E) 49 (0,9%)

2. 1897 жылы Қазақстандағы және онымен шекаралас қалалардағы немістердің жалпы саны:

- A) 5 мың адамға жуық
- B) 7 мың адамға жуық
- C) 6 мың адамға жуық
- D) 8 мың адамға жуық
- E) 9 мың адамға жуық

3. 1897 жылы халық санағының деректері бойынша Қазақстандағы поляк саны:

- A) 1253
- B) 1254
- C) 1215
- D) 1250
- E) 1252

4. 1897 жылы өткен Жалпы Ресейлік халық санағының деректері бойынша:

- А) 39,5мың өзбек, 3,8 мың түркімен, 2,6 мың башқұрт, 997 қалмақ, 987 тәжік ұлты тұрған,
В) 29,5мың өзбек, 2,8 мың түркімен, 1,6 мың башқұрт, 999 қалмақ, 988 тәжік ұлты тұрған,
С) 19,5мың өзбек, 1,8 мың түркімен, 2,6 мың башқұрт, 997 қалмақ, 987 тәжік ұлты тұрған,
Д) 29,5мың өзбек, 2,8 мың түркімен, 2,6 мың башқұрт, 997 қалмақ, 987 тәжік ұлты тұрған,
Е) 29,5мың өзбек, 2,8 мың түркімен, 2,6 мың башқұрт, 998 қалмақ, 990 тәжік ұлты тұрған,

5. 1897 жылғы санақ бойынша сауатты қазақтардың үлесі:

- А) 15%
В) 5%
С) 10%
Д) 20%
Е) 30%

6. XIX ғасыр мен XX ғасырдың басында қазақ жерінде:

- А) 19
В) 29
С) 30
Д) 59
Е) 20

7. 1752 жылы салынған қала:

- А) Көкшетау
В) Петропавл
С) Өскемен
Д) Тараз
Е) Қарағанды

8. 1720 жылы салынған қала:

- А) Ақмешіт
В) Павлодар
С) көкшетау
Д) Әулиеата
Е) Өскемен

9. 1718 жылы салынған қала:

- А) Семей қаласы
В) Зайсан қаласы
С) Ақтөбе қаласы
Д) Верный қаласы

Е) Перовск қаласы

10. ХҮІ ғасырды:

А) Гурьевті негізі қаланды

В) Теміртаудың негізі қаланды

С) Верныйдың негізі қаланды

Д) Ащысай негізі қаланды

Е) Қарқаралының негізі қаланды

11. 1827 жылы:

А) Ақмола қаласының негізі Қарқаралы сыртқы округының әкімшілік орталығы ретінде қаланды.

В) Тараз қаласының негізі Қарқаралы сыртқы округының әкімшілік орталығы ретінде қаланды.

С) Өскемен қаласының негізі Қарқаралы сыртқы округының әкімшілік орталығы ретінде қаланды.

Д) Семей қаласының негізі Қарқаралы сыртқы округының әкімшілік орталығы ретінде қаланды.

Е) Қарқаралы қаласының негізі Қарқаралы сыртқы округының әкімшілік орталығы ретінде қаланды.

12. 1868 жылы қала мәртебесіне ие болды:

А) Теміртау

В) Көкшетау

С) Қарағанды

Д) Қарқаралы

Е) Қазалы

13. 1845 жылы негізі қаланды:

А) Шымкент, тараз

В) Семей, Өскемен

С) Торғай, Ырғыз

Д) Теміртау, Қарағанды

Е) Көкшетау, Ақмола

14. 1867 жылы негізі қаланған:

А) Әулиеата

В) Ақмешіт

С) Тараз

Д) Қарағанды

Е) Зайсан

15. Зайсанның алғашқы аты:

А) Қазалы

В) Ашынас

- С) Әулиеата
- Д) Ащысай
- Е) Жеменей

16. 1879 жылы негізі қаланған қала:

- А) Тара
- В) Қостанай
- С) Ағадыр
- Д) Теміртау
- Е) Гурьев

17. 1897 жылы негізі қаланған:

- А) Теміртау
- В) Темір
- С) Қостанай
- Д) Верный
- Е) Перовск

18. 1869 жылы:

- А) Қостанай қаласының іргесі қаланды
- В) Бұрын Әулиеата деп аталған Тараз қаласы салынды
- С) Ақтөбе қаласы жергілікті халық «ақ төбе» деп атайтын бекініс ретінде салына бастады
- Д) Теміртау қаласында жұмысшылар көтерілісі болды
- Е) Алтынсариннің тұңғыш оқу құралы «Қазақ хрестоматиясы» шықты

19. Қазіргі Қазалы қаласының ХІХ ғасырдағы атауы:

- А) Созақ
- В) Верный
- С) Ақмешіт
- Д) Перовск
- Е) Райым

20. ХІХ ғ. ІІ жартысында қазақ жеріне айдалған поляктардың құрамындағы 50% – ын құрайтын топ:

- А) Ағартушылар
- В) Дворяндар
- С) Мещандар
- Д) Шаруалар
- Е) Саудагерлер

1.4.Қазақ – қытай сауда қатынастары44- нұсқа

1.1851 жылға дейін Ресейдің Цин империясымен сауда экономикалық байланысында дәнекер болған қала:

- A) Үрімші
- B) Кяхта
- C) Зайсан
- D) Барнауыл
- E) Семей

2. Қытай мен Құлжа келісіміне қол қойылды:

- A) 1851 жылы 25 шілде айында
- B) 1851 жылы 26 тамыз айында
- C) 1853 жылы 26 тамыз айында
- D) 1852 жылы 25 шілде айында
- E) 1852 жылы 26 тамыз айында

3. Құлжа шартынан кейін Троицк, Орынбор, Семей, Өскемен кеден бөлімдерінің:

- A) Жабылуы жарияланды
- B) Сауда орындары кеңейтілді
- C) Сауда құқықтары кеңейтілді
- D) Ресей қалалары деп жарияланды
- E) Бір орталыққа бағындырылды

4. 1852 жылы Шәуешек қаласы арқылы:

- A) Қазақстанға 15 пұт артық дәрі – дәрмек жеткізілді
- B) Қазақстанға 15 пұт артық ет жеткізілді
- C) Қазақстанға 15 пұт артық жібек мата жеткізілді
- D) Қазақстанға 15 пұт артық астық жеткізілді
- E) Қазақстанға 15 пұт артық мақта жеткізілді

5. Орта Азия және қазақтар үшін қажет тауар:

- A) Шай
- B) Ет
- C) Тұз
- D) Мата
- E) Астық өнімдері

6. 1855 жылы Шыңжаң мен Қазақстанның сауда байланыстарының уақытша тоқтатылу себебі:

- A) Патшалы Ресей Шыңжаңдықтармен сауда қатынасына тиым салды
- B) Қытай елінде азаттық көтеріліс басталды
- C) Шәуешектегі орыс көпестерінің сауда орындары талан – таражға салынды
- D) Қазақстанда азаттық көтеріліс басталды
- E) Қазақстанды реформалар кезеңі басталды

7. Ресей көпестерінің саудасы тек қана:

- A) Жаркент қаласымен шектелді

- В) Қазақстан қалаларымен шектелді
- С) Суйдін бекінісімен шектелді
- Д) Құлжа қаласымен шектелді
- Е) Пекинге дейін барды

8. 1856 жылы I Александр патша Сібір комитетіне жолдаған нұсқауында:

- А) Қырғыз бен Жетісу өлкесіне ұйғыр, дүнгендерді қоныстандырды
- В) Іле сұлтандығын құруды талап етті
- С) Жетішар мұсылман мемлекетін құруды талап етті
- Д) Салық жинауды, жерлерді тартып алуды көбейтті
- Е) Сауда байланыстарын кеңейтуге жол ашуды талап етті

9. 1864 жылы Шыңжаңдағы көтерілістің барысында:

- А) Орталық езгілеу арта түсуі
- В) Сауда байланыстарын кеңейтуге жол ашылды
- С) Іледе – Іле сұлтандығы, Қашқарияда- Жетішар мұсылман мемлекеті құрылды
- Д) Іле сұлтандығын құруды талап етті
- Е) Жетішар мұсылман мемлекетін құруды талап етті

10. 1881 – 1883 жылдары орыс үкіметінің келісімімен:

- А) Қырғыз бен Жетісу өлкесіне ұйғыр, дүнген қоныстанды
- В) Іледе – Іле сұлтандығы, Қашқарияда – Жетішар мұсылман мемлекеті құрылды
- С) Сауда байланыстарын кеңейтуге жол ашылды
- Д) Пекин шарты жасалды
- Е) Ресей мен Қытайдың Қазақстан арқылы сауда байланыстарына кең жол ашты

11. Қазіргі Алматы, Талдықорған жеріне алты ұйғыр болыстары:

- А) Жаркент, Ақкент, Ақсу – Шырын, Ашынас, Қорамса, Қарасу құрылды
- В) Жаркент, Ақкент, Ақсу – Шырын, Малыбай, Қорамса, Ашынас құрылды
- С) Жаркент, Ақкент, Ақсу – Шырын, Ашынас, Қорамса, Қарасу құрылды
- Д) Ашынас, Ақкент, Ақсу – Шырын, Ашынас, Қорамса, Қарасу құрылды
- Е) Жаркент, Ақкент, Ақсу – Шырын, Малыбай, Қорамса, Қарасу құрылды

12. Ұйғырлар мен дүнгендердің Жетісуға келу себебі:

- А) Цин империясы қудалады
- В) Қытай империясы қудалады
- С) Тан империясы қудалады
- Д) Мин империясы қудалады
- Е) Ресей империясы қудалады

13. 1860 жылы Ресеймен Цин империясы арасында:

- А) Сауда келісім шарты жасалды

В) Құлжа келісім шарты жасалды

С) Пекин шарты жасалды

Д) Брест бітім шарты жасалды

Е) Петербург келісім шарты жасалды

14. 1881 жылы ақпанда Петербург келісіміне қол қойды, бұл келісім:

А) Шикізатты тасымалдау жағдайы қарастырылды

В) Ресей мен Қытайдың Қазақстан арқылы сауда байланыстарына кең жол ашты

С) Салық жинауды, жерлерді тартып алуды көбейтті

Д) Қоныс аударуларды арттырды

Е) Қырғыз бен Жетісу өлкесіне ұйғыр, дүнген қоныстанды

15. Қытаймен экономикалық байланыста басты орын алған қала:

А) Петропавл және Семей

В) Орал және Семей

С) Орал және Петропавл

Д) Петропавл және Орынбор

Е) Орынбор және Семей

16. Петербург шартына сай:

А) Орыс – қытай шекарасынан 60 – 65 шақырым жерге дейінгі қашықтықта теріні баж салығынсыз сатуға рұқсат берді

В) Орыс – қытай шекарасынан 60 – 65 шақырым жерге дейінгі қашықтықта матаны баж салығынсыз сатуға рұқсат берді,

С) Қырғыз бен Жетісу өлкесіне ұйғыр, дүнген қоныстанды,

Д) Салық жинауды, жерлерді тартып алуды көбейтті,

Е) Орыс – Қытай шекарасынан 60 – 65 шақырым жерге дейінгі қашықтықта шайды баж салығынсыз сатуға рұқсат берді.

17. 1867 жылы:

А) Дербес Жаркент облысы құрылды

В) Дербес Жамбыл облысы құрылды

С) Дербес Мойынты облысы құрылды

Д) Дербес Жетісу облысы құрылды

Е) Дербес Шу облысы құрылды

18. 1882 жылы:

А) Орынбор генерал – губернаторлығы ұйымдастырылды

В) Түркістан генерал – губернаторлығы ұйымдастырылды

С) Самарқан генерал – губернаторлығы ұйымдастырылды

Д) Ташкент генерал – губернаторлығы ұйымдастырылды

Е) Батыс – Сібір генерал – губернаторлығы ұйымдастырылды

19. Қытай аумағындағы сауда жүргізілген қалалар:

- A) Шұғышак, Құлжа, Үрімші, Гучен
- B) Шұғышак, Урга, Үрімші, Гучен
- C) Шұғышак, Сүйдін, Үрімші, Гучен
- D) Шұғышак, Құлжа, Сүйдін, Гучен
- E) Шұғышак, Құлжа, Үрімші, Урга

20. Қазақстанның Қытаймен сауда – саттық жүргізуде маңызды рөл атқарған қалалар:

- A) Семей, Зайсан, Иле, Петропавл
- B) Семей, Иле, Бұқтырма, Петропавл
- C) Семей, Иле, Бұқтырма, Петропавл
- D) Семей, Зайсан, Бұқтырма, Иле
- E) Семей, Зайсан, Бұқтырма, Петропавл

21. Қатонқарағай, Қорғас және басқа кеден бекеттері:

- A) Әскери нүктелер ретінде маңызын сақтап қалды
- B) Бітім қалалары ретінде маңызын сақтап қалды
- C) Тарихи нүктелер ретінде маңызын сақтап қалды
- D) Сауда нүктелері ретінде маңызын сақтап қалды
- E) Шаруашылық нүктелері ретінде маңызын сақтап қалды

22. XIX ғасырдың басында Қытай көпестерінің сауда жасайтын орталықтарының бірі:

- A) Торғай
- B) Семей
- C) Бұқтырма
- D) Орынбор
- E) Омбы

23. Ресей мен Қытай арасындағы арнайы келісімнің болмауы:

- A) Қырғыз бен Жетісу өлкесіне ұйғыр, дүнген қоныстануы орын алды
- B) Сауда нүктелері ретінде маңызын сақтап қалды
- C) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды
- D) Балқаш көлін, Иле өзенін сауда мақсатына пайдалану мүмкіндігіне шек қойды
- E) Орыс – қытай шекарасынан 60-65 шақырым жерге дейінгі қашықтықта матаны баж салығынсыз сатуға рұқсат берді

24. Балқаш көлін, Иле өзенін сауда мақсатына пайдалану:

- A) Петербург шартында анықталды
- B) Құлжа шартында анықталды
- C) Пекин шартында анықталды
- D) Сауда шартында анықталды
- E) Оренбург шартында анықталды

25. Іле өзенін Қытаймен саудада пайдаланудың экономикалық маңызына көңіл аударған:

- А) Т.Г.Шевченко (1851 жылы 27 тамыз)
- В) В.В.Вельяминов (1851 жылы 27 тамыз)
- С) Г.А.Колпаковский (1851 жылы 27 тамыз)
- Д) А.Н.Букетов (1851 жылы 27 тамыз)
- Е) В.В.Зернов (1851 жылы 27 тамыз)

1.4.Қазақ – қытай сауда қатынастары45- нұсқа

1.1883 жылы:

- А) Іле су жолы ашылды
- В) Пекин шартында жасалды
- С) Оренбург шартында жасалды
- Д) Құлжа шартында жасалды
- Е) Петербург шартында жасалды

2. 1883 жылы 4 мамырда:

- А) Оренбург шартында жасалды
- В) Құлжа шартында жасалды
- С) Пекин шартында жасалды
- Д) Іле өзені арқылы сауда кемесі Қытайдың Сүйдің бекінісіне жіберілді
- Е) Петербург шартында жасалды

3. 1882 жылы Верныйдың ауқатты көпесі Вали Ахун Юлдашев және инженер Поклевский Колпаковскийдің қолдауымен:

- А) Англиядан су кемесін сатып алды
- В) Қытайдан су кемесін сатып алды
- С) Швециядан су кемесін сатып алды
- Д) Германиядан су кемесін сатып алды
- Е) Франциядан су кемесін сатып алды

4. Қытай рыногінде ерекше көзге түскен жәрменкелер:

- А) Ресейдің Крестовск, Жетісу өлкесіндегі – Қарқара, Орталық Қазақстандағы – Қоянды (Ботов)
- В) Ресейдің Ірбіт, Крестовск, Жетісу өлкесіндегі – Қарқара, Орталық Қазақстандағы – Қоянды (Ботов)
- С) Ресейдің Ірбіт, Крестовск, Орталық Қазақстандағы – Қоянды (Ботов)
- Д) Ресейдің Ірбіт, Крестовск, Жетісу өлкесіндегі – Қарқара,
- Е) Ресейдің Ірбіт, Железняк, Жетісу өлкесіндегі – Қарқара, Орталық Қазақстандағы – Қоянды (Ботов)

5. Қазақ жері арқылы Ресейдің Шыңжаңмен тауар айналымының дамуы:

- A) Италия тарапынан бәсекелестікті өршітті
- B) Дания тарапынан бәсекелестікті өршітті
- C) Германия тарапынан бәсекелестікті өршітті,
- D) Франция тарапынан бәсекелестікті өршітті,
- E) Англия тарапынан бәсекелестікті өршітті,

6. 1890 жылы маусымда Шыңжаңмен сауда ұйымдастыру үшін:

- A) Түркістан округімен қатар Орынбор сауда округі құрылды
- B) Түркістан округімен қатар Семей сауда округі құрылды
- C) Түркістан округімен қатар Омбы сауда округі құрылды
- D) Түркістан округімен қатар Петропавл сауда округі құрылды
- E) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округі құрылды

7. Шыңжаңға мал сатуда үлкен рөл атқарған жәрменке:

- A) Түркістан
- B) Ірбіт
- C) Ташкент
- D) Қарқара
- E) Омбы

8. 1897 жылы 30 тамызда

- A) Алғашқы пароход сапарға шықты,
- B) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округі құрылды,
- C) Сібір темір жолы іске қосылды,
- D) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды,
- E) Торғай бекінісі салынды

9. 1845 жылы:

- A) Алғашқы пароход сапарға шықты,
- B) Торғай бекінісі салынды
- C) Сібір темір жолы іске қосылды,
- D) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округі құрылды,
- E) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды,

10. 1862ж. Омбыдан Семейге:

- A) Сібір темір жолы іске қосылды,
- B) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округі құрылды,
- C) Алғашқы пароход сапарға шықты,
- D) Торғай бекінісі салынды
- E) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды,

1.5.XIX ғасырдың соңындағы Қазақстанның саяси – әлеуметтік дамуы.46 – нұсқа

1.1886 жылы 2 маусым қабылданған ереже:

- А) «Түркістан өлкесін басқару және онда жер –салық өндірістерінің енгізу» туралы
- В) Село тұрғындары мен мешандардың қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аудару туралы Ереже бекітті,
- С) «Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Торғай облыстарын басқару туралы» - ереже бекітті,
- Д) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округін құру
- Е) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды,

2. 1889 жылы:

- А) «Түркістан өлкесін басқару және онда жер –салық өндірістерінің енгізу» туралы Ереже бекітті,
- В) Село тұрғындары мен мешандардың қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аудару туралы Ереже бекітті,
- С) «Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Торғай облыстарын басқару туралы» - ереже бекітті,
- Д) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды
- Е) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округін құру

3. 1891 жыл 25 наурызда:

- А) «Түркістан өлкесін басқару және онда жер –салық өндірістерінің енгізу» туралы Ереже бекітті,
- В) Село тұрғындары мен мешандардың қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аудару туралы Ереже бекітті,
- С) «Ақмола, Семей, Жетісу, Орал, Торғай облыстарын басқару туралы» - ереже бекітті,
- Д) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды
- Е) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округін құру

4. 1891 жылғы Ереже бойынша:

- А) Түркістан өлкесін басқару және онда жер –салық өндірістерін енгізді,
- В) Село тұрғындары мен мешандардың қазыналық жерлерге өз еркімен қоныс аударды,
- С) Қазақстанның әкімшілік – аумақтық жағынан басқару жүйесін өзгерту,
- Д) Жайықтың оң жағалауына өтуге тыйым салынды
- Е) Түркістан округімен қатар Жетісу сауда округін құру

5. 1891 жылы ереже бойынша Түркістан өлкесінде құрылған 3 облыс:

- А) Сырдария, Ташкент, Самарқан

- В) Сырдария, Ферғана, Самарқан,
- С) Сырдария, Ферғана, ташкент
- Д) Ташкент, Ферғана, Самарқан
- Е) Сырдария, Сайрам, Самарқан.

6. Түркістан өлкесінің орталығы:

- А) Самарқан қаласы болды
- В) Сырдария қаласы болды
- С) Ташкент қаласы болды
- Д) Ферғана қаласы болды
- Е) Яссы қаласы болды

7. Ферғана, Сырдария облысы:

- А) 6 уезден құралды
- В) 4 уезден құралды
- С) 2 уезден құралды
- Д) 5 уезден құралды
- Е) 7 уезден құралды

8. Ақмола, Торғай облыстары:

- А) 4 уезден құралды
- В) 5 уезден құралды
- С) 6 уезден құралды
- Д) 8 уезден құралды
- Е) 7 уезден құралды

9. Ақмола, Семей, Торғай, Орал облыстары:

- А) Орынбор генерал – губернаторлығы құрамына кірді
- В) Торғай генерал – губернаторлығы құрамына кірді
- С) Түркістан генерал – губернаторлығы құрамына кірді
- Д) Батыс - Сібір генерал – губернаторлығы құрамына кірді
- Е) Дала генерал генерал – губернаторлығы құрамына кірді

10. Дала генерал – губернаторлығының орталығы:

- А) Ор қаласы
- В) Омбы қаласы
- С) Омск қаласы
- Д) Орал қаласы
- Е) Орынбор қаласы

11. Әскери губернатордың рұқсатымен шақырылды:

- А) халықты
- В) болысты
- С) Соттардың төтенше съезі
- Д) қазылық сотты

Е) империялық сотт

12. 1891 жылдың көктемінен бастап:

А) қазақ даласына шаруалардың сауда жасауы ресми түрде тоқтатылды

В) қазақ даласына шаруалардың Қытаймен байланыстары ресми түрде тоқтатылды

С) қазақ даласына шаруалардың қоныс аударуы ресми түрде тоқтатылды

Д) қазақ даласына шаруалардың елден кетуге ресми түрде тоқтатылды

Е) қазақ даласына шаруалардың қаналуы ресми түрде тоқтатылды

13. 1891 жылғы «Ережеге» сай мұсылман ісін жүргізетін төменгі сот буыны:

А) «Халық соты» құрылды

В) билер соты

С) қазылар соты

Д) шаруалар соты

Е) хан соты

14. Халықтық соты:

А) халықтық сотқа тәуелді буын

В) империялық сотқа тәуелсіз буын.

С) қазылық сотқа тәуелді буын

Д) империялық сотқа тәуелді буын

Е) шаруалар сотына тәуелді буын.

15. Соттардың төтенше съезі:

А) халықтың рұқсатымен шақырылды

В) болыстың рұқсатымен шақырылды

С) әскери губернатордың рұқсатымен шақырылды

Д) қазылық соттың рұқсатымен шақырылды

Е) империялық соттың рұқсатымен шақырылды

16. Уездік және облыстық тұрғындары қатысты мәселені шешетін сот жиыны:

А) Уездік сот съезі

В) Соттардың төтенше съезі

С) Халықтық сот съезі

Д) Қазылар соты съезі

Е) Империялық сот съезі.

17. Бігістіруші сот:

А) ауыл старшындарын, болыс басқармаларын қорғады

В) қалалық полиция басқармасы қорғады

С) әскери губернатордың рұқсатымен шақырылды

Д) облыстық, уездік билеушілердің мүддесін қорғады

Е) полицейлік приставтық тәртіп бақылау мекемелерін қорғады

18. Верный, Орал, Петропавл, Семей сияқты ірі орталықтарда:

а) билер соты құрылды

В) төтенше съездер құрылды

С) халықтық сот құрылды

Д) полицейлік приставтық тәртіп бақылау мекемелері құрылды

Е) қалалық полиция басқармасы құрылды

19. Уездік қалаларда:

А) билер соты құрылды

В) төтенше съездер құрылды

С) халықтық сот құрылды

Д) полицейлік приставтық тәртіп бақылау мекемелері құрылды

Е) қалалық полиция басқармасы құрылды

20. Верный, Орал, Петропавл, Семей облыстық орталықтарында:

А) билер соты құрылды

В) төтенше съездер құрылды

С) полиция басқармасы құрылды

Д) халықтық сот құрылды

Е) полицейлік приставтық тәртіп бақылау мекемелері

21. Уездік қалаларда:

А) халықтық сот құрылды

В) төтенше съездер құрылды

С) билер соты құрылды

Д) қалалық полиция басқармасы құрылды

Е) полицейлік приставтық тәртіп бақылау мекемелері

22. Әскери губернатордың қолында:

А) генерал – губернаторлықтарды бекіту шешілді

В) ауыл старшындарын, болыс басқармаларын бекітумен бекітпеуді шешті

С) ауыл басшыларын бекіту шешілді

Д) болыс басқармаларын бекіту шешілді

Е) жер бөлуді шешу мәселесі шешілді

23. Алғашқы пароход сапарға шықты:

А) 1862ж. Сібірден Верныйға

В) 1862ж. Шевченкодан Бакуге

С) 1862ж. Жайықтың оң жағалауынан

Д) 1862ж. Балқаш көлінен

Е) 1862ж. Омбыдан Семейге

24. XIX ғасырдың II жартысында өндіріс орындарындағы қазақ жұмысшыларының үлесі:

- A) 50-70%
- B) 60-70%
- C) 80-70%
- Д) 50-75%
- Е) 40-50%

25. Қазақ – орыс жұмысшылары өздерінің саяси қарсылықтарын:

- A) Жұмысқа шықпады
- B) Еңбек өнімдерін арттыруды көздеп ереуілге шықты
- C) Өндіріс орнын тастап кету арқылы білдірді
- Д) Қашып кетті
- Е) Шағым, арыз арқылы білдірді

1.5.XIX ғасырдың соңындағы Қазақстанның саяси – әлеуметтік дамуы.47-нұсқа

1.Қазақстандағы жұмысшылардың жағдайындағы таптық қарсылықтың бірі:

- A) Елде бүлік орнату
- B) Елден кету
- C) Өндіріс орнын тастап кетуі
- Д) Арыз жазу
- Е) Аштық жариялау

2. Өскемен уезіндегі кен өндірісінде:

- A) 1888 жылы қазақ жұмысшыларының ереуілі болды
- B) Жезқазған уезіндегі көтеріліс болды
- C) Семейдегі 1897 жылғы көтеріліс
- Д) Қарқаралы уезіндегі кеншілер ереуілі болды
- Е) Орынбор уезіндегі кен өндірісінде ереуіл болды

3. Алтын өнеркәсібіндегі әйелдер үлесі:

- A) 1873 жылы 12%, 1893 жылы 10,8 % жеткен
- B) 1873 жылы 14%, 1893 жылы 17,8 % жеткен
- C) 1873 жылы 12%, 1893 жылы 18,8 % жеткен
- Д) 1873 жылы 13%, 1893 жылы 17,8 % жеткен
- Е) 1873 жылы 12%, 1893 жылы 17,8 % жеткен

4. Кен орындарында балалар еңбегі пайдалана бастады:

- A) XIX ғасырдың 40 жылдары
- B) XIX ғасырдың 90 жылдары
- C) XIX ғасырдың 80 жылдары
- Д) XIX ғасырдың 70 жылдары

Е) XIX ғасырдың 60 жылдары

5. Жұмысшылар арасындағы 16 жасқа дейінгі жасөспірімдердің үлесі:

А) 14%

В) 15%

С) 16%

Д) 17%

Е) 20%

6. 1896 жылы еңбектің ауыл жағдайларына шыдамай, өндіріс орындарынан қашып кетті:

А) 9,4%

В) 8,4%

С) 1,4%

Д) 6,4%

Е) 8,5%

7. XIX ғасырдың аяғында өндіріс орнын өз еркімен тастап кеткендерге жаза қолданды:

А) жеті айға абақтыға қамады

В) үш айға абақтыға қамады

С) төрт айға абақтыға қамады

Д) бес айға абақтыға қамады

Е) алты айға абақтыға қамады

8. XIX ғасырдың орта кезінен бастап жұмысшылар наразылығының жаңа түрі:

А) аштық жариялау

В) жұмыстан кету

С) ереуілге шығу

Д) көтеріліске шығу

Е) келісімге келу.

9. 1849 жылы қазанда Көкшетау кен округінде:

А) алғашқы бас көтеру өтті

В) аштық болды

С) пайдалы қазбаларға байыды

Д) өнім арта түсті

Е) еңбек өнімі артты

10. 1849 жылы қазақ жұмысшыларының ереуілі:

А) Өскемен уезіндегі кен өндірісінде

В) Жезқазған уезіндегі кен өндірісінде

С) Семей уезіндегі кен өндірісінде

Д) Қарқаралы уезіндегі кен өндірісінде

Е) Орынбор уезіндегі кен өндірісінде

11. 1888 жылы Өскемен уезіндегі кен өндірісіндегі нәтижесі:

- А) қамауға алды
- В) жалақыны арттырды
- С) аштық болды
- Д) жазалау шарасы өтті
- Е) бітімге келді

12. 1891 жылы Өскемен уезінің Владимирск алтын кенішіндегі ереуіл:

- А) жазалау шарасы қатаң өтті
- В) қиындықпен өтті
- С) бітімге келумен аяқталды
- Д) араздану арқылы өтті
- Е) ұйымдасқан түрде өтті

13. 1891 жылы Владимирск алтын кеніндегі ереуіл басшылары:

- А) И.Жағалтайұлы, У.Жанғазин, У.Арманов
- В) И.Жағалтайұлы, У.Нурғазин, У.Төлегенұлы
- С) И.Жағалтайұлы, У.Ыспаев, У.Төлегенұлы
- Д) И.Жағалтайұлы, У.Жанғазин, У.Төлегенұлы
- Е) И.Жағалтайұлы, У.Жанғазин, Б.Төрегелдиев

14. Темір жолшылар ереуіліне:

- А) 1893, 1897, 1898 жылдары Батыс Сібір, Омбы теміржолшылары шықты
- В) 1894, 1898, 1897 жылдары Батыс Сібір, Омбы теміржолшылары шықты
- С) 1893, 1895, 1899 жылдары Батыс Сібір, Омбы теміржолшылары шықты
- Д) 1892, 1895, 1899 жылдары Батыс Сібір, Омбы теміржолшылары шықты
- Е) 1891, 1896, 1897 жылдары Батыс Сібір, Омбы теміржолшылары шықты

15. Өндіріс орындарының ұсақтығы, жұмысшылар санының аздығы, бірлік пен өзара түсінушіліктің болмауы:

- А) қозғалыстардың саяси кемшілігін байқатты
- В) қозғалыстардың саяси орталығын байқатты
- С) қозғалыстардың саяси тарлығын байқатты
- Д) қозғалыстардың саяси әлсіздігін байқатты
- Е) қозғалыстардың саяси күштілігін байқатты

16. 1902 жылы өнеркәсіп орнында:

- А) 50 мың жұмысшы болды
- В) 40 мың жұмысшы болды
- С) 30 мың жұмысшы болды
- Д) 60 мың жұмысшы болды
- Е) 90 мың жұмысшы болды

17. Қазақ жұмысшыларының орташа жалақысы күніне:

- A) 30 – 80 тиыннан айналды
- B) 30 – 40 тиыннан айналды
- C) 20 – 40 тиыннан айналды
- D) 30 – 50 тиыннан айналды
- E) 10 – 40 тиыннан айналды

18. Дискриминация - бұл:

- A) тәуелсіздік
- B) саяси мықтылық
- C) рухани кемшілік
- D) елдің өрлеуі
- E) адамды кесіту, оның құқығын шектеу әлеуметтік қорлау

19. Округтық инженер М.Красовский былай деп жазды:

- A) «Қырғыздармен бірдей жұмыс көлемін атқарған неміс жұмысшылары жалақыны олардан екі не үш есе артық алады»
- B) «Қырғыздармен бірдей жұмыс көлемін атқарған татар жұмысшылары жалақыны олардан екі не үш есе артық алады»
- C) «Қырғыздармен бірдей жұмыс көлемін атқарған орыс жұмысшылары жалақыны олардан екі не үш есе артық алады»
- D) «Қырғыздармен бірдей жұмыс көлемін атқарған кәріс жұмысшылары жалақыны олардан екі не үш есе артық алады»
- E) «Қырғыздармен бірдей жұмыс көлемін атқарған өзбек жұмысшылары жалақыны олардан екі не үш есе артық алады»

1.6.Ұйғырлар мен дүнгендерді Жетісуға қоныс аудару.48- нұсқа

1.1862 – 1877 жылы Маньчжур – Цин әулетінің өктемдігіне қарсы:

- A) сауда саттық орнын дүнгендер өртеп жіберді
- B) кәрістердің көтерілісі болды
- C) орыс шаруаларының көтерілісі болды
- D) ұйғыр, дүнген азаттық күресі болды
- E) қазақтардың азаттық күресі болды

2. Ұйғыр дүнген азаттық күресіне:

- A) қазақ, өзбек, орыс, торғауыттар да (қалмақтар) қатысты
- B) қазақ, өзбек, қырғыз, торғауыттар да (қалмақтар) қатысты
- C) қазақ, кәріс, қырғыз, торғауыттар да (қалмақтар) қатысты
- D) қазақ, өзбек, кәріс, торғауыттар да (қалмақтар) қатысты
- E) қазақ, өзбек, қырғыз, татарлар, қатысты

3. Қоқан әскери басшысы Якуб бек жеңіске жетіп:

- A) Қашқар, Үрімші қалаларының дүнгендік одағы басшылық еткен татар мемлекеті құрылды (Жетішар)
- B) Қашқар, Үрімші қалаларының дүнгендік одағы басшылық еткен гүрд мемлекеті құрылды (Жетішар)
- C) Қашқар, Үрімші қалаларының дүнгендік одағы басшылық еткен ұйғыр мемлекеті құрылды (Жетішар)
- D) Қашқар, Үрімші қалаларының дүнгендік одағы басшылық еткен кәріс мемлекеті құрылды (Жетішар)
- E) Қашқар, Үрімші қалаларының дүнгендік одағы басшылық еткен дүнген мемлекеті құрылды (Жетішар)

4. Жоңғария мен Шығыс Түркістанда Цин империясының жаңадан құрылған провинциясы:

- A) Шыңжан
- B) Құлжа
- C) Сүйдін
- D) Пехян
- E) Ялянь

5. Жетісу өлкесіне қоныс аударды:

- A) 55 мыңнан астам ұйғыр, 5 мың дүнген
- B) 35 мыңнан астам ұйғыр, 5 мың дүнген
- C) 45 мыңнан астам ұйғыр, 5 мың дүнген
- D) 45 мыңнан астам ұйғыр, 15 мың дүнген
- E) 45 мыңнан астам ұйғыр, 25 мың дүнген

6. Ұйғырлар есебінен ұйымдастырылған болыс саны:

- A) жеті ұйғыр болысы
- B) екі ұйғыр болысы
- C) сегіз ұйғыр болысы
- D) алты ұйғыр болысы
- E) он ұйғыр болысы

7. Әрбір дүнгенге берілген жер көлемі:

- A) 3 десятина
- B) 8 десятина
- C) 5 десятина
- D) 7 десятина
- E) 2 десятина

8. Дүнген ұйғырлар салық төлеуден, әскери міндеткерліктен босатылды:

- A) 5 жылға
- B) 7 жылға
- C) 2 жылға

Д) 1 жылға

Е) 3 жылға

9. 1881 жылы Петербург келісім шартында:

А) Гүрдтер мен дүнгендерді бір жылдың ішінде Жетісу аумағына қоныс аудару шешімі қабылдануға құқықты болды

В) Ұйғырлар мен дүнгендерді бір жылдың ішінде Жетісу аумағына қоныс аудару шешімі қабылдануға құқықты болды

С) Ұйғырлар мен гүрттерді бір жылдың ішінде Жетісу аумағына қоныс аудару шешімі қабылдануға құқықты болды

Д) Ұйғырлар мен кәрістерді бір жылдың ішінде Жетісу аумағына қоныс аудару шешімі қабылдануға құқықты болды

Е) Кәрістер мен дүнгендерді бір жылдың ішінде Жетісу аумағына қоныс аудару шешімі қабылдануға құқықты болды

10. 1877 жылы желтоқсанда Қытай жазалаушыларынан құтылу үшін қашқан 4 мыңға жуық дүнген:

А) Жетісу жеріне келді

В) Шу жеріне келді

С) Ақсу жеріне келді

Д) Сарыарқа жеріне келді

Е) Жамбыл жеріне келді

11. Қоныс аударушы дүнгендердің алғашқы толқынын басқарған:

А) Ын Тек

В) Бый Янь Ху

С) Жон Са Бан

Д) Лу Ман

Е) Ким Бом Хи

12. Ұйғырлардың Жетісу жеріне қоныс аударуы:

А) 1881 жылы күзде басталып, 1885 жылға дейін жалғасты

В) 1882 жылы күзде басталып, 1884 жылға дейін жалғасты

С) 1881 жылы күзде басталып, 1884 жылға дейін жалғасты

Д) 1881 жылы күзде басталып, 1886 жылға дейін жалғасты

Е) 1882 жылы күзде басталып, 1885 жылға дейін жалғасты

13. XX ғасырдың 80 жылдарынан бастап дүнгендер:

А) Жетісуда алғашқылардың бірі болып сұлы екті

В) Жетісуда алғашқылардың бірі болып арпа екті

С) Жетісуда алғашқылардың бірі болып қызанақ екті

Д) Жетісуда алғашқылардың бірі болып күріш екті

Е) Жетісуда алғашқылардың бірі болып жүгері екті

14. Ұйғырлар мен дүнгендердің рухани мәдениетін зерттеген:

- А) Ш.Уалиханов, Н.М.Прежевальский, А.М.Богомолец
- В) Ш.Уалиханов, С.С.Гросс, В.И.Роборовский
- С) Ш.Уалиханов, Н.М.Прежевальский, В.И.Роборовский
- Д) Ш.Уалиханов, Н.М.Прежевальский, И.В.Долгов
- Е) Ш.Уалиханов, Е.П.Михаэлис, В.И.Роборовский

15. XX ғасырдың 20 жылдарында дүнгендер:

- А) Қытай иероглифін, парсы алфавитін пайдаланған
- В) Кәріс иероглифін, араб алфавитін пайдаланған
- С) Қытай иероглифін, кириллицаны пайдаланған
- Д) Жапон иероглифін, араб алфавитін пайдаланған
- Е) Қытай иероглифін, араб алфавитін пайдаланған

2-тарау. XIX ғасырдың екінші жартысындағы Қазақстан мәдениеті.

2.1.Орыс демократиялық мәдениеті және қазақтың ұлы ғалымыШоқан

Уәлиханов

49 нұсқа

1.XIX ғасырдың II жартысында Алтай, Жетісу, Орта Азияға саяхат жасап, жан жақты зерттеген ғалым:

- А) Н.И.Долгополов
- В) В.В.Радлов
- С) П.П.Семенов – Тяньшанский
- Д) А.Добромыслов
- Е) Л.Мейер

2. П.П.Семенов – Тяньшанскийдің «Қырғыз өлкесі», «Ресей, Отанының толық географиялық сипаттамасы», «Түркістан өлкесі» атты еңбегін:

- А) Ресей мемлекетінің байлығына арналған
- В) Қазақстан мен Орта Азияға арнаған
- С) Жерді игеру мен өзге ұлт өкілдеріне басқыншылықты көрсетуге арналған
- Д) Қазақстан қалаларына арналған
- Е) Орта Азия қалаларына арналған

3. П.П.Семенов – Тяньшанский:

- А) Верный, Семей және басқа қалаларда болды
- В) Верный, Орынбор және басқа қалаларда болды
- С) Омбы, Семей және басқа қалаларда болды
- Д) Верный, Петропавл және басқа қалаларда болды
- Е) Өскемен, Семей және басқа қалаларда болды

4. Шығыс зерттеушісі, академик В.В.Радлов:

- А) Шу өңірін, Жетісуды зерттеді
- В) Іле алқабын, Жетісуды зерттеді

- С) Оңтүстік Қазақстан өңірін зерттеді
- Д) сырдария, Шу өңірін зерттеді
- Е) Шығыс Қазақстанды зерттеді

5. М.Красовский «Сібір қырғыздарының облысы» еңбегінде:

- А) Орта жүз тарихын жан – жақты сипаттауға арналады
- В) Дүнгендердің тарихын жан – жақты сипаттауға арналады
- С) Қазақ халқының шығу тегі туралы жазды
- Д) Қырғыздардың тарихын жан – жақты сипаттауға арналады
- Е) Ұлы жүз тарихын жан- жақты сипаттауға арналады

6. Л.Мейердің «Орынбор ведомствосындағы қырғыз даласы» атты еңбегінде:

- А) Орта жүз тарихын жан – жақты сипаттауға арналады
- В) Ұлы жүз тарихын жан- жақты сипаттауға арналады
- С) Кіші жүз тарихын жан- жақты сипаттауға арналады
- Д) Қырғыздардың тарихын жан- жақты сипаттауға арналады
- Е) Дүнгендердің тарихын жан- жақты сипаттауға арналады

7. А.Добромысловтың Қазақ жерінің Ресей құрамына қосылу дәуірін біршама толық зерттеген, Қазақстанның саяси дамуы жөнінде сирек кездесетін мәліметтерді:

- А) «Торғай облысы, Тарихи очерк» деген еңбегінде көрсетті
- В) «Орынбор ведомствосындағы қырғыз даласы» атты еңбегінде
- С) «Қырғыз – қайсақ одағы» атты еңбегінде
- Д) «Сібір қырғыздарының облысы» атты еңбегінде
- Е) «Өлкені басқару» атты еңбегінде

8. 1847- 1857 жылдары қазақ жерінде айдауда болған украин халқының ақыны:

- А) Н.И.Долгополов
- В)Е. П. Михаэлис
- С) А.В.Леонтьев
- Д) Т.Г.Шевченко
- Е)А.М.Богомолец

9. Т.Г.Шевченконың қазақ тұрмысының шындық жақтарын бейнелеген шығармалары:

- А) «Байғұстар», «Билік пен байлық», «Атқа мінген қазақ»
- В) «Байғұстар», «Отаршылдық», «Атқа мінген қазақ»
- С) «Байғұстар», «Өмір қиыншылығы», «Атқа мінген қазақ»
- Д) «Байғұстар», «Ақылдылық салты», «Атқа мінген қазақ»
- С) «Байғұстар», «Қазақ шаңырағы», «Атқа мінген қазақ»

10. Шевченконың қазақ және украин халықтарының өмірін салыстырып жырлаған өлеңі:

- А) «Отаршылдық»,
- В) «Өмір қиыншылығы»,
- С) «Билік пен байлық»,
- Д) «Менің ойларым»
- Е) «Ақылдылық салты»,

11. XIX ғасырда Тобольск, Томск, Орынбор, Саратов, Астрахан қалаларында:

- А) Түрік тілін оқытатын гимназия ашылды
- В) Араб тілін оқытатын гимназия ашылды
- С) Татар тілін оқытатын гимназия ашылды
- Д) Орыс тілін оқытатын гимназия ашылды
- Е) Башқұрт тілін оқытатын гимназия ашылды

12. Орта Азия, Қазақстанда зерттеуде ат салысқан:

- А) Астрахань, Қазан университетінің шығыстану бөлімдері
- В) Қазан, Петербург университетінің шығыстану бөлімдері
- С) Астрахань, Петербург университетінің шығыстану бөлімдері
- Д) Саратов, Петербург университетінің шығыстану бөлімдері
- Е) Москва, Петербург университетінің шығыстану бөлімдері

13. 1845 жылы Орынбор, Омбы, Семейдегі ағылшын – орыс географиялық қоғамының бөлімдері мен бөлімшелері:

- А) Өлке тарихын зерттеуді ғылыми жолға қойды
- В) Пайдалы қазбаларды зерттеуді жолға қойды
- С) Жер телімдерін бөлуді қарастырды
- Д) Отарлау саясатын арттыруды көздеді
- Е) Егістікті, шаруашылықты басқаруды қарастырды

14. Статистикалық комитеттер қазақ елінің тарихын, этнографиясы, рухани - материалдық мәдениетін:

- А) «Айқап атты» жылма – жыл жарияланатын жинақтарда сипатталды
- В) «Правда атты» жылма – жыл жарияланатын жинақтарда сипатталды
- С) «Русская инвалид» атты жылма – жыл жарияланатын жинақтарда сипатталды
- Д) «Облыстарға шолу жасау» атты жылма – жыл жарияланатын жинақтарда сипатталды
- Е) «Қазақ» атты жылма – жыл жарияланатын жинақтарда сипатталды

15. Қазақстанда айдауда болған Ресей азаттық қозғалысының өкілдер:

- А) Е.П.Михаэлис, И.В.Долгов, Н.И.Долгополов, С.С.Гросс, А.М.Богомолец

- В) И.В.Долгов, А.В.Леонтьев, Н.И.Долгополов, С.С.Гросс, А.М.Богомолец
С) Е.П.Михаэлис, И.В.Долгов, Н.И.Долгополов, С.С.Гросс, А.М.Богомолец
Д) Е.П.Михаэлис, А.В.Леонтьев, Н.И.Долгополов, И.В.Долгов, А.М.Богомолец
Е) Е.П.Михаэлис, А.В.Леонтьев, Н.И.Долгополов, С.С.Гросс, А.М.Богомолец

16. Қазақ пен орыс халқының өнегелі өкілдері достығының тамаша бір көрінісі:

- А) Махамбет мен Е.П.Михаэлистің қарым – қатынасы
В) Шәкәрім мен Е.П.Михаэлистің қарым – қатынасы
С) Ыбырай мен Е.П.Михаэлистің қарым – қатынасы
Д) Абай мен Е.П.Михаэлистің қарым – қатынасы
Е) Шоқан мен Е.П.Михаэлистің қарым – қатынасы

17. Шоқан Уәлиханов қайда дүниеге келген (1825-1865):

- А) Степняк бекінісінде
В) Ор бекінісінде
С) Құсмұрын бекінісінде
Д) Верный бекінісінде
Е) Қызылқұм бекінісінде

18. Ш.Уәлихановтың шыққан тегі:

- А) Қарапайым шаруа
В) Ақсүйек Шыңғыс тұқымы (Арғы атасы Абылай, Уәли, Шыңғыс)
С) Құл
Д) Кедей
Е) Шонжар

19. Шоқан Уәлихановтың шын аты:

- А) Абай
В) Иса
С) Шәкәрім
Д) Ибрахим
Е) Мұхаммед – Қанапия

20. Шоқан ауылдық бастауыш мектепте оқып жүріп:

- А) араб, парсы, шағатай тілдерінің негізін үйренген
В) араб, орыс, шағатай тілдерінің негізін үйренген
С) араб, парсы, орыс тілдерінің негізін үйренген
Д) араб, парсы, түркі тілдерінің негізін үйренген
Е) араб, парсы, иран тілдерінің негізін үйренген

21. Шоқан деп ерекелетіп атап кеткен:

- А) анасы Зейнеп Шорманқызы
В) әкесінің ықпалы ерекше болды
С) әжесі Айғанымның ықпалы ерекше болды

Д) атасының ықпалы ерекше болды

Е) Абайдың ықпалы ерекше болды

22. Шоқан бала кезінің өзінде:

А) «Қамар сұлу», «Ер Көкше» басқа да дастандардың бірнеше нұсқасын жазып алды

В) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу», «Ер Көкше» басқа да дастандардың бірнеше нұсқасын жазып алды

С) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу », «Ертарғын» басқа да дастандардың бірнеше нұсқасын жазып алды

Д) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу », «Қобланды» басқа да дастандардың бірнеше нұсқасын жазып алды

Е) «Қозы Көрпеш – Баян сұлу », «Ер Көкше» басқа да дастандардың бірнеше нұсқасын жазып алды

23. Шоқан балалық шағын:

А) Верныйда

В) әуелі Құсмұрында, содан кейін атамекені Сырымбетте өткізді

С) Алтын емелде

Д) Алтайда

Е) Ыстық көлде

24. Шоқанның сана – сезімінің ерте оянуына:

А) әжесі Айғанымның ықпалы ерекше болды

В) әкесінің ықпалы ерекше болды

С) анасының ықпалы ерекше болды

Д) атасының ықпалы ерекше болды

Е) Абайдың ықпалы ерекше болды

25. Батыс Сібір генерал – губернаторының жанында төтенше тапсырмалар орындайтын офицер қызметін атқарған:

А) Мағауия

В) Мағжан

С) Шәкәрім

Д) Абай

Е) Шоқан

**2.1. Орыс демократиялық мәдениеті және қазақтың ұлы ғалымы
Шоқан Уәлиханов50- нұсқа**

1. Шоқанның ғылымға ден қоюына:

А) Әкесінің қазақ зиялы өкілдерімен тығыз байланыста болуы үлкен әсер етті

- В) Әкесінің өзбек зиялы өкілдерімен тығыз байланыста болуы үлкен әсер етті
- С) Әкесінің орыс зиялы өкілдерімен тығыз байланыста болуы үлкен әсер етті
- Д) Әкесінің неміс зиялы өкілдерімен тығыз байланыста болуы үлкен әсер етті
- Е) Әкесінің татар зиялы өкілдерімен тығыз байланыста болуы үлкен әсер етті

2. 1847 жылы 12 жасар Шоқан Омбыдағы:

- А) Сібір Кадет корпусына оқуға түсіп 18 жасында 1857 жылы бітірді
- В) Сібір Кадет корпусына оқуға түсіп 18 жасында 1854 жылы бітірді
- С) Сібір Кадет корпусына оқуға түсіп 18 жасында 1855 жылы бітірді
- Д) Сібір Кадет корпусына оқуға түсіп 18 жасында 1856 жылы бітірді
- Е) Сібір Кадет корпусына оқуға түсіп 18 жасында 1852 жылы бітірді

3. Ш.Уәлиханов Сібір кадет корпусын бітіріп алды:

- А) 1847 - 1854 жылдары
- В) 1844 – 1853 жылдары
- С) 1847 – 1856 жылдары
- Д) 1845 – 1854 жылдары
- Е) 1848 – 1855 жылдары

4. 1853ж. Сібір кадет корпусын бітіріп:

- А) 19 жасында Шоқан офицерлік карнет деген атақ алып шықты
- В) 18 жасында Шоқан офицерлік карнет деген атақ алып шықты
- С) 15 жасында Шоқан офицерлік карнет деген атақ алып шықты
- Д) 16 жасында Шоқан офицерлік карнет деген атақ алып шықты
- Е) 17 жасында Шоқан офицерлік карнет деген атақ алып шықты

5. Сібір кадет корпусы декабрист Завалишиннің әділ бағасы бойынша:

- А) «білім ісі мен патриотизмнің ордасы»
- В) «еңбек пен патриотизмнің ордасы»
- С) «ағарту ісі мен патриотизмнің ордасы»
- Д) «өнер мен патриотизмнің ордасы»
- Е) «тіл ісі мен патриотизмнің ордасы»

6. Шоқанның орыс ғалымы И.Н.Березинмен, ұстазы

Н.Ф.Костылецкиймен байланысты болуы:

- А) Өмірге деген бағытын дұрыс анықтауына себепші болды
- В) Тілге деген бағытын дұрыс анықтауына себепші болды
- С) Дінге деген бағытын дұрыс анықтауына себепші болды
- Д) Ғылымға деген бағытын дұрыс анықтауына себепші болды
- Е) Елге деген бағытын дұрыс анықтауына себепші болды

7. Пушкин, Лермонтовтың поэзиясы:

- A) Мағжанға да әсер етті
- B) Ахметке де әсер етті
- C) Шәкәрімге де әсер етті
- D) Шоқанға да әсер етті
- E) Абайға да әсер етті

8. Шоқанның білімін жоғары бағалаған:

- A) С.Ф.Дуров, И.И.Березин
- B) С.Ф.Дуров, П.П.Семенов – Тяньшанский, Г.Н.Потанин
- C) С.И.Дубасек, П.П.Семенов – Тяньшанский, Г.Н.Потанин
- D) С.Э.Дуринов, П.П.Семенов – Тяньшанский, Г.Н.Потанин
- E) Е.Герцен, П.П.Семенов – Тяньшанский,

9. 1855 жылы Г.Х.Гасфорттың экспедициясына қатысып:

- A) Сүйдінге барды
- B) Семенов – Тяньшанскиймен Шоқан – Құлжаға барды
- C) Жетісу, Тарбағатай, Орталық Қазақстан, Іле Алатауы өңірінде болып, аңыз өлеңдер жинады
- D) Шығыс Түркістанға барды
- E) Ыстық көлді топографиялық және картографиялық деректерде сипаттады

10. 1856 жылы Шоқан Уәлиханов:

- A) Сүйдінге барды
- B) Шығыс Түркістанға барды
- C) Семенов – Тяньшанскиймен Шоқан – Құлжаға барды
- D) Ыстық көлді топографиялық және картографиялық деректерде сипаттады
- E) Жетісу, Тарбағатай, Орталық Қазақстан, Іле Алатауы өңірінде болып, аңыз өлеңдер жинады

11. 1856 жылы Шоқан:

- A) Ыстық көлге барды
- B) Шығыс Түркістанға барды
- C) Сүйдінге барды
- D) Қашқарға барды
- E) Семенов – Тяньшанскиймен – Құлжаға барды

12. 1857 жылы Ш.Уәлихановтың Алатау қырғыздарына сапары:

- A) Петербург экспедициясының алдындағы сын қадамы болды
- B) Әулие - ата экспедициясының алдындағы сын қадамы болды
- C) Құлжа экспедициясының алдындағы сын қадамы болды
- D) Қашқар экспедициясының алдындағы сын қадамы болды
- E) Сүйдін экспедициясының алдындағы сын қадамы болды

13. 1857 жылы жиырма екі жасында Шоқан:

- А) орыс әдебиет тану қоғамына мүше болды
- В) орыс қоршаған орта қоғамына мүше болды
- С) орыс географиялық қоғамына мүше болды
- Д) орыс мәдениет қоғамына мүше болды
- Е) орыс ғылым - білім қоғамына мүше болды

14. 1857 жылы Шоқан қырғыз эпосы:

- А) «Манасты» зерттеді, жазып алды
- В) Қырғыз елінің мәдениетін зерттеді
- С) «Еңлік – Кебекті» зерттеді, жазып алды
- Д) «Ақбілекті» зерттеді, жазып алды
- Е) «Едігені» зерттеді, жазып алды

15. Шоқан өзін әлемге әйгілі еткен:

- А) Қашқар саяхатына 1855 – 1859 жылы барып қайтты
- В) Қашқар саяхатына 1858 – 1859 жылы барып қайтты
- С) Қашқар саяхатына 1857 – 1859 жылы барып қайтты
- Д) Қашқар саяхатына 1856 – 1859 жылы барып қайтты
- Е) Қашқар саяхатына 1858 – 1860 жылы барып қайтты

16. Қашқарға Марко Поло мен жиһанкез Гоестен кейін бұл елге:

- А) В.Семенов – Тяньшанский еді
- В) Ковалерлік полк болатын
- С) Черняев әскері еді
- Д) Тұңғыш барған шетелдік Шоқан еді
- Е) И.А.Домбровский еді

17. 1845 жылы Омбыда танықан, Семейде, Петербургте достығы үзілмеген орыс жазушы:

- А) Д.М.Достоевский еді
- В) И.А.Домбровский еді
- С) В.Семенов – Тяньшанский еді
- Д) Черняев еді
- Е) Добромыслов еді

18. 1859 – 1861 жылдары Петербургте:

- А) Білім алды
- В) Шоқан өміріндегі ең бір қызықты кезеңі
- С) Ғылыми жұмыстады жазумен айналысты
- Д) Ковалерлік полктің құрамына енді
- Е) Ғылыми ортадан таныстар тапты

19. 1861 жылы ауруға шалдығып:

- А) Ғылыми жұмыстарды жазу мақсатында Верныйға оралады

- В) Алтай тауының етегінде Көшен тоғаны деген жерде суан руының аға сұлтаны Кезектің ауылында қайтыс болды
- С) Ағайын туысымен келісе алмай Омбыға келеді
- Д) Верныйға оралады
- Е) Әулие – ата бекінісінде болады

20. Омбыда қазақтың сот реформасындағы мәселелермен айналысып «Даладағы мұсылмандық туралы», «Көшпелі қырғыздар – туралы», «Сот реформасы туралы» еңбектерін жазған:

- А) Ілияс
- В) Шоқан
- С) Шәкәрім
- Д) Абай
- Е) Ахмет

21. 1862 жылы Ш.Уәлиханов:

- А) Атбасар округіне шенеунік болуға өзін ұсынып, сайланбай қалады
- В) Атбасар округіне сот мүшесі болуға өзін ұсынып, сайланбай қалады
- С) Атбасар округіне аға старшын болуға өзін ұсынып, сайланбай қалады
- Д) Атбасар округіне прокурор болуға өзін ұсынып, сайланбай қалады
- Е) Атбасар округіне аға сұлтан болуға өзін ұсынып, сайланбай қалады

22. 1865 жылы ағылшын тіліне аударылған:

- А) «1858- 1859 жылдардағы алты шаһар немесе Қытай провинциясының шығысындағы алты қала жағдайы» еңбегі
- В) Нәж – әл – фарадис
- С) Қытайдағы дүнгендер көтерілісі туралы еңбегі
- Д) Шыңғыснама
- Е) Еңлік – Кебек

23. Орта Азия халықтарының өмірін зерттеуші және Петербург ержүрек жиһанкез ретінде құрметтеліп:

- А) 1890 жылы орденмен марапатталды
- В) 1860 жылы орденмен марапатталды
- С) 1870 жылы орденмен марапатталды
- Д) 1850 жылы орденмен марапатталды
- Е) 1880 жылы орденмен марапатталды

24. 1864 жылы Шоқан Уәлиханов генерал М.Г.Черняевтің әскерімен:

- А) Верный бекінісіне қайтты
- В) Қазақты қайта құруды талап етуі
- С) Қытайдағы дүнгендер көтерілісі туралы ақырғы еңбегі жарияланды
- Д) Әулиеата бекінісін басып алуға қатысты
- Е) Қашғар сапарынан туған еңбегі

25. Шоқанды әйгілі еткен еңбегі:

- A) Қазақты қайта құруды талап етуі
- B) Верный бекінісі жайлы еңбегі
- C) Қашғар сапарынан туған еңбегі
- D) Қытайдағы дүнгендер көтерілісі туралы ақырғы еңбегі жарияланды
- E) Әулиеата бекінісін басып алуға қатысты ойы

**2.1.Орыс демократиялық мәдениеті және қазақтың ұлы ғалымы
Шоқан Уәлиханов51 нұсқа**

**1.1864 жылы маусымда Шоқан М.Г.Черняевтың әділетсіздігіне налып,
басқа да офицермен бірге:**

- A) Алтын Емелге қайтады
- B) Верныйға қайтады
- C) Қашқарияға қайтады
- D) Самараға қайтады
- E) Троицкіге қайтады

2. 1864 жылы Шоқан Уәлиханов:

- A) Верный бекінісінде болды
- B) Железинск бекінісінде болды
- C) Ор бекінісінде болды
- D) Гурьев бекінісінде болды
- E) Троицк бекінісінде болды

3. 1865 жылы «Русский инвалид» газетінің 51 санында:

- A) Ғылыми еңбектер жазды
- B) Қытайдағы дүнгендер көтерілісі туралы ақырғы еңбегі жарияланды
- C) Қашқарияға саяхаты сипатталады
- D) Верный бекінісі жайлы сипаттама берді
- E) Қазақтың қайта құруына байланысты мақала жазды

4. Шоқан Уәлихановтың

- A) 155 тарта суреті болған
- B) 100 тарта суреті болған
- C) 150 тарта суреті болған
- D) 50 тарта суреті болған
- E) 255 тарта суреті болған

5. Шоқан Уәлиханов 1865 жылы сәуірде:

- A) Алтын Емел жотасының етегінде Тобықты тоғаны деген жерде албан руының аға сұлтаны Кезектің ауылында қайтыс болды

В) Алтын Емел жотасының етегінде Тобықты тоғаны деген жерде суан руының аға сұлтаны Езектің ауылында қайтыс болды

С) Алтай тауының етегінде Көшен тоғаны деген жерде суан руының аға сұлтаны Кезектің ауылында қайтыс болды

Д) Алтын Емел жотасының етегінде Көшен тоғаны деген жерде албан руының аға сұлтаны Тезектің ауылында қайтыс болды

С) Алтын Емел жотасының етегінде Тобықты тоғаны деген жерде албан руының аға сұлтаны Езектің ауылында қайтыс болды

6. Шоқан Уәлиханов өмірі мен қызметін алғаш:

А) Е.Құндақбаев зерттеген

В) Х.Айдарова зерттеген

С) А.С.Пономарев зерттеген

Д) Нұрмұқан Жантөрин зерттеген

Е) Мәжит Бегалин зерттеген

7. Ш.Уәлихановтың мүсіндік бейнесін:

А) 1959 жылы А.С.Пономарев жасады

В) 1952 жылы А.С.Пономарев жасады

С) 1954 жылы А.С.Пономарев жасады

Д) 1951 жылы А.С.Пономарев жасады

Е) 1950 жылы А.С.Пономарев жасады

8. 1950 жылы Ш.Уәлиханов туралы:

А) Ш.Уәлихановтың бейнесімен ақша басылды

В) Кино түсірілді

С) Ш.Уәлихановтың есімі қалаға берілді

Д) Ш.Уәлихановтың бейнесімен портрет салынды

Е) Ш.Уәлихановтың бейнесімен мүсін соғылды

9. 1955 жылы тұңғыш рет:

А) Ш.Уәлихановтың бейнесімен мүсіндік бейнесі соғылды

В) Ш.Уәлихановтың портреті салынды

С) Ш.Уәлихановтың бейнесімен теңге шықты

Д) Шымкентте Шоқан Уәлиханов туралы пьеса қойылды

Е) Шымкентте Шоқан Уәлиханов туралы кино түсірілді

10. 1993 жылы 15 қарашада:

А) Ш.Уәлихановтың бейнесімен портрет салынды

В) Ш.Уәлихановтың есімі қалаға берілді

С) Ш.Уәлихановтың бейнесімен теңге шықты

Д) Ш.Уәлихановтың киносы түсірілді

Е) Ш.Уәлихановтың бейнесімен мүсін соғылды

11. И.Н.Веселовскийдің Шоқан туралы жазғаны:

- А) «Шоқан шығыстану ғылымында аққан жұлдыздай жарқ етті де жоқ болды»
- В) «Шоқан шығыстану ғылымында алаулаған оттай жарқ етті де жоқ болды»
- С) «Шоқан шығыстану ғылымында аққан судай сарқ етті де жоқ болды»
- Д) «Шоқан шығыстану ғылымында сәуледей жарқ етті де жоқ болды»
- Е) «Шоқан шығыстану ғылымында найзағайдай жарқ етті де жоқ болды»

2.2.Қазақстандағы халық ағарту ісі52 нұсқа

1.Ағарту ісін дамытты:

- А) Өлкені зерттеу экспедициясы басталғаннан кейін
- В) Түркістан статистикалық комитеті құрылғаннан кейін
- С) 1867 – 1868 жылдардағы әкімшілік – аумақтық реформадан кейін
- Д) 1886 жылғы реформадан кейін
- Е) Семей статистикалық комитеті құрылғаннан кейін

2. XIX ғасырдың 80 жылдары облыстық өлкені зерттеуді жолға қоюда ерекше орын алды:

- А) Экспедициялар
- В) Статистикалық комитеттер
- С) Жоғарғы оқу орындары
- Д) Аумақтық реформалар
- Е) Ағарту ісінің дамуы

3. Түркістан статистикалық комитеті құрылды:

- А) 1872 жылы
- В) 1864 жылы
- С) 1878 жылы
- Д) 1868 жылы
- Е) 1876 жылы

4. 1878 жылы болған оқиға:

- А) Түркістан облыстық статистика комитеті құрылды
- В) Семей облыстық статистика комитеті құрылды
- С) Троицк қаласында, Торғай маңайындағы Орынбор бекінісінде, Қазалыдағы № 1 фортта - қазақ – орыс мектептері ашылды
- Д) Семейде қоғамдық кітапхана ашылды
- Е) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды

5. Түркістан, Батыс Сібір, Семей бөлімшесіндегі орыс географиялық қоғамы:

- A) Қазақ жерінде орыс мектептерін жандандырды
- B) Қазақ мектептерінің көптеп ашылуына себеп болды
- C) Ағарту ісін дамытуға үлес қосты
- D) Құнды басылымдарды жинауға ат салысты
- E) Қазақ жерінде зерттеу экспедицияларын ұйымдастырды

6. 1884 жылы Абай Құнанбаев:

- A) Семей облыстық статистикалық комитетінің мүшесі болды
- B) Қазақ жерінде зерттеу экспедицияларын ұйымдастырды
- C) Тұңғыш кітабы жарық көрді
- D) Құнды басылымдарды жинауға ат салысты
- E) Қазақ балаларын мектепте оқыта бастады

7. 1883 жылы болған оқиға:

- A) тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- B) Семейде қоғамдық кітапхана ашылды
- C) қазақ – орыс мектептері ашылды
- D) механикалық – техникалық училище ашылды
- E) Орынборда қолөнер мектебі ашылды

8. 1883 жылы Семейде болған оқиға:

- A) тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- B) қазақ – орыс мектептері ашылды
- C) 260 кітап қоры бар қоғамдық кітапхана ашылды
- D) ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- E) механикалық – техникалық училище ашылды

9. Қоғамдық кітапхана Абай Құнанбаев:

- A) ең ірі мәдениет орталығына айналды
- B) Басқару ісіне араласты
- C) қаржылай көмек көрсетті
- D) құнды басылымдарды жинауға ат салысты
- E) жоғарыдағылардың барлығы

10. Торғай, Орынборда ашылды:

- A) механикалық – техникалық училище ашылды
- B) ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- C) ақысыз пайдаланатын қоғамдық кітапханалар
- D) тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- E) қазақ – орыс мектеп интернаттары

11. 1861 жылы болған оқиға:

- A) Троицк қаласында, Торғай маңайындағы Орынбор бекінісінде, Қазалыдағы № 1 фортта қазақ – орыс мектептері ашылды
- B) Верный қаласында 8 сыныпты әскери гимназия ашылды
- C) Торғайда тұңғыш қазақ мектебі ашылды
- D) Бірғызда қыздар училищесі ашылды
- E) Оралда механикалық әскери училище ашылды

12. 1867 жылы Орынбор губернаторы Крыжановский «Ресейдің шығыс бөлігінде мұсылмандықпен күресу жөніндегі шаралары» саясатында:

- A) Исламдық мектептерге шек қойылды
- B) мешіттердің жанында ашылған мектептерде орыс тілін оқыту міндетті деп танылды
- C) Орыс мектептерінде қазақ тілін өтуге қатаң тыйым салды
- D) Діни мектептердің көптеп ашылуын қадағалады
- E) Қазақ мектептерінде орыс тілін оқытуға көңіл бөлді

13. Қазалы және Перовскідегі мектептер кейіннен :

- A) Әскери училищелерге айналды
- B) Мектеп - интернат болып қайта құрылды
- C) Діни сабақтарға үйрететін медреселерге айналды
- D) Қол өнер мектептеріне айналды
- E) Қалалық училищелер болып қайта құрылды

14. Ағарту ісін дамыту үшін қазақтарға:

- A) Мешіттердің жанында ашылған мектептерде орыс тілін оқыту міндетті деп танылды
- B) Исламдық мектептерге шек қойылды
- C) Қазақ мектептері үшін арнайы оқытушылар даярлайтын оқу орындарын ашу қажет деп тапты
- D) Өз еріктерімен қаржы жинауға құқық берілді
- E) Уақытша салықтан босатты

15. 1879 жылы 11 желтоқсанда Н.Крыжановский халық ағарту министріне жолдаған хатында:

- A) Исламдық мектептерге шек қойылды
- B) Өз еріктерімен қаржы жинауға құқық берілді
- C) Қазақ мектептері үшін арнайы оқытушылар даярлайтын оқу орындарын ашу қажет деп тапты
- D) Мешіттердің жанында ашылған мектептерде орыс тілін оқыту міндетті деп танылды
- E) Уақытша салықтан босатты

16. Оқытушылар даярлайтын оқу орнын бітіргендерді:

- A) Ауылдық жерлердегі балаларды оқытуға жіберді

- В) Билік басындағыларға хат тануды үйретуге жіберді
- С) Қазақ өлкесінің шет қалаларында экспедицияға жіберді
- Д) Ауылдық старшын, болыстық іс жүргізушісі, тіпті молда қызметтеріне ұсынылды
- Е) Мәдениет орындарын зерттеуге жіберілді

17. 1883 жылы Орынбор губерниясының Орск қаласында:

- А) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- В) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты
- С) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- Д) Қолөнер мектептері ашылды
- Е) Механикалық – техникалық училище ашылды

18. Атырауда:

- А) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты
- В) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- С) Қолөнер мектептері ашылды
- Д) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- Е) Механикалық – техникалық училище ашылды

19. Омбыда :

- А) Қолөнер мектептері ашылды
- В) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- С) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты
- Д) Механикалық – техникалық училище ашылды
- Е) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды

20. Торғай, Оралда:

- А) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды
- В) Қолөнер мектептері ашылды
- С) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты
- Д) Механикалық – техникалық училище ашылды
- Е) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды

21. 1872 жылы Омбыда:

- А) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- В) Қолөнер мектептері ашылды
- С) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты
- Д) Мұғалімдер институты ашылды
- Е) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды

22. 1900 жылы Түркістан қаласында:

- А) Мұғалімдер институты ашылды
- В) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды
- С) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты

Д) Қолөнер мектептері ашылды

Е) Механикалық – техникалық училище ашылды

23. XIX ғасырдың соңында:

А) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты

В) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектебі ашылды

С) Верный қаласында 8 сыныпты әскери гимназия ашылды

Д) 6,7,8 сыныпты ер балалар гимназия ашылды

Е) 4 сыныптары ерлер, 5 сыныпты қыздар гимназиясы ашылды

24. Оралда реалдық училищенің:

А) 2 сыныптық ерлер гимназиясы ашылды

В) 6,7,8 сыныпты ер балалар гимназия ашылды

С) 4 сыныптары ерлер, 5 сыныпты қыздар гимназиясы ашылды

Д) 8 сыныпты әскери гимназия ашылды

Е) Қыздарға әскери білім беру бөлімі ашылды

25. Семейде ашылды:

А) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп

В) 8 сыныпты әскери гимназия

С) Тұңғыш қазақ мұғалімдік мектеп

Д) 4 сыныпты ерлер, 5 сыныпты қыздар гимназиясы

Е) 6,7,8 сыныпты ер балалар гимназия

2.3. Мұсылмандардың ағарту жүйесінің дамуы⁵⁴ нұсқа.

1. XIX ғасырда Қазақстандағы мұсылмандық оқу орындарына:

А) шығыс әдебиеті мен мәдениетін жандандыруға көңіл бөлді

В) Араб грамматикасын тереңірек үйрете бастады

С) Орыс қоғамынан экспедицияға зерттеушілер жіберілді

Д) Қазақ тілін дамытуды жолға қойды

Е) Патша шенеуніктері сауаттылықтың таралу мүмкіндігіне сенімсіздікпен қарады

2. XIX - XX ғасырлардың орта кезіне дейін қазақ балалары:

А) Мектеп интернаттарда білім алды

В) мектептер мен медреседе мұсылманша білім алды

С) Орыс тілінде білім алды

Д) Қазақ мектептерінде бастауыш білім алды

Е) Қазақ зиялыларынан хат тануды үйренді

3. XIX - XX ғасырлардың бас кезінде халыққа білім беру ісі екіге бөлінді:

А) діни және зайырлы

В) жадидшілді және фикихті

С) акаидті және діни

Д) Зайырлы және акаидті

Е) Діни және жадидшілді

4. Зайырлы білім:

А) Ғылыми білім негіздері болып табылады

В) Тарих, философия, жаратылыстану, ғылымдарының экспедициясын үйретеді

С) Логиканы зерттеуді үйретеді

Д) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретеді

Е) Араб тілінің грамматикасын үйретеді

5. Жадидшілдер мектептерде:

А) Арифметика, география, жаратылыстану, ғылымдарының экспедициясын үйретті

В) Тарих, философия, жаратылыстану, ғылымдарының экспедициясын үйретті

С) Логиканы зерттеуді үйретті

Д) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті

Е) Араб тілінің грамматикасы үйретті

6. XX ғасырдың бас кезінде:

А) Діни мектептерге көп көңіл бөлінді

В) Мектеп интернаттар ашыла бастады

С) Жаңа әдістемелік мектептер пайда болды

Д) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашты

Е) Механикалық – техникалық училище ашылды

7. 1900 жылы Түркістан қаласында:

А) Ең алғашқы әдістемелік мектеп ашылды

В) Тұңғыш қазақ мұғалімжік мектебі ашылды

С) Механикалық – техникалық училище ашылды

Д) Қолөнер мектептері ашылды

Е) Теңізде жүзі ісін үйрететін мектеп ашты

8. Оқытудың жаңа әдістемелік негізін қалады:

А) Кириллов

В) Бутков

С) Крыжановский

Д) Ильминский

Е) И.Гаспринский

9. Халық арасында білім беруде:

А) Орыс тіліндегі мектептердің беделі күшті болды

В) Мектеп интернаттардың беделі күшті болды

С) Медресе беделі күшті болды

Д) Жоғарғы оқу орындарының беделі күшті болды

Е) Қазақ мектептерінің беделі күшті болды

10. 1870ж. алғаш рет үкімет шешіміне:

А) «Ресей империясындағы мұсылман мектептерінің алдағы дамуы туралы» мәселені берді

В) «Бөтен христиандар мен татар магометандар туралы арнайы Ереже» бекітті

С) Сауатсыздықты жою туралы мәселені бірінші орынға қойды

Д) Ағарту ісін дамытудың бағыттарын қарастыруды берді

Е) Қазақ мектептерінің алдағы дамуы туралы мәселені берді

11. Үкімет 1870 жылы наурызда:

А) «Ресей империясындағы мұсылман мектептерінің алдағы дамуы туралы» мәселені берді

В) Ағарту ісін дамытудың бағыттары қарастырылған заң бекітілді

С) Қазақ мектептерінің дамуын қолдайтын ереже бекітілді

Д) «Бөтен христиандар мен татар магометандар туралы арнайы Ереже» бекітті

Е) айтылғандардың барлығы дұрыс

12. 1870 жылы «Ереже» бойынша жаңа ашылған мектеп және медреседе:

А) «Пантюркизм мен панисламизмнің» буындары деп қарады

В) Орыс мұғалімін алуға міндетті болды, олай болмаса мектеп ашылмады

С) «Бөтен христиандар мен татар магометандар туралы арнайы Ереже» бекітті

Д) Барлық пәндер орыс тілінде өткізілді

Е) айтылғандардың барлығы дұрыс емес

13. Үкімет мектеп пен медреселердегі ұстаздар құрамын қатаң бақылап:

А) «Ресей империясындағы мұсылман мектептерінің алдағы дамуы туралы» мәселені берді

В) «Бөтен христиандар мен татар магометандар туралы арнайы Ереже» бекітті

С) Орыс мұғалімін алуға міндетті болды, олай болмаса мектеп ашылмады

Д) «Пантюркизм мен панисламизмнің» буындары деп қарады

Е) жоғарыда айтылғандардың барлығы

14. Далалық облыстардағы медреседе:

А) 50 шәкірт болды

В) 70 шәкірт болды

С) 60 шәкірт болды

Д) 40 шәкірт болды

Е) 80 шәкірт болды

15. Медреселерде оқушылардың жасы:

- A) 16-25 жас, кейде 30-40 жас болды
- B) 8-20 жас, кейде 30-40 жас болды
- C) 6-16 жас, кейде 20-30 жас болды
- D) 7-17 жас, кейде 25-30 жас болды
- E) 8-20 жас, кейде 30-40 жас болды

16. Медресені бітіргендер өз білімдерін:

- A) Петербург университетінде жалғастырды
- B) Бұхара мен Машкенттегі діни оқу орындарында жалғастырды
- C) Ірі мешіт - медреселерде тәжірибе жүзінде көрсетті
- D) Қазақ балаларын хат тануға үйретуге жұмсады
- E) қызметте жақсы көрсете білді

17. Кейбір медресе жаңа пәндер енгізді:

- A) Шығыс астрономиясы мен географиясы
- B) Арифметика, астрономия, физика заңдары
- C) Фариз, усул, хикмет, наху, акаид, монтық, арифметик, орыс тілі
- D) Метофизика, мұсылман заңдары және физика
- E) Астрономияның негізгі заңдары

18. Қазан, Орынбор, Орта Азиядағы діни семинарияларды, медресені, басқа оқу орнын бітіргендер:

- A) Мұсылмандық шарттарын қатаң ұстанды
- B) Адамгершілік қасиетті жоғары қойды
- C) Сауатсыздықты жоюға үлес қосты
- D) Білім беруді дамытты
- E) Қазақ балаларының сауатын ашуға үлес қосты

19. Қостанай уезінде, Семей облысындағы мектептерде:

- A) Шет тілдері мен әдебиеті оқытылды
- B) Метофизика, мұсылман заңдары және физика пәндері өтті
- C) Фариз, усул, хикмет, наху, акаид, монтық, арифметик, орыс тілі пәндері оқытылды
- D) Әліппені оқытты, арифметикалық төрт амалды үйретті және құран сүресін жаттататын
- E) Астрономияның қыр сырына үйретті

20. 1870 жылы «Ереже» бойынша:

- A) 16-ға дейін оқушы жастар қабылдануы керек
- B) 10- нан кейін оқушы жастар қабылдануы керек
- C) 8- ден кейін оқушы жастар қабылдануы керек
- D) 14- ке дейін оқушы жастар қабылдануы керек
- E) 13- ке дейін оқушы жастар қабылдануы керек

21. Медреседегі оқу бағдарламасы:

- A) 6,7,8 жылға созылды
- B) 1,2 жылға созылды
- C) 3-4-5 кейде 10 жылға созылды
- D) 9,8 жылға созылды
- E) 7 жылға созылды

22. Оқу жылы мерзімі:

- A) Мамыр айында басталып қаңтарда аяқталды
- B) Наурыз айында басталып мамыр айында аяқталды
- C) Мамыр айында басталып тамызда аяқталды
- D) Тамыз айында басталып қарашада аяқталды
- E) Қарашадан басталып мамыр айында аяқталды

23. Ақтөбе облысында 1917 жылы 10 қаңтарда:

- A) «Джамагияти Магариф» ағартушы қоғамы құрылды
- B) Діни медресе ашылды
- C) Алғашқы мұсылман мектебі ашылды
- D) «Сауатсыздықты жою» қоғамы құрылды
- E) «Мұсылмандық» қоғамы өз бағдарламасын жариялады

24. Ірі медреселерде оқытылған пәндер:

- A) Фариз, усул, хикмет, наху, акаид, монтық, арифметик, орыс тілі
- B) Метофизика, мұсылман заңдары және физика
- C) Шет тілдері мен әдебиеті
- D) Арифметика, астрономия, физика заңдары
- E) Шығыс астрономиясы мен географиясы

25. Фариз пәні:

- A) Араб тілінің грамматикасын үйретті
- B) Логиканы зерттеуді үйретті
- C) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- D) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті
- E) Догматиканы зерттеуді үйретті

2.3. Мұсылмандардың ағарту жүйесінің дамуы55 нұсқа

1.Усул пәні:

- A) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті
- B) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- C) Логиканы зерттеуді үйретті
- D) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті
- E) Араб тілінің грамматикасын үйретті

2. Хикмет пәні:

- A) Тарих, философия, жаратылыстану, ғылымдарының экспедициясын үйретті
- B) Логиканы зерттеуді үйретті
- C) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- D) Араб тілінің грамматикасын үйретті
- E) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті

3. Наху пәні:

- A) Араб тілінің грамматикасын үйретті
- B) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- C) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті
- D) Логиканы зерттеуді үйретті
- E) Араб тілінің грамматикасын үйретті

4. Акаид пәні:

- A) Догматиканы зерттеуді үйретті
- B) Логиканы зерттеуді үйретті
- C) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- D) Араб тілінің грамматикасын үйретті
- E) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті

5. Монтық пәні:

- A) Мүлікті мұраға қалдыру және бөлу туралы заңды үйретті
- B) Догматиканы зерттеуді үйретті
- C) Логиканы зерттеуді үйретті
- D) Араб тілінің грамматикасын үйретті
- E) Фиких – мұсылман заңдарын зерттеуді үйретті

6. Петропавлдағы қалалық мұсылмандар кітапханасы думалқ қаржыландыруымен қай жылға дейін өмір сүрді?

- A) 1917ж
- B) 1910ж
- C) 1896ж
- D) 1905ж
- E) 1902ж

7. 1896 жылғы мағлұмат бойынша Түркістан өлкесінде барлық мұсылман мектептерінде есепте тұрған бала саны:

- A) 83269
- B) 73249
- C) 66723
- D) 77711
- E) 57032

8. 1825жылы:

- A) Троицкіде жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- B) Орынборда әскери училищелер ашылды. (Кейін Сібір және Неплюев кадет корпусына айналды)
- C) Орынборда орыс – қазақ мектептері ашылды
- D) Омбыда қыз балаларға арналған бастауын мектебі ашылды
- E) Мұғалімдер институты ашылды

9. 1850 жылы Орынборда, 1857 жылы Омбыда:

- A) Ауыл шаруашылық мектептері ашылды
- B) Орыс – қазақ мектептері ашылды
- C) Қыз балаларға арналған бастауыш мектебі ашылды
- D) Ташкентте мұғалімдер институты ашылды
- E) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды

10. 1861 жылы Троицкіда:

- A) Мұғалімдер институты ашылды
- B) Орыс – қазақ мектептері ашылды
- C) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- D) Қыз балаларға арналған бастауыш мектебі ашылды
- E) Ауыл шаруашылық мектептері ашылды

11. Ташкентте мұғалімдер институты ашылды:

- A) 1857 жылы
- B) 1861 жылы
- C) 1879 жылы
- D) 1868 жылы
- E) 1875 жылы

12. 1879 жылы Торғай облысында:

- A) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- B) Екі сыныптық орыс – қазақ мектептері ашылды
- C) Орыс мектеп интернаты ашылды
- D) Мұғалімдер институты ашылды
- E) Қыз балаларға арналған бастауыш мектебі ашылды

13. 1885 жылы барлық уездерде:

- A) Мұғалімдер институты ашылды
- B) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- C) Екі сыныптық орыс – қазақ мектептері ашылды
- D) Ауыл шаруашылық мектептері ашылды
- E) Орыс мектеп интернаты ашылды

14. 1887 жылы Торғай, Ақтөбе, Қостанай және басқа да қалаларда:

- A) Қыз балаларға арналған бастауыш мектебі ашылды
- B) Ауылдық көшпелі мектеп ұйымдастырылды

- С) Екі сыныптық орыс – қазақ мектептері ашылды
- Д) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- Е) Мұғалімдер институты ашылды

15. 1892 жылы қазақ балалары үшін:

- А) Мұғалімдер институты ашылды
- В) Жеті жылдық жаңа үлгідегі мектеп ашылды
- С) Екі сыныптық орыс – қазақ мектептері ашылды
- Д) Қыз балаларға арналған бастауыш мектебі ашылды
- Е) Ауылдық көшпелі мектеп ұйымдастырылды

16. XIX ғасырдың II жартысында Омбы, Семей, Орал, Ақмола қалалары:

- А) Қолөнер шеберлерінің орталығына айналды
- В) Мәдениет орталығына айналды
- С) Халыққа білім беру орталықтарына айналды
- Д) Әскери училищелер шоғырланған жер болды
- Е) Діни мектептердің дамыған жері болды

17. 1897 жылы санақ бойынша:

- А) Ерлердің сауаттылығы 3,6% , әйелдердің 12%
- В) Ерлердің сауаттылығы 12% , әйелдердің 3,6%
- С) Ерлердің сауаттылығы 13% , әйелдердің 6%
- Д) Ерлердің сауаттылығы 7% , әйелдердің 4%
- Е) Ерлердің сауаттылығы 15,4% , әйелдердің 3,6%

18. 1885 жылы Қазақстанда орыс мектептерін ашудың басты идеологиясы:

- А) Бутков
- В) Кириллов
- С) Крыжановский
- Д) Ильминский
- Е) Эссен

19. 1789 жылы:

- А) Омбыда Азия мектебі ашылды
- В) Верный ақалсында 8 сыныпты әскери гимназия ашылды
- С) Торғайда тұңғыш қазақ мектебі ашылды
- Д) Ырғызда қыздар училищесі ашылды
- Е) Оралда механикалық әскери училище ашылды

20. 1877 жылы Омбы, Көкшетау, Ақмолада:

- А) Мұғалімдерге арналған оқу орны ашылды
- В) Қазақ балалары үшін жатып оқитын интернаттар ашылды
- С) Орыс тілінде оқытатын мектептер ашылды
- Д) Механикалық - әскери училище ашылды

Е) Қазақ тіліндегі жаңа әдістемелік мектептер ашылды

21. 1888 жылы деректер бойынша Түркістан өлкесіндегі медреселер саны:

А) 67

В) 100

С) 82

Д) 97

Е) 106

22. 1882 жылы Омбыда:

А) Қолөнер мектептері ашылды

В) Мал дәрігерлік фельдшерлік мектеп ашылды

С) Техникалық училище ашылды

Д) Механикалық – техникалық училище ашылды

Е) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды

23. 1852 жылы Омбыда:

А) Мал дәрігерлік фельдшерлік мектеп ашылды

В) Қолөнер мектептері ашылды

С) Теңізде жүзу ісін үйрететін мектеп ашылды

Д) Механикалық – техникалық училище ашылды

Е) Ең алғашқы жаңа әдістемелік мектеп ашылды

24. 1896 жылы тек Торғай облысынан 50-ге жуық қазақ студенттері:

А) Шет елде оқуға мүмкіндік алды

В) Қазақ жастарының форумына қатысты

С) Ең алғаш қазақ арасынан шыққан шет ел стипендиаттары

Д) Петербург университетінің стипендиаттары болды

Е) Ресейдің әр түрлі оқу орындарында білім алды

25. Жақып Ақбаев Семей облысынан шыққан алғашқы кәсіпқой заңгер:

А) Шет елде оқуға мүмкіндік алды

В) Ресейдің әр түрлі оқу орындарында білім алды

С) Петербург университетінің стипендиаты болды

Д) Қытай Халық Университетінің стипендиаты болды

Е) Алғашқы шет елде оқитын қазақ студенті болды